

Handwritten notes:

7473
on no

SSS

689-0075

0001 Case file

42

[illegible]

శ్రీ సాంబశివాయై నమః

సానందోపాఖ్యానము

వచనకావ్యము.

క. శ్రీధరుమఱియును మేళుని | రాధామాధవవిలాసు రిమణీభాసుఁ |

బోధానందుఁ సుగుణాం | భోధిందలచెద గృతిపిపూర్ణిగఁగఁ |

అగణ్యంబగు నైమిశారణ్యంబున శౌనకాధిమహర్షులు పురాణంబులు వినుచు సూతుంగని వినయంబున నిట్లనిరి. మహాత్మా నీవలన స్కాందపురాణ పుణ్యకథలన్నియును వింటిమి. సానందుడను ఋషిప్రభావంబు వినగోరెదము. అతడు యమపురికేలనేగె. అచ్చట నారకుల బాధలుపాపి కైలాసలోకంబెట్లుచేర్చె అతనికింత మాహాత్మ్యమేలగలిగె చెప్పుమనిరి. అన్న సూతండ్రిట్లనె. మహానుభావులారా సానందుం దలంపించిరి. యానందంబయ్యెడు మేనబలకలు వొడమెడు శిష్యులలో సానందుఁడై తముడు. అతనిమహత్త్వము వణింపజాల, శివునికోరిన మనస్సే మనస్సు శివునికథలాలించు చెవులేచెవులు, శివునిం బూజించు చేతులేచెతులు శింభ నివణించు జహ్వయేజహ్వ, గౌరీనాథుం బాచెడు కన్ను లేకన్నులు. శివునికి మొక్కు సుదురేనుదురు శివాలయంబున కుంభోవు నడుగులె యడుగులు ఈశుని జపమేజపము భర్గుని భక్తియే భక్తి చిన్మయాత్ముని నేవయేనేవ శివునిదలపోయు నేర్చేనేర్పు శివునిమ హిమలెన్నెడు చదువేచదువు. కావున మునీశ్వరులారా శివకథచెప్పుభాగ్యవంతులగుండితి. శ్రీధాతువులై వినుడు శివకథని యిట్లనియె. సంసారమోక్షంబునకు వాయువును ఆశాంబుకంబునకు పజ్జింబును, పంచేంద్రి

య గజంబునకు సింగంబునకు, అశ్వద్వగ్జదవాన్నికి బర్జన్యండును పా
వమంచూకంబులకుం దండీశుకంబునుదూఖనముద్రబడబంబును మో
హసారంగవ్యాఘ్రంబును క్రేదమను తమంబునకు సూర్యోదయంబును,
సచ్చిదానంద విభూతియు, హంసపరివృతంబునునగు బదరికాననంబాఘ
అచ్చట సకలవేదవేదాంగాది సర్వవిద్యాపరిపూర్ణుడై రంజనపుంజరి
కాననుంజన బ్రహ్మణ్యగగన్వండు పూర్ణచిత్తుండు వెలుంగుచుండు.
అతండు ప్రజ్ఞకుశేషుని, శాంతికి భూకాంతను, సారస్వతంబున భార్గవు
ని, వేదాంతవిద్యకు బ్రహ్మను వైరాగ్యంబున శుకుని, బోధంబుననకు,
శిష్టత్వమున నసిష్ఠులంబున గౌతమునింబోలు.

అతండు బ్రహ్మ్యముహూర్తంబున మేల్కొని ముక్కంటిం ద
లంచి శిష్యులతో గంగకుం జనియెనులిడి నిత్యవిధులూచరించి ఫలంబు
సం బూదింబూసి యింటికేతెంచు అతండు సతతంబు శివభక్తి నిష్ఠాగ
రిష్ఠుండై నిలలాక్షుధ్యానించుచు హోమంబులుగావింపుచు సధికాదరం
బున సతిధులంబూనింపుచు సర్వజనరంజకుండై యుండె. అతినిభార్య
యార్యపరిచర్యారతయై యేప్రౌద్ధ పతివేదబాయక బహువిధ సేవలొన
ర్చుచు బతియై వ్రేవమని తలచుచు పతివ్రతాశిరోరత్నమై మెలుగుచుం
డు అదిబహుమానపతి, యువతి, సుగుణవతి, కాని సంహాసహీనురై
యుండె. ఒకనాడే కారంబుదరంబునం గాంతంబుగూడి చిలునవ్వొయ
నిట్లనియె. సంద్రుక్షలేనిరాత్రి, దీపంబులేని గృహంబు, సింగశ్శేఖలేని
సంబు, హంసంబులేని సరోవరంబు, గదాబిడ్డలులేని గృహంబు, మనకు స
కలసంపద లీశ్వరుడిచ్చియు బ్రహ్మభాగ్యమూయడయ్యె. ఒకచక్కనికొ
డుకు గలిగినేని చెక్కిలినొక్క చెక్కిలిగిలిపట్టి పక్కననవ్వెనేనిమక్క
వతోముద్దాడు వాభాగ్యమే భాగ్యము కొడుకులుగిలుగిని దంతూ
సంగమంబేటికి, భోగంబులేల విభవంబులేల గౌరవమేల భాగ్యమేల మే
డిలేల, మిదైలేల ఇన్నయు నడిపింగాడిన వెన్నెలసెంటిపించుమీ ప్రాగ్గు
టలేచి గొడ్డుదానిం జూడంబుకంబని పెద్దలు చెప్పుదురు. అపుత్రమునకు
గతులు లేవని నిగినుం బకలుకునెనవికె, మిఁకంటి మహానుభావులకు

నూభవుండు లేకుండుట కొఱతగాడె. భక్తజరసత్తుకుండగు విరూపాక్షుని
 వేడి గుణవంతుడగు పుత్రుంగోరుమని పలికినవిని యవ్వనితామణి హి
 తమధురి ప్రియభాషణంబులకు నతతోపంబునొంది పులకాంతిగాఁగ్రుం
 దై యతండ్రిట్లనియె. ఉవిదామనుశివుడు వదాన్యశేఖరుడు దేవేంద్రుని
 కభిలభోగములిచ్చె. నననిధులు కుబేరునకిచ్చె. విష్ణునికి జక్రించిచ్చె
 బంగరుకొండం గింపునపాదానికిచ్చె బ్రహ్మకు నిర్మాణశక్తియుచ్చె తన
 యునకు విద్యాగుర్వత్సరించిచ్చె, అర్థశరీరంబు పార్వతికొసంగె. జడలపై
 నుడువతినిధరియించె. కావున నతని చాత్యత్వగుణంబు మితివనవలెన
 ము మహానుభావుడు, సజ్జనప్రియుడు, అవ్యయుడు, ఉమాధివుడు లోక
 మంగళుడు, ఉదారకృపాశాలి, బ్రహ్మవిష్ణువంశితుడు ఫణిభూషణు
 డు భోగమోక్షము లాశ్రయించిన వానికిచ్చును, కావున బాలాబాలేం
 డు భవనారాధించి శీఘ్రంబు కులపానసుండగు నొక్కచక్కనికుమారు
 బహుసేవననిభార్యనింటనుంచి యరణ్యంబునకుండని యొక్కనరోపరంబు
 పొందరింక జాననాసీనుండై పంచాక్షరీ మంత్రంబుచ్చించి భస్మంబు
 సర్వాంగంబులనలంది దుద్రాక్షమాలికలుపూనిగుండలంబు పాణాయా
 మంబాచరించి చిన్మయుండగు పరమశివుధ్యానించి యింద్రియంబుల గెలి
 చి యరివడ్వర్గంబు బరిమాన్చి యష్టిపాశములగోసి భ్రాంతినిర్మూలంబు
 గావించి సప్తవ్యసనంబు నిర్దించి చిత్తింబు నిర్జ్వలయుక్తింజేర్చి శివావి
 భుజి ధ్యానించుచు పరిమితై రాగ్యంబునొంది రాజయోగంబుననుండి స
 ర్వము ముటచి శివాసారవద్దంబున నిష్పదైవంబునిచ్చి పరమతపంబాన
 ర్పుచుండె. అంతకొన్నాళ్ళకు శివుండు ప్రిసన్నుండై న సతినిజూచి యి
 ట్లని కొనియాడె, నిర్మలస్ఫటి కోమకాంతిపుంజరంజిత దిగ్విభాగా జటా
 జూటనటద్గంగాతరంగా, చంద్రరేఖా లంకృతశిరోవిరాజతా, ఫణిగణప
 ణామణీమండితశరీరా, సూర్యభద్రదాగ్ని నేత్రా గజవర్మాంబరధరా, తి
 శూలహస్తా కాలకూటాలంకృత నీలకంఠా భసితాంగరాగ విలాసా
 యష్టమా సహాయావృషభాచూఢా నీతేజంబుజూషంజాలంగరుణంపదేమ
 ణ్నింజనే బ్రోవవేయని సాష్టాంగపంగనంబాచరించి మేవంబులకలువొ.

డమ నానందబి'ప్సనంధ్రశ్రీతుండైయని నిటలతటసుటికరకమం పు
టుండె నిలిచియున్నంతా సుందరఫాల శంకరుండు మందహాసంబున సే
యిటనియె. ఓవిప్రోత్తమ సతపంబునకు నిచ్చమెచ్చితి. నీయిచ్చకువచ్చిన
వరంబుమగుము. అనిన సతంశ్శిల్పియె దేవాచేను బృత్రాథివై నీకొఱకు
దంబు సల్పితిని. సద్గణయుక్తుడు. సీచభోగవిరక్తుడును, నీకుభక్తుడును
నగు పుత్రునిదయచేయము అనిన భవాననాథుండు కడుముదమంది వి
ప్రళేఖరా, నీకు, శుభశరీరుండును సుగుణాకరుండుండు. శాంతినిధియు ప
రోక్షకారియును నిశ్చింస్వాంతుని, అఖండశక్తిమంతుని, ఏమితలచిన ద
క్షుణంబు దగ్గఱకువచ్చి నిల్పునట్టి మహిమగలవాని, కారుణ్యమూర్తియు
మత్స్యదాబ్జభక్తుండును కులపతిత్రిండు గలుగవలెమిచ్చితి అనిశివుండంత
స్త్రితుండయ్యె, బ్రాహ్మణుండును సరమామోదంబును నింటికేతెంచి త
ద్యుత్తాంతమంతయు వింతికింజెప్పె, నాయంతియెంతయుసంతసించె.

అంతగొన్నాళ్ళకు బూర్ణచిత్తునెత్తి భద్రీదంతి గర్భవతియయ్యె
తెల్లబాఱినమోము నల్లనిచూచుకములు గలిగియెలనాగ భస్మలిప్తశక్తి
రుండును గర్భశకంకుండునగు శివుంబోలె నట్లయగు గర్భస్థుండుగు జీవుం
డు శివుడుగాడె. మఱియు నవ్వెరిబోణి జవరస్థశిశుస్సభానంబున తైవతే
జంబు నిండియుండ ధర్మంబులు సంయమిండులవలన ఎనగోరు శంక
రువిమానంబు దెప్పించి దానిపై నెక్కగోరు సరకలోకవాసుల కైలాస
వాసులగావింపగోరు, శివసాన్నిధ్యంబుననుండగోరు. ఇట్లుండ గొన్నాళ్ళ
కు నెలలునిండె. ఆయంగన కోరికలెల్ల మగడు దీర్చుచుండె. అంతనొ
క్కనాడు శుభముహూర్తంబునకేంద్రదాది శుభస్థానంబులగ్రహంబులుం
డ భద్రీదంతి కులభద్రుండగు నొక్కకుమారుంగాంచె. అట్టిశుభవార్త
పూర్ణచిత్తుండుని స్నానంబాడి పుత్రునకు జాతకర్మంబుచేయించి గో
భూహిరణ్యాది దానంబులిచ్చె. పేదకుపెన్నిధి దొరకినట్లు తత్వజ్ఞునిని స
జ్జనుండు గన్నట్లు, రవిహుచిన చక్రీవాకంబురీతిని శివసమానుడగు నా
భూసురకుమారుంజూచి బ్రాహ్మణులు సంతసించిరి. పదపడి పూర్ణచి
త్తుండు కుమారునకు సానదుండను వేదిడి మిక్కిలి గారాబంబున బెంపు

చు యుక్తకాలమున చాలోపసయనాది కార్యములనుచే. ఆకుమారుండు మానాథాంశసంభవుండు గావున సకలవిద్యలు గురువునొద్ద నొక్కమాటువిని గ్రహింపగలిగె. మఱియు నితడు సకలవేదాంతపురాణోపాసకులు లభ్యసించితివుండె యెందునై వంబునమ్మి మహాశివభక్తుండైయుండె, శివభక్తులంజూచి మాట్లాడు నన్యులతోడగూడడు. శివపురాణంబులు శ్రద్ధగలిగి వినుంగాని యన్యపురాణగాధల విననొల్లడు. శివమంత్రంబులు వినుంగాని యన్యమంత్రములు జపింపడు శివపదపద్యముల జూడ గోరుంగాని యన్యదేవతల జూడంబోడు. అతనివైరాగ్యము, అతనికల్యాణగుణములు, అతని శివభక్తి మాహాత్మ్యమునకు అతడే సాటిగాని యన్యులులేరు. తుచ్ఛభోగములకాసింపడు. తుచ్ఛమంత్ర జపంబులజోలిదలపడు. తల్లిదండ్రుల యాజ్ఞామీరడు లే శిమాత్రమును ఇతరదేవతల నుతింపడు శివాంకితంబులగు కృతులగద్యపద్యరూపంబుననొనర్చు. శివునర్చించు శివుండు యతత్త్వంబును లోకంబు శివమయంబునెలలంచు.

ఇట్లుపోడశవషఃపరిపూర్ణుండై పోడశకళా పరిపూర్ణుండగు చంద్రుంబోలి దండకమృదలువులు ధరియించి శైవచిహ్నంబులగు భస్మరూద్రాక్షమాలికలు ధరించి దివ్యసుందర విగ్రహుండై సనాతన యోగీశ్వరుకరణిందిరుగుచుండి యొక్కనాడు మునీశ్వరపుణ్యాశ్రమార్చ్యుంబగు నొక్క తపోవనంబుగాంచి యందుబ్రాహ్మణిని శివుంగూర్చి తపంబొనర్చ నిశ్చయించి నిరాహారండు పేసవియందుగ్రంబుననహ్యంబునగు నెండయందును వర్షాకాలంబున నిరంతరధారాసారవర్షంబునను శీతకాలంబున కంఠదమ్మనలిలంబులనుండి నిశ్చలుండయిహృదయాంబుజంబునంబులితోలు దాలుపును నిల్చి తపంబుసల్పుచుండె. అపుడయ్యాశ్రమంబుననున్న మృగంబులెల్ల సానందుని తపఃప్రభావంబున జాతివైరంబు మానివతిలుచుండె. ముసలిదియగు సింగంబునకు నేనుంగుకర్మబూతయిచ్చు. సాములపిల్లలకు నెండదగులకుండ నెమ్మిట్లు పించులు విప్పిపట్టి నీడకల్గించును. పులిపిల్లలగూడి లేళ్ళుకేళియొనర్చు, ఇ

ట్లుండ నొక్కనాడు శివభక్తులును భక్తితత్త్వపురాధారులును రుద్రాక్ష
 మాలాధారులునగు కొంగరు ముగ్ధుడైతెంచి సానందుడు శివుండని
 యెంచి సాష్టాంగవందనంబొనరించి. వారికిప్రేమదంబున సానందుడె
 దుర్మోచి యథోచితపూజలొనరించి తోడితెచ్చి యుచితానందంబులగు
 ర్చుండబెట్టి యిట్లనె. మహాత్ములారా పుణ్యప్రదంబగు నొక్కకథ జె
 ప్పరే యనిన నందు భర్తృసంగుండను మునిపుంగవుంజిట్లనియె. పుణ్య
 త్మలొందెడుగతులు పాపాత్మలొందెడుగతులు విభిన్నించి చెప్పెద. విను
 మని యిట్లు చెప్పవొడంగె. ఈభూలోకంబునం బుణ్యపురుషులు
 దానధర్మోపకారాది సుకృతంబులతోకంటెనునేసి చిరాయుష్మంతులై సక
 లభోగంబులం బరితృప్తింబొంది ప్రాణావసానకాలంబునం బుత్త్రమిత్త
 భ్రాతృబంధువర్గంబులు పరివేష్టించియుండ నందజితోడ మాటలాడుచు
 ననాయానంబున గర్మశరీరంబులు విడిచి దివ్యశరీరంబులుదాల్చి. శివున
 కింకరులు శాంతమూతులయి తోడ్కొనిపోన నయమనీనగరంబున
 కేగుదురు. ఆమార్గంబెట్లుండు ననిన బంగారుగృహంబులు స్వలికళోపా
 నములు చంద్రకాంతవేదకలు. హిరణ్యమిమ్మలములు వైహార్యకుట్టి
 మంబులు ముత్యానితోరణములు పానీయశాలలు మంచిమంచిమేలుక
 ట్లు బంగారుమేడలుగలిగియుండు పెండ్లియుచేగవంతులగు తురగంబు
 లు భద్రోగజంబులు రథంబులు, సుందరులు సుందరులు సమస్తజీవ
 శ్రమిళితమలయవనంబు వికసించిన కలువలదెల్ల దామరలచే నుల్లసిల్లు
 చు విమలజంబులగలిగిన సరిసూనుగుగలవు. మజ్జియుం జందనమౌందార
 మాకందవనస్థ వకుల రిసాల నాల నారికేళ ఘృజాకాం ప్రముఖతరు
 చ్ఛాయావితాన శీతల భూరుహంబులును కుండకురింటక కరవీర పారి
 జాత కాంచనసుగంధబంధుర పుష్పరామప్రదేశంబులును గాంచనకమ
 ల కల్పారకుముదపరిమళమిళితకమలాకరంబులును కలహంసమయూరశు
 కపికళారికాచంచలీకమనోహరనినదకోలాహలంబులును సద్యోఘృతద
 థిక్ష్ణిరమకరందఫలరసనదీప్రవాహంబులును సంకుమదకుంకుమ కర్పూర
 చాతీరకస్తూరికాది సుగంధద్రవ్యంబులు పంకంబులునేసి పన్నీటంబం

కించి గలిపిపోసిన కనక రాజతపాత్రంబులును గంధర్వమానినీ దాన
మానంబులును పారిజాతప్రిసూనవషణంబులును ధవళచ్చత్రచామరకే
తనశిబికాసమూహంబులును, గునుమకినలయస్థలితభవనంబులును జిగు
రాసుపాన్పులును సింధురవచీఘికలును ఎఱ్ఱనెడదంగల్వ దోనలునుగలిగి
శౌభిల్లునమ్మార్పిరింబున నప్పరమపు, ప్యూ గరుణాకలితహృదయలయి శి
నునకింకరులు మణిగణభగిత కాంచనసముచిత కోటిసూర్యప్రతీకాశ దే
వీప్యమాన విమానంబులు పైని నెక్కించి నేణువిణారావంబులును మం
గళశూర్యరవంబులుంజెలంగంగొండజంతురంగంబులపై ని గొండరి నేనుం
గులపైని గొండజనాందోళికలపైని నెక్కించుకొని పోవుచుందురు. మ
ఱియు నీవుణ్యాత్ములేగునపుడమర కాంతలాలవట్టములుట్టుదురు. కిన్న
రాంగినలు పింజామరలువీరురు. గంధర్వస్త్రీలుగానంబు నేయుదురు. రం
భాద్యస్సరసలు నాట్యంబు నేయుదురు. ఇట్టిపుణ్యాత్ములు యమకింకరు
లు నేయు న నేకకథోపచారింబులనలరుమ్మోవుచు నమమనమమ విశ్రా
మింపుచు యముని నగిరింబుచేరుచును. వీరినియమకింకరులు పురబా
హ్యప్రదేశంబున నిలిపివ్యాజ్యి యమునికి మొక్కికొన్న వింతురంతటనం
తకుండుగకుడగంధర్వకిన్నరాది గణంబులఁగూడి చని యాపుణ్యాత్ముల
ను విచయంబునం గొనసంతసించి చిత్రగుప్తుంగనివీరలపుణ్యంబులునేర్వే
ఁగఁజెప్పమన్న సంతోషిల్లనియె. వీరుప్రాతస్నానముచేయువారు వీరుకపు
ల నన్యానించిన. వీరునెడ్డనవిధములు. వారుపరస్త్రీసంగమంబులేనివా
రు వారునీనులగాపాడినవారు. వారుదయాళురు. వీరుసత్యవ్రతపరిపాల
కులు. వీరుసౌఖ్యముగలవారు. మఱియు సాలంకృతకన్యాదాతలు మి
తులికోక్తెలుగిచ్చువారు. న్యాయప్రవర్తకులు, గురుభక్తులు, దేవ
తాభక్తులు, దుర్జనదూరులు, అరిషడ్వర్గవిజేతలు, పుణ్యలీధణయా
త్రాసరులు, యజ్ఞంబులొనర్చినవారు, శైవవ్రతపరులు, అతండు ధ
ర్మచివాహంబులొనర్చి బ్రాహ్మణులకు సకలపదార్థలదానమిచ్చిన
వారు. శివులకు మూవుదోటలొనర్చినవారు. సజ్జనులకు ఋణంబులిచ్చు
వారు. శైవులకు కష్టంబులొట్టి సమర్పించె. అథమాథమునిశైవనుప

కాగ్ మొనర్చినవారు. ప్రీతకాలంబున నిటలాడునకు సనుధారగల్గించి నవారు. వై శాఖపూజలయందు దాశవృంతంబులు పానకంబులు గంధంబుబాలు పండిచ్చినవారు. కఱపులలోనన్నంబువస్త్రంబు నిచ్చినవారు. చెడిచేదినచుట్టాలరిగ్గించినవారు యుద్ధంబుననిల్చిపోదినవారు, గోదాన భూదాన, శాడీదానములిచ్చినవారు. వేదంబుజెప్పినవారు శివాలయంబున దీపంబుపెట్టినవారు శైవాలయప్రకారంబు నిర్మించినవారు, శ్రీశైలమేగువారికి ధనసహాయలయినవారు అభ్యాగతపూజలొనర్చినవారు. రోగులకు ధర్మంబుగమందులిచ్చి రోగంబులమూర్చినవారు శైవభక్తులంగని సప్తాంగవందనంబుచేదించినవారు. కలనై నబాంకనివారు శివునికోపెలయందాటలపాటలవారిని నిలిపినవారు శివునికిమండంబులుగట్టించినవారు, రథంబుగట్టించినవారు శివునికైంకర్యమునకుగొట్టములనిచ్చినవారుకరులిచ్చినవారు శివాభిషేకంబునకు దటాకంబు నిర్మించినవారుగోపురంబున దీపంబుపెట్టించినవారు శివప్రీతిగవృషోత్సర్గంబునర్చినవారు పుణ్యసదుగుంకినవారలుఉపవాసంబులొనర్చినవారలుజననీజనకులువృద్ధులు, తనయులు, బంధువులు, హితులుభజించిన పిదపభుజించినవారు పంక్తిభేదంబు సేయనివారు, శిథిలంబులైన శివాలయంబులం బున రుద్ధారణంబునర్చినవారు వృద్ధులగు తలిదండ్రులం బూజించుచు శుశ్రూష చేయువారు జితేంద్రియులై యుండువారు లోకాపవాద భిరువులు, పరదూషణవిముఖులు, పితృకార్యరతులు, పరధననిరపేక్షకులు, సగులదూషణ సహించినవారు, విద్యానక్తులు, సద్యోదాతలు, పకష్ఠీవ్రాతులు, కీర్తిమంతులు, శివకథాశ్రీవణానక్తులు, శివపూజకు పూవులర్పించువారు శృంగారాదిరసంబులతో శివునిపేర ప్రబంధములు చెప్పినవారు ధర్మా రామంబులు పెట్టినవారు కఱపులలో జెండ్లిండ్లు చేయించినవారు చీమలు, దోమలు, నల్లులు, పేలు మొదలగువాని హింసించినవారు పాపంబు మనసుననైన దలపనివారు పలు సంపదలకు పరమానందమొందువారు తల్లిదండ్రులయెడ గురువూయెడ దోసమున్ననివారింబలుకనివారు కాశికేగవారికి వెచ్చయునిక విచ్చయుని పాదోత్తులు

నిచ్చినవారును కుద్రాక్షిదానం బొసర్చినవారు ముతము చీసెంచెండు
 కరిత్రవాతకకాలంబుల బ్రహ్మమలకు కై తోడ్కొనచూచుచు దధ్యోగన
 గుడబలనుగంధగంధపుష్ప తాంబూలచ్చత్రచామరసాగరిక్షాదానంబు
 లిచ్చినవారు నిరతాన్నదాన కనకరత్నంబరాధరణ సాలగ్రామశివలిం
 గదానంబులొసర్చినవారును, పరోపకారాది సుకృత పరాయణులును,
 సంగ్రామణ, గ్రహణకాల ప్రియత్నివత్సధేను గణదక్షిణ తాంబూలప్ర
 ముఖదాన వినోదులును సర్వకాలగంబుల మార్గంబుల బ్రసాదంబులు స
 డిపించిన మతిమంతులును, అగిష్టమాతిరాత్రీ వాజపేయపౌండరీకప్రీ
 భృతి యజ్ఞంబులుగావించినవారును, మహేసురుల కగ్రహరంబులు క
 ల్పించినవారును, శివస్థానంబు లేర్పర్చినవారును, ఇట్లకైకవిధంబుల సక
 లధర్మంబు లొనరించిన పుణ్యపురుషు లిందున్నారని చిత్రగుప్తుండు చ
 దివి వేర్వేఱంజూపినం గారుణ్యంబునంజూచి యముండుప్పరమపాపను
 బహువార్తంబు గె వారంబొనరించి ముకుళితకరకమలుండె యిటని
 యె. ఓపుణ్యజలూరారా, యోమహాత్ములూరారా, మీఱకు వేంచేసితి.
 దయచూపితిది ధన్యుడనైతిని. మాభటాలు మిముంగొలిచి వచ్చునపు
 డుచారి ముక్తింతుయేగి గామింబుగదా, చాలదూరము వచ్చితి. లల
 సీతిది. చాలాసేయ్యెల్ల, మానేరిములు మన్నింపనేడెదనని వానినందఱ
 కనకమణిమ యవిమానంబులెక్కించి దేవతాస్త్రీల వెంటగూర్చి య
 మరానత్తికింబుంపె. తూర్వస్వసంబులుచెలగె. ఘష్పనషణంబుగూర్చె.
 ఇట్లువారలు స్వగంబునకేగి యిందునిచేసత్కరింపబడి సుఖులై సు
 ధిరులై యుండిరి. అనిన సూతుంగొనియాడి మునులు తిర్వాతికధ చె
 ప్పమనెన నిట్లనియె. సానందానందంబునొంది ధర్మప్రసంగంజూచి మ
 హాత్మా మహాత్ములకథలు చెప్పితిమి. కర్మకులగతులు చెప్పువనుటయు
 ధర్మప్రసంగంబు సానందుం గనుంగొని యికసేకు బాపాత్ములగతులు
 దెల్పెనవినుము. పాపంబులుచేసి పాపాత్ములు ప్రాణాపానకాలంబున
 క్లేష్మంబు కంటగతంజై దేహంబులెరుంగక వైస్యంబునొంది దర్ద్రు
 యంబు యపకీకరులు భయంకరోదగ్ర నిరవిగ్రహులై ప్రాణంబులు

పాశంబులందీసి యాతనాశరీరంబునఁదొంది మెడకు గొలుసులు పెట్టి కు
 క్కులగొనిపోవురీతిగా యమపట్టణమాగఁగాన నీడ్చికొనిపోవుచుండు
 రు. నూగఁబొందు కృష్ణంబువినుము. గహనంబును కంటకంబులు,
 కత్తిరాళ్ళు, వేడిమిగొయెండయు, క్రూరవృగంబులు, శాకినీఘాకినీగ
 జంబులు, సుడిగాలి, భయంబు గలుగునటుల నటచు బెల్బులులు, సూ
 కరంబులు, ఎక్కడఁబడిన చిటచిటయని నభంబంటిమండు మంటలు
 ను, కనుములును, గుట్టలును, పల్లములును, కుంఠాల్లు, కంఠలు, డొంక
 లు వననాభిగాలి, పాములు, తేళ్ళు, జెఱ్ఱలు, ఇనుపముక్కులు గలకా
 కులు, వాడికోటలుగల కుక్కలు, గచ్చపొనలుచ్చకాలునలు, శున
 కమలము, హయముమూత్రము, వెచ్చనిగాడిదెల్దెలు, చచ్చిముగి
 కంపెత్తిన జంతుకళ్ళేరములు పాడునూతులు, బండలు పేడగుంటలు,
 పెంటదొప్పలు, పెద్దగద్దలు కంకములు, పల్లెరుగాయలు, గుల్లలు; కొం
 డచీమలబారులు గొల్లున గూయునక్కలు, అటచి యదలెచ్చు పిశాచ
 ములు- పిడుగులుఁడుచు, నిప్పులుగురియుచు మేఘములు లేనివానలు,
 వురుగులు, రొంపియైన నున్నపుతేళ్ళు, గొప్పచీకటిపుట్టించు పెనుపొద
 లును, గొప్పశుమ్మెదగుంపులు, కణదరీగలు, కన్నలుదెరువనీయనిగా
 లిడుమ్ములు, ఘోరమంటెడి యుష్వరాసులు, ఉడుకుమన్నయడుసులు,
 దుర్గింధమెఱ్ఱెడు జలదామడుగులు, గలవు. అట్టిదగ్గంధము దావాన్ని
 ఎముకలపోవులు, వేదన, భేదము, సుడిగాడ్పు, అడవి, మేధానంకము
 రక్త కూషము, భూశంబులుగలుగునాత్రోపంగావుచో శీవులాహాయోపా
 పంబేలచేసితిమని మొఱులిడుదురు. యమభయంబుచేగొనీబాబునపుడుకో
 రలరక్తంబుద్రావి తోడేళ్ళుబాధింపనేప్పువారు పులులనందడింబోపా
 రలువారు కన్నులుపొడుచెడికాకుండును, గండుతుమ్మెదలకునులోనై
 యొదిగెడువారును, కాయంబులుడుకెత్తగా నెండకును అన్నిజ్వాలకు
 నులికికొప్పగా గూలువారును భయంకరంబులగు పాములఁబాచి ప్రాత
 రంబుచువారును, అడుగులు తడవడి నున్నపుతేళ్ళలో బడువారును,
 కాళ్ళపగిలి కత్తిరాళ్ళు ముట్టు పల్లెరుగాయలుతగిలి యెచ్చువాళ్ళును,

మహాబలింబునపేమ గాలినడిచే బోయి గచ్చపూదలలోబడువారును, పి
డుగులమోతకు భీతిగ్లియుచ్చకాలువలలో జొచ్చువారును, నిష్పలివా
నకోర్వితేక తుమ్మకంపలలో దూచువారును, నలునక్కల రాలవానగురి
యుచుండ భూతంబులచెంతకు జేరువారునునై దీనులై ద్వికలై శో
కింపుచు పోవుచుండ యమకింకరులు కరుణాకూన్యులై, కొట్టచు, ది
ట్టచు నలియగొట్టచు, సామ్యుల్లిదట్టచు, అలిగితన్నుచు నెన్నుచటచు
చుచచ్చినట్టుగొట్టుచుమూటకట్ట గాకట్టుచు పేములతో మోదచుభూతం
బులు కోపింపుచు, కంఠములంబట్టిన నెఱురుగాట బడల్పించిందటవందట
చేయుచు, మూర్ఛకొంది యెంత నేపై నను జెఱిసిరాకయందువారును,
కాకులుగిద్దలు తన్నగా, కోకోయని యూర్చి నేలగులగా పై బడికండ
లు పెరుకగా జీకాకుపడి యనయవములు చీమలుదినచేప్పువారును, స్వ
కంబులుగబలించిమేనులు బాధింపబెగ్గడిలువారును ఈ బాధలకు సు
క్తిపాతిపోవుచు గుక్కలచే జుట్టబడి యెటువోలేకనేప్పువారును, విడు
వకకురియు నిష్పలివానలో మలమలమాడువారును, కొత్తనున్నపు
ళ్ళలోవేసిసురసురమనిజేపిన సుగ్రువారును, అగ్నిజ్వాలలంబడియొడ
ళ్ళి పొక్కిపొరలి యేప్పువారును, నిలువనీడలేకనీళ్ళకు వాపోవగాయమ
కింకరులులాగినచేప్పువారునై యుండిరి. ఇట్లు యమకింకర బాధితులై
నారకులుమఱియు, దండధరభటులు గుప్పగుప్పనంగుడిచొప్పించి యొ
ప్పజెప్పుచు, జెప్పలెత్తి తెప్పజెప్పన గుప్పించి మోములనాయమెత్తుచు,
మొత్తుకొమ్మని గొట్టరాళ్ళచేసి సిళ్ళబెట్టి చేకొద్దిద్రీప్తి రివువ్వివున రి
వువ్వి గొన్వొంగ గొంతదూరంబు నిబ్బరంబుగ పరువులుపాటించి
ముండ్లపొదరిండ్లదూరినవల్లె తొల్ల కుదగిలించితెలియంగిక్కురంపంబుల
దెంపునకొంకిముండ్లుచుగలకాడికొన్ని కండలుకండలుగా రాబనీడ్చియు,
నిట్లధికావస్థలదూలించియు, చురుకులంగొట్టియు, చురుకంబులదట్టియు,
మడిమతాకులంబరచియు బెడచేతులంబరచియు పచ్చదబ్బులమోదియు,
బహుమారపథంబులు బహుప్రయాసంబున నడిపించుకొనిపోయిననచ్చె
నటులు నొచ్చియు విచ్చియు పోలుచు పీలుచు సొలయుచునలయుచు, క

డలేనిదుఃఖంబులంగుండియు పడరానిపాట్లంగుండియు మధ్యంఁగినమా
తాంఁకరింబులవేడిమిని మండియు, దావాసలకీలలంగలియు, మం
గలంబులవేయు, భూతప్రేతపితౄచక్రహృరాక్షస శాకినీ ఘాకినీ కోలా
హలకహకహర్భకులకులోగియు దావాసలకీలలంగలియు, జంబూనిల
పాతంబులమాలియు, నెత్తుకుటేలులందేలియు, గర్జమంబులగుంకియు
పాపాణచూర్ణహ్రీంబుల గుంకియు. వేదనలగరంగియు, గన్నీళ్ళము
నింగియు, మృగపక్షిగిణంబులపొంగి గాయంబులను గాయంబుల మూ
గిన మశకమక్షికపిలికాదికాయంబులు వికీర్ణంబులైన కేశపాశంబులు
ను విచ్చిన్నంబులయిన ఘోదేశంబులును, తృషాశుభాబాధలకు నిలు
వరింపనేరక పెదవులెండినందపపును నీటికినాచోపును గూటికినోరుడెఱు
చును. డగ్గుతికల మొఱుజ్జెఱుచు వెన్నంటిన కడుపులును, గుంటబడినక
న్నులును. దిమ్మపనడిన చెవులును సామ్యసిల్లిన తనువులును గల్గి య
ప్పుడప్పాపాత్ముల నమలోనిట్లనుకొనిరి. మహాదేవునిచింతింపమైతిమి
ధర్మంబునలక మైతిమి. గురువుకావలెనని కోరిమైతిమి. ఈశ్వరుమహి
మలెంచమైతిమి. శైవశాస్త్రంబులు చగునమైతిమి. శివభక్తులంబుల
పమయితిమి శివభక్తులజేరిమైతిమి. కామకోధంబుల విడువలేమైతిమి.
మోహంబుమాననైతిమి. ధర్మబాసర్పమైతిమి. శ్రీశైలంబునకరుగ
మైతిమి. తీర్థయాత్రలు జేయమైతిమి. పుణ్యతీర్థంబుల మనుగమై
తిమి. గర్వంబు డింపమైతిమి. గొప్పవారల మనుకొంటిమి. కష్ట
ల, బంధులదూషించితిమి. జ్ఞానులనిందించితిమి శివభక్తులదెగడితి
మి పరులమేలోర్వమైతిమి పరులబాధ పెట్టితిమి పరస్త్రీలగూడితిమి పు
ణ్యాత్ములంపితిమి రాగలచోలు చూడమైతిమి. శివతత్వంబుల జరుపమై
తిమి మంకుతనము మానమైతిమి, కీర్తికసంపాదించలేదు, మన్మథబాణ
వేదనల కోర్వజాలక యింతులగూడి సుఖంబని మోసపోతిమి. ఇప్పటికి
న్ని కష్టములందితి మింకెన్నిరానున్నవో, పెద్దలమాటలుడినక యిష్టము
వచ్చినట్లు సంచరించినందున నిప్పుడు వారిమాటలు సత్యములయ్యెదరు
ఖఫలంబమధవింపుచుంటిమి. మనకింక దిక్కేనియని కన్నీళ్లువరకలె

పాఠశ్రేష్ఠులు నలుదెసలంగురుగొని, భీష్ములై యున్న పాపాలంగని మహోగ్రహోపాశ్రేణులును, సంసర్తవంతప్రాగ్రాళ వికటాట్టుహానివదనగహ్వరులును బ్రళయకాల కాలనీరదసంకాశ భయంకరాకారులును జండిస్సభోద్ధంశ దోర్బంశమంజితకాంక్షకో దంశభిండివాల ప్రముఖనిఖిలాయుధనికాయులును దుష్కీర్త్యతానూతులునగు కాలకింకరులు సూక్ష్మేశాంబుః సత్క్షించి కోపంబు మొగంబులయాపింప నప్పాకర్మల కిట్లనిరి.

మీరు దప్తాచారులు మిమ్ముజూచినంతనే పాపములువచ్చు. మీరిట్టిమాటలాడు గారణం బేమి. కష్టములు గట్టెక్కిననిగర్వించి యిష్టాలాపములాడుచున్నారా, ఈమూత్రీ మీపురీషము. ఈమరిగిన కుక్కమాంసము ఈచెడుమలము. ఈగాడిదెల్లదెయు మీకు భోజనములు ఇకమీకువిచారమేల పాపముచేయగూడదని పెద్దలు బుద్ధులుచెప్పగా గద్దించితిరి. వారిపై కంఠపూతిగా కోపముద్వేషము కలిగియుండెను. పాపములేదు, కీషములేదని పెద్దల నాక్షేపించితిరి. చచ్చినమీద జీవుడేమగునో యేకష్టముండునో చూడరైతిరి. ఇప్పుడు జ్ఞానమువచ్చెనో యని తర్జనభర్జనలుచేయుచు ధనలోభంబునగాని యెలుచేసి వచ్చినారు మీపాపఫలంబు సేయింపగా నాలోచనవచ్చినది. మీతోమాకు సగ నాలతోపనిలేదు. మదమాత్సర్యంబులు వదలక మదవతులంగాడి మదనకదనం బూనన్చితిరి. ఎఱిగిచేసిన పాపమునకు ఫలంబువద్దన్నంబోవు నే పుత్రదారాది పోషణంబునకై ఘోరపాపములొనర్చితిరి. అవియి పుడనుభవింపుచున్నారు. వారువచ్చి మీకడ్డుపడిరా, తాజేయపుణ్య పాపములు తననీడవలె వెంటనంటినచ్చును మీరెంతచింతిల్లినను ప్రయోజనంబులేదు మీరెంతవంతనొందినను మాకుజాలికలుగదు మా రాజపాదములాన, ఇంటిలో ప్రవేశింపకమునుపెయెలుకలరాయిడి యన్నట్లు, యమపురంబు ప్రవేశింపకమునుపె యాతనలు తలచుచున్నారు. మీనడక గుమ్మడికాయలో నావగింజంతయైనగాలేదు. భూమికీ యావ్యంశట్లణంబునకు యెనుబదాలువేల యోజనంబులదూరంబు ఇంక

మీరెప్పుడునడచెదరు. అనికోసమునే తాముగను యమభటులు గొందఱుపాపుల గుడియల గొట్టుదురు. కొందఱిని పరిఘలతోతోల్పా ద్దురు. ఒకనిని కోలలతోగొట్టుదురు. ఒక్కని నెఱ్ఱగ్రాగిన లోహపు గుఱ్ఱముపై నెక్కుమని గొట్టుదురు. ఒకనికెఱ్ఱలతోమెత్తగ మొత్తుదురు ముండకంపతో కన్నులుపెరుకుదురు కొఱవలె త్రియంతురు. భల్లము లతోనొకని గొట్టుదురు. ఒకనిపటుకాటుతో బట్టుదురు ఒకనిజక్రాతిం బెట్టికొట్టుదురు ముసలాయుధంబుతో గొట్టుదురు కత్తులతో పొడుతురు శూలంబులతోవ్రేతురు. ఒకనియండంబులం గోయదురు. కుంతమురొమ్మునబెట్టి బాధింతురుఒకనిపై కెగిరవేసికత్తియొగ్గుదురురాలుమోయింతురు గిరగిరద్రీప్తి నేలబెట్టికొట్టుదురు కుక్కంగిరిపింతురు గాడిదొచ్చే ద్రొక్కింతురు తలబగులగొట్టుదురు వీనికి బూలదండలన్న వేడుకయని తేల్చదండలు కంకంబునవైతురు. ఒకనికి సగిలని పాములనునేయదురు. చాపామని యటచిన నుప్పు బెట్టుదురు. సంగీతము బాడుమని యొకని కన్నులలో మియములునూరి యంతురు. శెముడుపాలు పొడిపింతురు. పామళవస్తువు లీతనికి బ్రాణమని శునకశూకంమలము కస్తూరియని జలదానీళ్లు పన్నీరని కలిపిపూయింతురు వేడచేదు, నేలనేము, అభిని, ముష్టిపండ్లు నాత్మజలముతోనూరికలిపిగొట్టాలతోనొకని చేతనింకొకనికి బోయింతురు వీడు ఎన్ని జంతువుల జంపినాడు. ఒకనాడును మాంసము లేదేని యన్నమునోటికిబోదని వానిశరీర మాంసముగోసి తినిపింతురు. చాపామన్న తగరము, నీసముకరగించి పట్టిపొట్టనిండ బోయదురు. ఇల్లేడుపాలలో గుల్లనున్నముకలిపి త్రాగింతురు. కుళ్ళినకుక్కసంజుడు, గాడిదొడ్డె తినిపింతురు సలసలగాచిన నూనెనెత్తి మునుగునట్లు పోయదురు దురదగొండి, సల్లేరుకలిపి సలుగుబెట్టుదురు. ఉడుకుచున్న గుఱ్ఱపుటుచ్చలోముంచియెత్తుదురుఎండకునోర్వలేని యొకవిటంబట్టికట్టావీడు తనవనితందలంచి విరహావేదన నొందుచున్నాడు. వీనికాసుఖము కలిగింపకున్న దాఖము చల్లారదని వీనికి నైత్యోపచారం బాసర్పవలయుగా దెయి యెంకబోగాలిన యిసుకప బరుంకబెట్టి సల్లేరుముట్టుత

ప్పించుగజేసి గండుగజేసి తలగడగజేసి యజ్ఞచతులకు నరకాళ్ళకు నా
పపిండ్లకట్టించి కన్నులలో మిరియంపుకాయలుపెట్టి కళపెళకాగుచున్న
నూనెపై పెరికి బగ్గునమండెడు కుండ్లుపెట్టి కేగుకంఠలు సొకుండ్లు
గా వినరుచు నోటబొంతజెముడు పాలుపోసి కాలెడు నిమగ్తుండుడెచ్చి
యిడకాంత కాగిలించుకొమ్మని చెంతజెట్టి యిట్టిభోగమిరే కాలమం
దైన సనుభవించితి, కేయనుచును శైత్యోపచారింబులు చాలున యను
చును నలియగొట్టుచు భటులు యమపట్టణంబుం జేర్చిరి.

ఋతసకలరోగంబులు మూర్తిమంతంబులైకొలువ సీలమణిపీ
ఠంబున సీలసీరదసంకాశ భయంకర విగ్రహుండును బ్రజ్వలజ్వలన జా
జ్వల్యమానమాక్షేక్షణ వర్షులరక్తనేత్రుండును చండయధ హస్తండు
ను సీలమరకతస్థగి తమకుటుండునునై నిండుకొలుపున్న యముంగాంచి
సాష్టాంగిదండంగ్రామంబు లాచరించి జేతులుమోడ్చి యిట్లనిరి. దేవా
నీయాజ్ఞ శిరసాహించి భూలోకంబునకేగి పాపలంబాశ బద్ధులజేసి నీ
సన్నిధికిడచ్చితిమనుచు నాగ్రహంబునలోనికి దీసికొనిరండనియె. వారు
తెచ్చియెదుటనిల్పిన కోటంబునంజూచి చిత్రగుప్తుంగని యిట్లనియె. ఓ
మహితాత్మా చూచితే యీమహాపాపుల వీరింగనుగొన్న పాపంబుగ
లుగు వీరలెవ్వరియేపాపబులొనర్చి వేర్వేరిగి జెప్పుమన్న నతండు
కవితకట్టించెచ్చి యిట్లుచదివె. దేవదేవులు వేదదూషకులు బ్రహ్మ
ణవిరోధులు గోహరతు, శైవదేవులు, లోకబాధకులు నీచచిత్తులు
అన్యాయనాలోలుడు, భస్మచోరులు, దుశ్శీలుడు లోభమోహవేశులు,
మద్యపానరతుల, అన్యాయకృతకులు ధూర్జలు, చలచిత్తులు, గు
రునిందకులు సంసారమోహితులు, కులసేవీపక్షాతులు, కోపులు, కుల్పి
తులు, మాంసప్రియులు, దుష్టవర్తనులు, కావట్యకృధానులు, కలు
పాత్ములు, సాధుబాధకులు, మూర్ఖస్వాంతులు, క్రూరులు, పరధనాన
క్తులు, బాధువిరోధులు మిత్రవిరోధకులు, హరిభేదబుద్ధులు, అహంకా
రికృధానులు, శనిహింసకులు. గురుపితృభక్తి విరహితులు అనివేర్వే
రింభావి, మీసశివాలయంబున కెన్నడుపోడు, నీడుదప్పుల సావాసము

చేసినవాడు వాడువేదవిప్రవిరోధి, వీడువృష్ణుడేమీ వీడుహింసకుడు వాడధర్మప్రవర్తకుడు, వాడుదుష్టుణ శిఖామణి హరిహరపూజా బహిష్కృతుడు. హరిహరకథలు విననిపాశివీడు, హరిహరనామంబులు గీతించనివాడువీడు హరిహరుల గొల్వనివాడువీడు హరినైన హరునైన మ్రొక్కినివాడువీడు హరినైన హరునైన నేమింపనివాడు. మదపుటనుగువచ్చితలమినా భయముచేగాని మరచిగాని శివాలయంబు ద్రోక్కడయ్యె వీడువాడుపర్వదినంబులని చింతింపక యింతూపొందుగలిగె. వీడుశివాలయంబునజార వినోదంబులొనర్చె. వీడుయద్ధంబునం బ్రభువునకునొప్పుగలిగించె. వీడుసూర్యాభిముఖుండై మూత్రింబువిడిచె. వీడురాత్రిలందశుచియైజ్యోతులంజూచె. వీడుతప్పుసాక్ష్యమిచ్చి పరులకు ముప్పుగలిగించె. వీడులెస్సగా గిన్నయింకికి హనిదలంపువాడు పెద్దలకుదారివెట్టడు. వీడుగ్భూహాహూహూడు. వీడు రాజసభలకుంజేరి లంచమునిచ్చి జ్ఞాతులకు ద్రోహమునర్చు. వీడుబ్రాహ్మణక్షేత్రి వినాశకుండు వాడింటంజేయిప్పచప్పని మాటలుచెప్పి మాయచేసినంసారులగు స్త్రీలంశైశి సంగమించువాడు. ఋతుమతియై పతికొఱకు వేచియున్న పరసతితో నీతులువగూడె. సోదరుల మేలోర్పలేక, మంత్రములచేతను, మందులచేతను జంకినమహాపాపివీడు. వీడుయూచకులై బ్రాహ్మణులకు రేపురా మాపురా యిచ్చెదనని త్రిప్పి తుదకు గనకొట్టె. వీడెల్ల కాలము దబ్బరలాడుచుండు. తండ్రితద్దినమని పెద్దలుచెప్పినా మాకడ్చిరాదని మానినపాపివీడు. భోజనమందు పంక్తి భేదముచేయువాడువీడు. భార్యమాటలు విని తలిదండ్రులకు కీడుచేసినతుంటలివీడు. వీడుభిక్షుకులంబిలిచి బిచ్చమిచ్చెదననిచెప్పి కుక్కలనుసిగొల్పెను. కరపించెను. జారచోరత్వములసంచరించిన వాడువీడు. వాడువావివరసలు లేనివాడు. వీడుకంటవత్తనుండు. వాడుశివరాత్రిలందుభుజించి, శివభక్తులంజూచినవ్యి, శివుందూషించి, శివనిర్భాగ్యము ముట్టక శివకంటకుంఠింపవాడు. స్నేహముచేసి తన్నునమ్మి నిష్కపటంబుననున్న స్నేహితునిజంపచూచివాడువీడు. వీడుసంజ్ఞననిందకుడు, వీడుగడియకునూనువిధాలనాలోచనకు చే

యు కలనైనా దాక్షిణ్యములేనివాడు వీడు తామసులలో నగ్గోగ
 ణ్యుడు. ఎట్టివానినైన గణింపక ధనమాణిక్యంచువాడు వాడు వీడు వా
 రకాంతలకు సామ్రెల్లు పెట్టి జూదగియై నతికంచినవాడు. వీడురాజులయొ
 ద్దేశేరి యిచ్చకంబులుచెప్పి తీర్థవాసులయొద్ద సుంకంబులుచ్చుకొమ్మ
 నీకు ధనంబుగలుగుననిచెప్పె. వీడు గురుభార్యతో సంగమించె. వాడు
 తండ్రిగూడిన దానింగూడె. వీడెన్న యన్న యన్నలినాక్షినిబొందె నీ
 నతల్లింబొందిన పాపిష్టివీడు. వీడుతమ్మునిభార్యంబొందె. వాడెన్నంగూడె
 వాడుచెల్లెలింగూడెనెంచె. వీడుచండాలితోనుండె. వాడువిధవలకుగర్భం
 బుసేసె. వాడు బ్రాహ్మణకాంతలంగోరె. వాడుచు నిపుత్రికలగోరె.
 వాడుబోనకత్తెలభోగించె. వాకిట అతిథినిలిచి మొలలిడగా పనినించు
 కోక యంటిబోదూరి కడుపునిండదని యూరకున్న దుష్కృతివీడు వీడె
 క్కడమరణము, హావశము, తిరుదానము. శ్రాద్ధము గలుగు నక్కడకు
 దొగికులధర్మంబునోనాడి నతికంచినవాడు. వీడుదానంబులెల్లంబుల్లె. ని
 త్యకర్మలంద్యంబు. రేబగిలన్యాగూర్జితస్థింబులకై యత్నించుపా
 రిమార్థిక కన్యాయంబులేదు ఎక్కువపడ్డ కప్పగిమ్ము, అడిగోయిన దా
 శించు వీడెన్న ముచ్చికయిందు, వీడుసంన్నయిండ్లలోచేరి హాస్యంబు
 చెప్పి పనిజేసి నీచస్థితి నవలంబించి దుష్టాన్నంబుంచును. వీడువర్తి పుట్టె
 యెల్ల నస్తువులు జేరిమాడిపోత్రీబుట్టి గోరముచేసెగాక నశనకంబువా
 డుచేసివాడు, ఈరాజు నిరంతరంబు ఇష్టకరపాలనంబు, గుప్తశిక్షణంబు
 మానె. దుర్మంత్రులంగూర్చుకొని సంత్యననంబులమరగె. శత్రువుల
 జయింపలేదు. తనయాజ్ఞ మన్నించిన వాని మన్నించె. నిరసరాధులంద
 డించె. కిక్కిరిగుసాధువులు విచారించడు. పుణ్యమునేయడు. నేస్యం
 గూడె. దేవాదాయంబులధ్వంసంబొనరై బ్రాహ్మణుల ఆనేకవిధముల హిం
 సించె. మఱియు కొండెములు విని పరమసాధువులందఱించి నరకగిలు
 విగించి ధనమాణిక్యంచినపాపి యీరాజునేడవనివాడుచేయదనని యా
 లోబించి రాజనాద్దేశో కొండెములుచెప్పి బహుగుణులగుటకు హానిచే
 సిన భువనపుష్కరమువీడు. వాడలమగలకుగిలతలుపెట్టి యెడబావిన

సిగకోశలమారి. కుక్కలు, కాకులు, పందికొక్కలు, పిల్లులు, జడలు, కుష్టురోగులు, జారకాంతలు, కోళ్ళు, ముట్టతలు, సపుంసకులు, ద్రాక్షపూరలు వాకినను స్నానమునెయనివాడువీడు వీడు శివాలయంబులో విబూది యిచ్చిన సారవైచె. శైవపురాణ ప్రసంగంబుగలిగెనా వీడులేదను భస్మగుద్రాక్షధారులంబుచి వీడుదోషంబులెంచె. శివభక్తునిజూచివాడు దూషించినాడు. శివుడూలేగుచు దనగుమ్మము దగ్గఱగురాగా చచ్చినదలుపు బిగించిన పుణ్యండువీడు. తనకు దెలియకున్నను సమస్త శాస్త్రపండితుండనని శివభక్తుతో వీడు వివరించువాడములాడె. వీడు గోహంసకుండు. వాడుగజహంసకుండు. వాడశ్వభేదనుడు. పిడారులకు తృణజలంబులవలయువేశలబెట్టకహంసించె. వీడుబ్రహ్మహత్యలుచేసి. వాడుబాహంస వీడనిశంబు సుర నేవించు. వీడునగలుచేసియచ్చెదని బంగారముదెప్పించి తూచి సన్నెయిచ్చి బంగారుపుచ్చతోని పన్నువులుచేసి యియ్యక హరించినవాడువీడు. వీడన్నకుబెండ్లికాకుండు తాను సంక్లాడిన పరివేస్త. వీడురాజునొద్ద సమృద్ధముగనుండి రహస్యము రాజు శత్రువులకుంబెప్పి రాజ్యంబు నాశంబువొందించిన రాజుద్రోహి విందనిపిల్చిమందులు పెట్టి జ్ఞాతులను వీడుచంపినాడు. పంచసలేక నమ్మి. కొలిచిన భృత్యులయందు నేరముమోపి శతమెగబెట్టిన దిట్టవీడు. వీడు కన్యానికయమొనర్చె. వీడుబ్రాహ్మణకన్యకలజెరబట్టె. వీడుపుణ్యాత్ములదూలనాఁ: వాడు విశ్వసభూతకుడు. వీడుపలువురిలో తనద్రగ్భిములుచెప్పితన్నును తించుకొన్నాడు. దొంగలచేరదీసిభాగ్యవంతులయిండ్లకు కన్నముపెట్టించి ధనమార్జించి నదుండగీడువీడు. వీడుపేదలయిండ్లపై బడితిరును. గూరుడనని మాటచెప్పి యుద్ధముచూడగానే పరుగెత్తెడుబంటువీడు. నూటికొక్కటైన సత్యమువలకక నిష్ఠురభాషణములాడునీచుడువీడు. వాడుతాజేసినవనులు పరులకు దెలియవలె ననిడంబముగలిగి ప్రకటించును. పంచాక్షరీమంత్రంబు జపించు. విభూతినుదుట బెట్టడు పుణ్యకార్యముచేయడు. నీతిలేనివాడు. వీడు హరునిందించినాడు. వీడు హరకథలు గలుగుచోట చెవులుచూచికొనియె. ధాతులక్షణముదెలి

యద. నిదానములేదు. రోగముగనిపెట్టలేదు. కాలముదెలియదు. దూతలక్షణములేకుగను. ఔషధగుణములేకుగను. వైద్యుడనని బయలుదేరి యనేకులంజరిపినాడు. ధనమౌజీకంచినాడు. సంగీతములువినును. కళాశాస్త్రములువినును. శైవశాస్త్రమహిమంబువినడు. భోగభామల గూడి పొద్దుపుచ్చునుగాని, ధర్మగుణముదలపడు. అక్కఱలేననులకు పరుగులెత్తునుగాని పుణ్యతీర్థయాత్రలకు అడుగునెట్టడు. సంసారమందలి యాశచే కష్టభదులు ప్రత్యేకవాసంబులొనర్పడు. ధనమాజీకంచునుగాని దానంబుచేయడు. ఒకరికి బుద్ధిచెప్పబోవుంగాని తనతప్పులెఱుంగడు. ఉదయాస్తమయంబుల నిద్రించును. అమవసన్నాజై నానదికిపోడు యెప్పుడు కల్లుద్రాగును. అమంగళుడు. తేలుబజల్లు త్రోవలుగాడి నిద్రముభోజనములేక దండుముచేగబట్టి బాటసారులస్వగొట్టి భయము పుట్టించి కానుసనము సంపాదించినవాడువిడు. వీడుతిరునాళ్ళకేగి క్రిక్కిరిసియున్న తెరవలపాలిండ్లు రాచింనుచు తిరిగివారినిస్తువులు కత్తిరించి హరించినమాలకు పీడు ఒకనాడన్నము కొంచెము తక్కువైనతల్లింగిట్లుకొనికొట్టును. అన్నమునేలకు ఇంటికివచ్చున. పాటుపడుడు. ఇంటిలోపినామ్మ ధూనిగిలిజూదమాడును. ముదుసలివాడొంటిబట్టికన్నును తిరివారనక్షిత్రింబొంబొంబొక విలాసవతులవిలాసమునకు దగిలెట్టుదన సాగిసుండువలెనని తలచినపుడు మంగిలిపని జేయించుకొనును. తానుపశ్చిమవని దర్శనమునకు సజ్జరులువచ్చెనా లేవదుపూరిండు కుర్చుండుమనడు. అనుకూలయగు తనభార్యపైతస్వలెంచి వదిలిపెట్టెపీడు వాడువిద్యావేత్తయగు గురువునువడించె. ఆస్వచేసిష్వగూడుతిని యప్పులెగబెట్టినాడునాడు. పీడు తండ్రితనకుహితవులుచెప్పెనా తండ్రింగనరును వాడుకొందుకు సంపన్నుడయియున్నాడని యసూయపడును. పీడు తాదానమిచ్చినవస్తువులమరలబుచ్చుకొన్నాడు. పేదలకుమేలుచేయబోవువారికి అడ్డుపెట్టినాడుపీడు. శరణుజొచ్చినవారిందరిమినాడునాడు. పీడుతర్దనితో పండ్లుదోమిగండుపడలంబులు నీటనుమిసె. అనియిల్లెఱంగున బ్రహ్మశాస్త్ర సురాపానగురుత్పాదముననువర్తనైయతస్సంగతాది మహ

పాపినహితులను శ్రీవతిశిషుజీవహత్యాద్యప పాతకవిహితులను హరిహర పరాజ్ఞులును, ఆఖల ప్రాణిహింసా పరాయణులను, వేదబ్రాహ్మ్యులను, వ్యాధయవన పార్వతీ యమైచ్ఛచండాల చార్యాకపముఖ దుర్మతస్థులను భస్మరుద్రాక్షవిరహిత క్షుద్రులను విశ్వాసద్రోహులను, విశ్వాసపాతకులను, వేదేయరంజుపిత త్కర్మంబులచిత్రగుప్తుండు చిత్రవైఖరిని వినుపించిన నాలకించి సమవర్తిమండుచున్న యగ్నిపై నాద్యంబువోసినట్లు మండిపడి శ్రీశయ్యభైరవాకారుండై దీర్ఘనిశ్వాస రోషభీషణుండై సందప్తదగ్ధుడై కరాళభయదాట్టహాసముఖుండై కుటిలభ్రుకుటీతట నిటలుండై శోణదృక్కోణంబుల బ్రీస్ఫురద్విస్ఫులింగంబులురాల, నొక్కపెడ సవ్యసవి కౌలువెల్ల భయంబంద ప్రచండకాలదండంబు బ్రహ్మాండంబులగుల నెగురవై చి పట్టిహృదయంబునంగలుగు కోపంబు మొగంబునగలుగ మొగంబుజేవుంప సప్తాజాతులంజూచి తలయూచినిరంకుశ త్రిలోకభయంకర ప్రచారులగు తనవచారకులంగనుంగొని ముట్లను ఇచ్చటి సనాతనమహామీ ఘంగవున యనుజ్ఞన విజ్ఞానేశ్వరప్రకారంబున విధిజ్ఞానకుం దయంజ్ఞ వినుండని యముండ్లినయె.

గృహదాహకులంబట్టి నిఘ్నమంటులలోబెట్టి గొల్పుడు గురుభార్యాగామూనసి పత్రీవనంబుల నుంచుడు. అంగంబుల నఱకుడు విద్యాన్నకన్యా విక్రయిలను యంత్రములలోబెట్టితిగ్గిప్పుడు. మద్యమాంసప్రియుల సంధకూపమునద్రోయుడు. నీతిమాలిప్రజల పాలించిన రాజుల మంగలంబులంబెట్టి వేచుడు కొండెంబులు చెప్పినవారలం గొడవండులతో గంపలుచెందుడు. అఱ్ఱులుకోయుడు శివదేవీ నాలుకలుగోసివండుడు శివదూషణ విన్నపాపుల చెవులలోగా లినశూలములు జొనుపుడు శివునిమూర్తిని చూడనివారి కన్నులుకత్తి మొనలతో పొడువుడు శివునిబూజంపని వారికరములు ఖడ్గధారల దెగగొట్టుడు. శైవాలయంబునకేగని ఖలులుబట్టి బెబ్బులులవాతంబెట్టుడు హరస్మరణచేయని ఖలుల జకరంబుల నీసంబుగాచి పోయుడు పర్యతిధులందు నించువ్వులు

గూడిన దుర్మాగులం బెనుబాములకోటలం గఱపింపుడు. తగని మగువల
తో సంగమించిన తులువలంబట్టి కాలిన యినుపబామ్మల కంటగట్టడు
భ్రాతృమిత్ర గురుబంధుల నిందించినవారై సనేకయగముల దనుకం
బర్వతంబుల బడవేయుడు శివునకు మొక్కనివారలం గుక్కలచే గర
పింపుడు. హరద్వేషులపై నేనుగులనెక్కించి త్రొక్కింపుడు లోభులం
బట్టి వజ్రదండపురుగులుగల బవులుద్రోయడు. విశ్వానఘాతుకుల
నుక్కుకొట్టులనెక్కించి త్రొక్కుడు, వేదవిప్ర ద్వేషులంబట్టి కఱకుటం
పాలచే దఱుగుడు అన్యతవాదులను కండ్లు చెక్కుగు బాడిసెలతోడ
మహాకోపముల దేహంబులు గాలకాలిన సున్నపురాళ్ళలో బడవేయుడు
బాదగాండ్లంబట్టి పగ్గంబులంగట్టి కఱకురాళ్ళు సోకవీధులం దిప్పుడు
సన్మాగకవతకనులజూచి సహింసక జూలనాడిన పాపాత్ముల ముసలం
బులబట్టి తలలు పటాలున బగులగొట్టుగు పశువధచేసినవారి పొట్టలలో
సలసలగాగిన తైలమువోయుడు తప్పుసాక్ష్యము చెప్పినవారి శరీరము
నుండి చర్మమొలిచి యుప్పుసున్నమునూటి పలుచగచేసి పట్టింపుడు మే
లొనర్చినవారికి కీడుదలంచువారిని నిప్పుగుండంబులం ద్రోయడు. పర
కాంతల విరహంబునకు వేదననొందెడువారల మర్మంబుల నీతముండ్లం
బొనుపుడు కాలినసూదులు గోళ్లలోను చేతులలోనుంపుడు. శరణాగతు
లరక్షింపని రాజాధముల భూతప్రేత పిశాచంబులకుం బలియిండు. గొ
ప్పనాకుపచ్చినపుడు తేవగున్నవానిబట్టి కాలినయినుపపెనాలపై మొ
టువెట్టగా గూలవేయుడు తల్లిదండ్రుల నన్నదమ్ముల దుఃఖపెట్టినవా
రిని మాటిమాటికి భల్లంబుల గొట్టుడు వోరులపై రాళ్ళురువ్వుడు ప
ర్ణధర్మంబులు బరిత్యజించి పడవెక్కి వెట్టుకొని తిరుగుదురాత్ముల
రాతిసోళ్ళలో బెట్టికుమ్ముడు పైతృకకార్యంబులొనర్చని వారింబెట్టి ప
రిఘంబుల అొమ్ములంగొట్టుడు పెద్దనారల నునురుపెట్టినవారియు నురు
గాలములచేదీయుడు ధనాపహారులం గొలుములంబెట్టి తిత్తులూదుడు అ
తిథిపూజావిముఖులంబట్టి కాళ్ళు తాళ్ళుంగట్టి నేరెడుకొమ్మలకు వ్రేలగ
ట్టి గిందినిగాల్చునట్లు కాల్చుడు భక్త్యభోజ్యంబులందు విషంబువెట్టిపా

ణహానిగావించిన పాపులంగరళ కూడంబులద్రోబ్బుచు కృతఘ్నలంబు
ట్టి యనేకకల్పంబులు మలమూత్రక్రిమికీట దుర్గాంధకూడంబులగూ
ల్పును. ప్రియదంబులూడువారిని తేల్చప్రాతరలం బడద్రోబ్బుచు. సంక్తి
భేదంబుగావించినవారినోట విఘంబులువోయదు ఉదకసమీపమున ను
రులాడ్డి మృగపక్షిగణంబులంబట్టి మేచ్ఛలంబట్టి కత్తిబోనులంద్రోసి
గండశిలలు దలలెత్తకుండు నెత్తుడు.

మఱియు సత్తకవిధంబులగు బ్రహ్మలూచించిన పాపాత్ముల పా
పతారతమ్యంబుదెలిసి మదాజ్ఞోల్లంఘనంబుగాకుండు మీమీనేర్పులు
మెఱయ వారివారికిందగిన, సరకంబులు, శౌరవంబును, గుంభీపాకంబు
ను, అసిపత్రవనంబును అనలలో హస్తంధంబును మొదలుగాగల దర్శ
తులనిందట్టి గొధించునెడ నిమిషార్థకంబైన కాలూదిసేదదేఱ సవకా
శంభీక యధికావస్థంబెట్టుచు, భూమియు సముద్రంబులు, గాలి; యా
కసము, సూర్యచంద్రులుండు సందాక జీవులజావకుండు నొప్పించుమని
భటకోటికింజెప్పి నారకుల నొప్పగించియంప.

మఱియు వీరశేనుండును శేనానాయకునిలిచి తన వేల్చిముద్దు
టుంగరంబాసంగిన సతండు భయభక్తి పూర్వకంబుగబుచ్చికొని దండ
ధరునకుం బ్రణమిల్లి శిలవందిచెనియె. చెనియతండు యమనియాజ్ఞ ము
మ్మాటికి కింకరులకుం దెలియంబెప్పె, అపుడా యమకింకరులు భూత
ప్రేతపిశాచగణంబులు, చెలరేగి కపాకహాగ్భటుల లోకంబులకులంబు
నొంద బరశుపట్టి సప్రాసమునల ముద్గతతో మరదండగదాది సాధనం
బు లంకింపుచు బెడబూల్చుచును వెడ వెడల వృష్ట చంగునందాటచు
రింగునరువ్వుచు, నాడుచు బెడుచు, ముష్టిఘాతంబులం బెధింపుచు బె
ట్టురట్టడి గొట్టుకొనిపోయి తన్నగిరిపక్షిణ దిగ్భాగంబున నయోమయ
ప్రాకారబంధుర నప్రద్యారక వాటప్రపాటనంబుగాగదలి యందుబడి
ద్రోచిన చిర కాలంబు మహాఘోరసరకంబులం బడరాని యిడుమలంబడి
జీవులు బహుదుఃఖము లనుభవించురు. అనపని విస్మయ గతమానసుం
డై సానందమాని జాలిగలిగి శివస్మరణంబునైసి ధర్మసంగుని క్షిప్తె.

ఓమునిశేఖరా మీగుచెప్పిన గాథలువినిగా మనమునకింపుగాలేదు. కొం
దలు సుఖించుటయేని కొందలు కష్టములందుటయేని, శివుని కృపయట్లు
లుండెనా, పుణ్యాత్ములచేత్రాలు విన్నమిందట పాపాత్ములకథలు వింటి
ని. పంచదారిదిన్న వెరుక చేదుమింగినట్లున్నది. కటకటా నిటలాత్తుం
డు దయానముచూడే, కొందరిని తీసికొనిములబొందించెనే పాపము
వారలు దిక్కులేక శోకింపుచున్నచారు కీసులై యున్నవారని బ్రోవకు
న్నమంచిదా, శివుడు, శీవమాయగుడు, సర్వదేవవిభుడు, సర్వకారణ
ము, సర్వనాక్షి, సర్వమంగళదాయకుడు, సర్వపూర్ణుడు, ఆర్తజనత్రా
ణుడు, అనాథనాథుడు, ఆకారణబంధువు, శీవహామకుడు కృపాంభోనిధి
యని, ఈశుని వేదశాస్త్రపురాణాది హాసంగాలు దేలుపుచున్నవి. కా
వున నమ్మహాదేవుని సుగ్రీహంబులేమింజేసియె పాపులుదూఱుంబు నొం
దుచున్నాడు. అన్యహాత్ముని దివ్యమహిమ నజీఎం నెవతెరంబు పూ
ర్వమందు దేవతలు రాక్షసులు సుభకోటికై క్షీరసముద్రమును, దృచ్చి
ని. అప్పుడు సర్వలోకసంహారకారకంబై హలహలంబుపుట్టె, అంత
దేవేంద్రులు శివుని శిరముజొచ్చిరి. శివుండు హలహలంబు భక్షిం
చి లోకంబురక్షించె. నమస్తలొకంబులకు కేకేతనని గర్వించిన
బ్రహ్మశిరంబుద్రొంచె యజ్ఞపల్లవంబుగు తన్నెలుంగక దూషించిన
దక్షుంబునె, ఎదురెవ్వరులేక మదముతో త్రుక్కిడుచున్న త్రిపురా
సురుని సంహించినాడు పాంథుని గాధపెట్టెడు మన్మథుని ఫాలాన్ని
చే భస్మముచేసినాడు సృష్టితిలయకనలుగు దేవుండు రక్షించెదన
న్ననలదని యష్టపడుచారుగలరె చిత్రములు పాపనాశకంబులు, భక్త
లోకపాలకంబులు, కలిహరణంబులునునగును మాకశత్రుచరిత్రలు కో
రదగినవియు పాపంబుల బోదోలునవియు, రాజయోగాశ్రయంబులు,
భక్తక్షేమకరంబులునగును, శంభునివేదయు నామంబులును, శివస్మర
ణంబులు, వేదాంతవిహరణంబులు, ఘోరపాపహరణంబులు సంసార
పారావారతరణంబులునగును శైవకథలు పాపనములు దేవతాసంజ్ఞన
ములు యోగిరక్షకములు శుభసింబులునగును. మఱియు హరుని కలూ

శ్రీమద్రామాయణములు నిగమాధికంబు బోధించును జగద్రామములు భక్తి ముక్తిప్రదంబులునగు జగంబేకాణ్వంబైనపుడు నై కుంకుమబోవ మట్టియయ్యె కాలునికివెఱచి తన్న శరణంబుజొచ్చిన మార్గండుయంగా చె. లోక బాధకులయిన వ్యాఘ్రసురాదులంజంపె. అఖిలామర్త్యులం గాచి శరణాగత రక్షాబిరుదులెల్లించె. ప్రళయకాల దాండవంబునం జరణఘట్టనంబున బ్రంహ్మాండంబు జూణంబుగావించు నరకముననున్న జనులెప్పటికి నుగతి నొందగ. . . న్నప్పటినుండి హృదయసంతాపం బాటుదు కటకటా శంకరుండు శంఖంపడియ్యె కొండటిం దుగ్గతుల కు కొండటిని నద్గతులకుంబంపె. దానన కేమికలిగె. అశని లోలేమని చెప్పుదు కపటనాటక సూత్రాధిపతియ్యె అందఱు జిహ్వానందమ గ్నులంజేసినం దనసామ్యుకొల్లవోవునె. ఓమహాత్ములారా యిపుడు నా లోక యపాయంబుతోచుచున్నది. మీరందఱు బుద్ధిమంతులు నావెం బడిరండు. అనిన వారలిట్లనిరి. ఓమునిశేఖరా సీమంబుననేమి తలచితి వో, యదిమేము త్రికరణశుద్ధి నొనర్తుము మేము నీవారమైతిమి. అనిన సతండ్రిల్లనియె. యమపట్టణంబుననున్న పాపులజూడ వేడుకయ్యెడునేను యమపట్టణంబునకేగి యముంగాంచి మాటలాడి నారకుల విడిపింపకు న్న నాహృదయ తాపముదీఱదు. కనుక జాగేలబోగము అనిహృదయం బను పీతంబున శివునింగూర్చుండవెట్టి నిర్మలభావంబున జలంబుల సభి షేకంబొనరించి, సత్యంబున పీతాంబరంబర్పించి పుణ్యంబున గంధమ లంది, ధ్యానకుసుమంబునం బూజించి శమదమంబులను ముత్యాలహారంబులిడి, విశ్వాసమను దూపంబువేసి విజ్ఞానమను దీపంబువెట్టి వై రా గ్యమనుఫలంబు నివేదించి దాక్షిణ్యంబున తాంబూలంబిచ్చి శాంతియ నుభవించువట్టి, హరా, పరమేశ్వరా, యాపర, పార్వతీమనోహరా, నిఖిలాండనాయకా మహాఫలదాయకా విష్ణుబాణా, సురవరాద్రి త పాదపద్మా, శూలవిదారితారీయని స్తుతించి నిమితితాఱుడై తల చె. అపుడు మహాప్రభావలసిత రత్నమయకాంచన దివ్యవిమానంబా

క్కటి నూకసంబునుండివచ్చె. దానింజూచి మునులందఱు అద్భుతంబు
 డె. యాసానందు సభిసందించి యతని యనుమతిం బుష్పకంబుతనితో
 నెక్కిరి. ఇట్లమ్మానులంగూడి ఘృష్ణకంబెక్కి వేణునీణా గానంబులు
 ను మంగళతూర్యఘోషంబులును శివదూతపాదక ఘోషంబులును జె
 లంగ మునిపురంబునకు జనుచుండె. అక్కడ సకలధర్మాధర్మ వి
 దులైన మానులు పరివేష్టించి, వలసిన పనులు చేయయత్నపన్నగగరుడా
 దులుండ మనోహర గానంబుపాడుచు గంధర్వు లగ్రీభాగమునగొల్వ
 కంకణంబులు గల్లుగల్లునమ్రోయగా జారణాంగసలు వింజామరలువీచ
 ముత్యాలమండపములో రత్నసింహాసనంబున యముండుకొలువై యం
 డె. అప్పుడు కెంపులదలకింపు నెట్టిని కామాయవస్త్రంబును తళతళలా
 డు మెత్తనిజంకతో లెడమవైపున నొప్పతెల్లనిజన్నిద మొప్పగళమున
 రుద్రాక్షమాలికలు మెఱయంగమ్మని పేణారవమ్ముమెలగ జలసరమును
 కుంకితయదాల్చి నాదండుపచ్చి సింహద్వారంబు చెరిపిల్చె. ఆవా
 తవినివై వన్వతుండు సత్వరంబుగ నెదురేగి సాష్టాంగవందనం బాచ
 రించి పూడించి తోడిదెచ్చి యొక్కరత్నాననంబుపై గూర్చుండిబెట్టి
 యిట్లనియె.

మహాత్మా మీననాయురటికి విచ్చేసితిరి. శుభంబుగలిగె ఓవి
 తుగ్గినైతి. నాకోక్కలీడేక. నావినారదుండు ధర్మరాజు నీకునేమం
 బెనీఁత్తి. బాగున్నది. నీమిత్రులకులగ్గ మునీగచులకుం శుశిలంబె.య
 నినస్వామీ మీనయచే నలోంబునులేదు దేవరవాసు లోకంబులం
 గుమ్మరుచుండఁ విశేషంబులెవ్వయేని కనియుందురు. తెలియంగోరెద
 నానతిండనియె అనిన నారదుండిట్లనియె. శివభక్తశిఖామణి సకలనిగ
 మాంతవిదుండు వయాసముద్రుండు శింకరమంత్రసిద్ధుడు సానందుడును
 యోగి లోటిసూర్యునిభల నొప్పొందివ్యవహాసంబెక్కి రాగలండు వ
 చ్చినిన్ను దర్శించి సోకోమాటలాడి తనమాహాత్మ్యం దీపురింబునంజూపి
 నారికులనెల్లంగిని కనికరించి వారలబాధలు తమయింటిజేసి వారిని శి
 వసాక్షాత్కరము నొందంగలండు. నీమేలుగోరి చెప్పితిని, నామాట

యందు నీకు బాటేయేని యుపాయమున నగరంబుపాడువడకుండు నాలోచింపుము అనినం జిలునవ్వుననిన తనయందు కలహాశనము నిగనుగొని మిరాండుమాటలు చింతంబులుగావు. సానందురానిండు ఈనారకుల నెట్లుబాధలవలన దప్పించు కైలాసంబుచేర్చుటెట్లు. ఈతనిపాటి యోగులు భూమిపైనిలేరె, వింశ్యవర్వత గర్వంబణచిన యగన్మృనికంటె, అరకాలగన్నన్న గౌతమునికంటె, త్రిమూర్తుల ప్రాశస్త్యంబుజెలిసిన భృగువుకన్న బ్రహ్మనెడించి పౌరిస్తృష్టిచేసిన విశ్వామిత్రునికంటె, నగరుకుమారుల బూదచేసిన కపిలనికంటె, ముక్కునకోపముగల దుర్వాసుకంటె నీతనిమహత్త్వమెక్కుడో, మాండవ్యుడు శౌనకుడు కాశ్యపుడు, మార్కండేయుడు మొదలగు మహాతపశ్శాలులులేరా అందఱేల, ననకాదులును మీరును బ్రహ్మకుమారులైనకల జగంబులం బ్రసిద్ధులైయుండు మీకంటె గొప్పవాడె, మిమ్ముంగాదని వాదించనో, ఇవ్వుడు చెప్పిఁ బుష్పలు తగుకుం దీసిపోదురె. మీరువిచిత్రంబుగబెప్పెనను. సానందురానిండు. ఎచ్చిపట్టణంబుఁబాచివచ్చిచదారి నెపోగాక. అంతియెకాని యతడేమిచేయఁబాలు. ఇన్నాశ్శనుండి చూచుచుంటిమి. ఇట్టివింత లెన్నవయిన బట్టినవె. శివునియడుగులాన. ఎండ మావులలో నీరుగనవచ్చు. శేషునెఱ్ఱన జేయవచ్చు. బూడిదలోఁజమురు దీయవచ్చు. అగ్నిజ్వాలలుద్రావవచ్చు దామరత్కంఠోబరిగట్టవచ్చు పరతపంతుల నెగురవేయవచ్చు. కానిపాపాత్ముల పాపంబులుపాపియా పార్వతీపతిలోకంబుచేర్చుటదరంబుగాదు. దేవుడిచ్చినపదంబు దీసివేయుట. బూడి బొట్టలకెఱుపుటగాదు. ఆయువుమూడిన వారొంగాని ప్రాబండులు తీసికొనిరారు. నాకడనన్యాయంబులేదు. మీరెఱుగరా ధర్మరాజని పేరెట్లుకలిగె: పుణ్యాత్ములైన నం బాపాత్ములైన నం బట్టినాదూతలుతెత్తురు. పుణ్యంబరిశీలించి యత్త మలోకంబులకుంబుత్తు. పాపకార్యంబులంజేసిన పాపాత్ములంబట్టి నాదూతలు నానావిధసరకంబులంబడంద్రోసి తత్తత్కర్మఫలంబుల నారకులననుభవించేయదురు. కావున నారాజ్యవిధవంబు నాశంబునొందింప శివభక్తుడు సిద్ధునితలంబుగాదు. అతని

కిరీవభక్తి యీవిధంబుగదలకెక్కెనో తమకు జేతగానివనులకుం జలపట్టి పూనిరేని హాశ్యంబుపయి పగగొన్న విశ్వామిత్రు నట్లగుదురు. అనిన నారదుండెవ్వరేగతివోయిన నాకేమని లోననుకొని దబ్బుచలేవీయమున నుమతింగొని యథేచ్ఛంబనియె.

అంతట సానందుండెక్కిన విమానరాజంబుజ్వలన్వభా విభాసిత దిగ్విభాగంబయి యేతేరంబౌతులు గుంపులుగూడి చూచి నారదుండుచె ప్పించు నిక్కంబుగ నిదె. పుష్పకంబు రమకీమమకీమిసితంబయి యొప్పుడు. అతిడాడినమోటదప్పు నెట్లు. ఇది యాసానందుని విమానంబుగా దేని యిక్కడవిమానంబులకట్టి పొంకముగలదె. ఈమహాత్మునిరాకయి క్కడివారికి మేలురాకయగు నారకుల కష్టంబులు నేటితో గట్టెక్కెను న్నందియంబులేదు. మనమాతని దర్శించి మనపాదంబుల నీగుడమని యాదుకొనుచుండ దండధరకింకరులువచ్చి యముంఁగాంచి సానందుండు విమానమెక్కివచ్చెనని వాకుచ్చి. ఇట్లునిగనే శిమనునకు మునుపటి బింకెమును, గర్విమును, ధైర్యమునణగెను. కంఠమును, భయము, విస్మయముగలిగి, కింకరులతోడను నభికులతోడను గత్తూరితరంబులు దాటిచని సానందుని సానందంబునంగిని తద్విన్యసందరవిగ్రహంబునకుండ జే. జోమహిమకు సత్యదృశింబంది సాప్తాంగనమస్కారంబొచరించి కేలుమోడ్చి, శరణువయోసముద్రామునివినుతా. చిన్మయశంకరమంత్రజప కారణమృద్ర, మీచరిణింబులొశ్రియిల చెదన న్నుంగుణంపుము. మీపద జలజనందర్శనంబుం గృతాధుననయితి. నాపూర్వపుణ్యంబుండె. పిచ్చుకకుంటమీదంగంఁగాప్రవాహంబువచ్చినట్లయ్యె. నన్నుంధన్యంజేయ నెంచియె మీరువిచ్చేయుట. వచ్చి సాయిలుచూచి నాపూజలంగీకరింపుడు. నావుడు సానందుండు కృతాంతుని సంభాషణంబులకు సంతోషించి మునులుందాసును విమానంబుడిగి యమునికయిదండబూని నడుచుచు యముని వినయమునకలరి కత్తూరితరంబులు గడచి చని యముని కుశలంబుడిగి దీవించి లోపలకతనితోడంబనియె. యముండును సానందుం నున్నతరన్నవీరంబున గూర్చుండబెట్టిన భక్తి కంబుగంబూజించి దక్కుం

గలమునులనన్దాసనాసీనులంజేసి పూజలునల్పె. అప్పుడు సానందండా
 సందంబునందవనందనుండిలికించి యిట్లనియె. ఓయీ ధర్మరాజా నీని
 గ్లాగుణంబులు ముసీందులుచెప్ప పని నిన్నుజూడవచ్చితి. చూచితిని. నీ
 విసయాది సద్గుణంబులకు మెచ్చితి. నీబూజలన్నియు గౌరీశుండంగీకరించె.
 పెద్దలయెడ భక్తిగలిగి పూజించుట సజ్జనుక్షణంబు. కోపప్రసాదంబు
 లు రాజులయెడ సహజంబులు పెద్దలయెడ గోపంబులెవడయ్యెనేని
 యెట్టిభూపాలుండయినదెమ రాజసతామసంబులు గలుగునటులనతి
 లు రాజులకడ తారతమ్యంబులుండునె. రాజగుణంబుగలిగి నీతిదస్యక
 దిక్పాలురుమెచ్చునట్లు రాజ్యంబుచెయ్యుచున్నావా. ధర్మరాజను వేరునీ
 కుదగును. అనిసధర్మరాజుల్లనియె. అనఘ భవచ్చరణరేఖాపుసాకిన భ
 న్యుడనయితిని మరలమొక్కియచ్చామినుఁడెమ? వాగెంబున జనిం
 చితి. మిమ్ముంబొగడనింద్రాదులకశేక్యంబు. నన్నొక పద్మగాజేసి యిట్ల
 నియెదరు. నేను దొలిజన్మంబున శంభునారాధించియుంటి. తత్ప్రయోగం
 బు ననేడు మిమ్ముం జూడగంటి తమరేమని మీడవచ్చితిని. చెప్పెనున్న
 నతండ్రిట్లనియె. సమవత్తిమరేమియు లేదు నిన్నును నీపురంబు జూడగు
 మాహాలము గలిగి వచ్చితిని నిన్ను జూచితిని నీమహిమ జూచితిని నీప
 ట్టణము చూడవేడుకయ్యెడు రమ్మ. నావుడు యమమహా పిని విన్నదనం
 బుగలిగి లోలోగిన్నపూని యోహా నారదన్నట్లయ్యె ఈముని యీపు
 రి పాడు వడజూచెనే పిలువని పేరంటమునకేల వచ్చె నితడు 'కార్యము
 దప్పినది నారదుడు వచ్చి యితని రాక చెప్పినపుడు సరకు గొననయితిల
 ప్పడె శంఖరునకె టింగించినది. తప్పుమార్గంబునతివ్వడె బుద్ధికిమో
 స మయ్యె మనమాటలు సాగవు తపస్వీల యాలోచనలు వృథయగు
 నా నేనే వెర్రి యోచనలను జేసితినేని నలుగురు నగుదురు. ఈతనికేరీతి
 సుత్తరమిత్తును ఏమియు దోచదు మనంబునకుం బంత గలిగెడు మహా
 మునులు త్రి మూతులనయిన సతిక్రిమింతురు. తాపసులగోపప్రసాదం
 బు లం మేరువు తృణముగను తృణము మేరువుగను జేయ జాలుదురు
 కరుణ యెంత సులభంబయియుండు కోపంబున టైయుండు. వీరత్వవిధం

బుల జీవులకుపచారంబు జేయంజూతురు వీరికివ్యతిరేకప్రవర్తనలపయి
కోపంబు గలిగి శపింప జాలుదురు. అప్పుడప్పుడువారందరు దేవేంద్రుని
సంపదలై సంద్రంబు పాలుగాజేసి నొక్కడు నూటుయడ్డంబులు చేసిన
నహుషునిగొండ్ చిలువగమ్మని శపించె, మహాశూరులు పెక్కుండు
నొక్కడుబూదిచేసి సత్యవాక్య పరిపాలన దీక్షాదక్షుండు నొక్కకడునీ
చ సేవప్పించెకావునం దేనొకరునట్లుచ క్కెరియెలుకునట్లుపలికిరినిము
నునమ్మరాదు వీరితోడి చెలిమి సింగంబుతో జెరలాటమట్టుండు. ఇంక
పెక్కుదంగపులేల యతడు చేసినట్లు యొప్పెదనని నిశ్చయించియముండ
యావురంబులంకరింప నాజ్ఞయిచ్చెద పిమ్మటం జూడందగు పనిన ముని
యు వల్లెయనియె. అంతశెమనుండు కింకరులంజూచి పట్టణంబు తత్క్ష
ణంబు యలంకరింప జాటింపుడనియె. వారట్లానర్చిరి. అప్పుడప్పురంబు
గల యంజిమ్మయగుర్వాది ధూపంబులిడి పన్నీటంగల యంజల్లిముత్యా
లముగ్గుపెట్టిరంభా క్రీముకస్తంభంబులు నాటి యలంకరించెరి. అనంత
రంబంతకుండు సానందునిండస్వలను వెంటబెట్టుకొని కింకరులు గొల్వ
జిత్రిగుపు నిందోడ్కొనిపట్టణంబు చూడ బయలి వెడలి వీధి వీధులం
జూపుచు నండలివిశేషంబులం దెలియంజెప్పుచు జని, చని సానందుం
గని యిట్లనియె.

అదెయాగంబులొనర్చి సోమయాజులై మహాసాధనీమలనున్న
వారింజూడుము హేమరంభాస్తంభ విజృంభితులై యొప్పెడు నదిదా
తలుండుచోటు మాణిక్యరత్నమయాలయంబది, గురుభక్తులు, విశ్వానవ
రులుండుచోటు ముత్యాలతోరణంబులుగల యిలువరుస సత్యభాషణ
లుండుచోటు, మృదుగీతంబునుం బద్మశ్రేణియుగలదిహరిహరసమబుద్ధు
లుండుచోటు మద్దెలలు తాళములుగలిగి నాట్యంబు గలిగియుండెడు
ఇట్లుదానధర్మములు చేయువారుండునెల్లపు. అందమగు నరదంబులం
దు నున్నతములగు తురగములపయిని మత్తగజంబులపయిని యందమా
నందలంబులందు నెక్కితిరిగెడు పుణ్యాత్మలంబురందర సదృశులంగం
తెల్లి ఇట్లాదరంబుపెంపున నాదండధరుండు పట్టణంబెల్లజూపుచు విశేషం

బులుచెప్పుచు కూడనంటివచ్చుచున్న యమునింజూచి సానందుండానం దింపుచు జనుచుండె. వానింజూచి పౌరిత్రీలు హర్యాగ్రింబులెక్కి యిట్లనిరి. శకలలోకంబులు నృజించుబ్రహ్మయ్యె, జగంబులంబాలించు విష్ణువా, లోకములెల్ల లయంబునొందంచు కందర్పవైదియ్యె, మూడు మూర్తులకు మూలంబగు పరబ్రహ్మంబూ, కాదేని యాయముండితని కిట్లు సేవజేయనేల. నారదుడుచెప్పిన సానందుడయగునని శూలంబుగే లంబూనలేదు చర్మంబుధరియింపడయ్యె. కంఠంబునం గరళంబులేదయ్యె నిటలంబునం ధనంజయంబకంబులేదయ్యె. సావభూషణంబులులేవు సారంగంబుంబట్టు కౌనిశివుండె సానందుండె భువింబుట్టి చరింపుచుండె.

అనిమతీయు నోచెలియా యితడే శివపూజాధురంధరుండు. ఇతడే నారకులదుఃఖంబులు వోగొట్టజాలిగలిగి వచ్చినవాడు. ఇతడాగురుభక్తివిశ్వాసములు గలవాడు వేదవేదాంగవిదునిదా, వీడాసర్వమునికు లచక్రవర్తి. అనుచు ముత్యాలతలంబ్రాలు జాలకంబులనుండి, పౌరిపల్లవాధరులు చల్లుచుండిరి. ఇట్లుపట్టణంబు తిరుగుచు వినోదంబులువీక్షింపుచు సంతోషింపుచు యమునింగనుంగొని సానందుండిట్లనియె. ధర్మరాజా నీవురంబు జూడంజూడ దనివితీరదు. చూచినదె మరలంజూచినట్లగు అట్లగుటకు గారణంబు దెల్పుమన్నం గృతాంతుండిట్లనె. మహాత్మా యీనగరివిశేషంబులంజెప్పిన సావధానులరై చిత్తగింపుడు. ఇమ్మహాపట్టణంబున సకలధర్మాధర్మ విధినిషేధ ప్రాయశ్చిత్తమని రూపణంబుల కాదికారణంబున సంయమిజనంబు లుండుటంజేసి యీపురంబు సంయమనీనగరంబను నభిధానంబునం బ్రసిద్ధంబయ్యె.

పూర్వపశ్చిమోత్తర దక్షిణదిగ్భాగంబుల మరకత సువర్ణదుర్వణాయఃప్రకల్పిత వర్ణంబులుదేజరిల్లు, దత్తత్రయహద్వారంబుల నాలుగుగోపురంబులు ప్రకాశమానంబులై వెలుంగుచుండు నదియునుం డాక యవ్వీటి లక్ష్మయుందొమ్మిదివేల ప్రాధానద్వారంబులు నొక్కొక్క ఖాకిటి ముందర నొక్కొక్కగోపురంబును నలరారు నాలుగులక్షల బాణువేల రాజమాగ్ధంబులును దెబ్బదిమైదువేల శివాయంబులును

విష్ణుస్థలంబులునుగలిగి దశసహస్రకోటి వీరసింకరిని కరంబుచేతం బరిపా
లితంబై రాజులు నీరాజధానికి బస్సెమదిగ్భాగంబునం గోటిసూర్యప్రకా
శమానంబై దగడ్డగా యమానకసత్కనక గోపురంబుగలదని యచ్చ
టికి సానందందోడ్కొనిచని యచ్చటి పురుషులంజూపి వీరలు సకలధ
ర్మస్వరూపులు దేహంతంబున దేహంబులువిడిచి సుకుమార దిన్యమం
గళవిగ్రహంబులుకైకొని దివ్యవిమానంబులనెక్కి మదీయకింకరు ల
త్యంతసంభ్రమంబునం బరిచర్యలొనర్ప విద్యాసరగంధర్వకామినీ జ
నంబులు తానమానంబులు వినుపింప దివ్యవాద్యంబులు మొఱయంబ
రమోత్సవంబున మహనీయగోపురంబుసాచ్చి యిచ్చటబంగరుమేడల క
ల్యాణమంటపంబులం జంద్రీకాంతవేదూరి చంద్రశాలలను హైమసో
పానభాసిత కానారటింబుల దివ్యాప్సరోస రోజులొచనలతోడంగూడి
కీర్తింతురు. అనినసానందంబునందంబునం దపననందనా వీరలుధారుణి
నేపుణ్యంబులొనర్చిరి చెప్పుమనిన నతండ్రిట్లనియె. వాపీకూపతటాకం
బులన్నింటినవారు. దానధర్మము లొనర్చినవారు. విద్యావంతులు స
త్యభాషణులు ధైర్యశాలులు పితృతర్పణతత్పరులు నిత్యవైమిత్తియ
ధాకాలకర్మములు వీరుయుద్ధంబున వెన్నియ్యకనిల్చిపోరి మాతులైరి. ఇ
తడు కఱపుకాలమున ధాన్యముగొని కొన్నధరకమ్మించిన పుణ్యాత్ము
డు బీదలకప్పిచ్చి న్యాయంబుగ బుచ్చుకొనువాడితండు శత్రువులకైనను
పకారంబొనర్చు పరుల నొవ్వబలుకడు. ఇతడు తనకున్నంతలోన బరు
లకన్న పానాదులిచ్చు. వీరుపూజ్యులం బూజించి యాశ్రయించినవారు
వీరుమిత్రులం గొపాడినవారు వీరలు యజ్ఞంబులొనర్చినవారు, వీరుసమ
స్తభూత దయారతులు వీరుహరిహర పురాణకథలు విన్నవారలు వీరు
శివపూజాపరులు వీరలేకపత్నీవ్రతులు వీరలు శివాలయంబులూడిచి జల
ముచల్లి, శివపూజకుం బూవులుదెచ్చిన మహానుభావులు వీరుకోల్లాపు
రము కుంభఘోణము, కమలాలయము, వృద్ధ కాశి చిదంబరము, కాశి
గోకణము కాంచీపురము శ్రీకైలము వేంకటాచలము కాళహస్తి
యశోబిలము, అదివరాహము, రామేశ్వరము శ్రీరంగము అరుణాచ

ఈనాటిరన్నంబులు విమలవతిప్రతాప్త మహత్వమున దేశాన
సానమున దనువులువదలి దివ్యశరీరలై దివ్యగంధమాల్య దివ్యాంబర
భూషణధారిణులై దేవీప్రమానంబులగు విమానంబుల నెక్కి గరుడగం
ధర్వి కిన్నరాది దేవతావనితలు చామధర్వజవ్యజంబులువీన మహా
వైభవంబునం దమదమవతుల సభోగతిహించుకుంట నుద్ధరించినచ్చి యు
చ్చటగలుగు రాజతప్రాసాదంబుల రజతమంటంబుల సుగంధరమండిన
ములంగపురంబులు నేయుచు, సుగంధబంధుర కమలవిలసిత జలజాకరం
బుల జలక్రీడలాడుచు మృదులతాతశయ్యాన బసలింపుచు ఉద్యానం
బుల విహరింపుచు గలకంఠ, శుక. శాకికాదికలన్వనంబుల కలరుచును
సుమితలతారాగంబుల నివసింపుచు, దీగయయ్యెల లూగుచు, గాశ్మీర
కర్పూర, పాటీరహరిద్రా పంకసంకలితశాస్త్రోభితలగుచు, సిద్ధవిద్యా
ధరాది కాంతలతో నెత్తములాడుచు, వేణువీణా వినోదముల మోదిం
పుచు బ్రాణవల్లభులంబుల భల్లక్రిమాకలాంబుల, గాఢాలింగనంబు
ల, మధురాధర సుధాపానముల విశేషిధదుంబులంబుల, కంఠిబాధంబుల,
గరంచిమెప్పింపుచు నిష్విధంబునగ దిరిమగు సుఖశంకర బసుభవీంపు
చుంబతుల మన్మథసామ్రాజ్యంబేలింపుచు నిచట నుండురనిన సానగ
దండు వీర లేమేఘ పుణ్యంబు లొసర్చిరి చెప్పుమనియె, దీనిభతక- మ
హాపాపి మృతినొందనిది యతనితో నన్నిజూచ్చె. దీనిపాతిప్రత్య మహి
మంజేసే మదీయకింకరులుభీతులై, దీనిభతకంజేరై. స్త్రీలకు భతక
మృతుడై నపుడు సహగమనంబుచేయుట యుత్తమధర్మంబు స్త్రీలందఱ
నర్చిదేని మగనివంశంబు వారిలో పదునాల్గుతరములవానిని, నిట్టింటివల
కవానిని నేడుతరములవానిని సద్గతికిం బంపగలుగుదురు. యీపాతిప్రత
లచరిత్రలు గొంతవలకుం బెప్పెద జత్తగింపుము. పురుషుడైనను మన
మునకినుకనొందడు. మిత్రులు పుత్రులు బంధువులు వలదన్నను మాస
క సహగమనంబు చేయును. భర్తను మనస్సుననిల్పి మంజేషు నన్ని
లోనులుకును. ఆట్టివారలువీరు కలలోనై న మగనిమాట జవదాటక
మగని జై నముగదలచి, మగవలదన్న పిమ్మిలు మృతినయి నైనా నభి

ఈనారీరన్నంబులు విమలవతిప్రతాప్త మహాత్వమున దేహాన
సానమున దనువులువదలి దివ్యకరీరలై దివ్యగంధమాల్య దివ్యాంబర
భూషణధారిణులై దేదీప్యమానంబులగు విమానంబులనెక్కి గరుడగం
ధర్వ కిన్నరాది దేవతావనితలు చామర్షధ్వజవ్యజనంబులువీన మహా
వైభవంబునం దమదమవతుల నధోగతిబొందకుండ నుద్ధరించినచ్చి యి
చ్చటగలుగు రాజతప్రాసాదంబుల రజతమంటపంబుల సుందరమండర
ములంగాపురంబులు సేయుచు, సుగంధబంధుర కమలవిలసిత జలజాకరం
బుల జలకీర్తిలాడుచు మృదులతాంతశయ్యాం బవలింపుచు ఉద్యానగ
బుల విహరింపుచు గలకంఠ, శుక, శాకికాదికలస్వనంబుల కలరుచుకు
నుమితలతారాగంబుల నివసింపుచు, దీగయయ్యెల లూగుచు, గాశ్మీర
కర్పూర, పాటీరహాద్రా పంకసంకలితగాత్రోశోభితులగుచు, సిద్ధవిద్యా
ధరాది కాంతలతో నెత్తములాడుచు, వేణువీణా వినోదముల మోడిం
పుచు బ్రాణవల్లభులంబుల భల్లక్రియాకలాపంబుల, గాఢాలింగసంబు
ల, మధురాధర సుధాపానముల వశవిధమంబునంబుల, కత్రిబంధంబుల,
గరంచిమెప్పింపుచు నిష్విధంబునగ దిరమగు సుఖానందం బనుభవింపు
చుంబతుల మన్మథసామ్రాజ్యంబేలింపుచు నిచట నుందురనిన సానం
దండు వీరలేమేష్టి పుణ్యంబు లొనర్చి చెప్పుమనియె, దీనిభతఁ మ
హాపాపి మృతినొందనిది యతనితో నగ్నిజౌచ్చె. దీనిపాతిప్రత్య మహి
మంజేసీ మదీయకింకరులుభీతులై, దీనిభతఁడేదై. స్త్రీలకు భతఁ
మృతుడై నపుడు సహగమనంబుచేయుట యుత్తమధర్మంబు స్త్రీలట్లా
నర్చిరేని మగనివంశంబు వారిలో పదునాల్గుతరములవానిని, బట్టింటివల
కవానిని నేడుతరములవానిని నద్గతికిం బంపగలుగుదురు. యీపాతిప్ర
త్యలచరిత్రలు గొంతవఱకుం జెప్పెద జిత్తగింపుము. పురుషులైనను మన
మునకినుకనొందదు. మిత్రులు పుత్రులు బంధువులు ఎలదన్నను మాన
క సహగమనంబు చేయును. భర్తను మనస్సుపనిల్పి మండెడు నగ్ని
లోనుఱుకును. అట్టివారలువీరు కలలోనైన మగనిమాట జవదాటక
మగ్నిని దైవముగదలచి, మగిసెదన్న పిమ్మట మిగిలినది ప్రసాదమని భ

క్రితోభజించి పరపురుషుల దలయొత్తిచూడక, మగనిపై నలుకనొందక, మగనితో నెదొంచి మాటాడక, బంధుగులకుకలకొలది నుపచరింపుచు. మగనిమనసు నెగిరి మెలగుచు, నిరుగుపొరుగిండ్లకుబోక సకల జనులు దన్నుంబొగమనట్లు వర్తించి భర్తామృతుండైన యనలజ్వాల లంబడిన పడతుకలుచుమీరవీరు వీరలు, మగల మామల సత్తల నన్నల దమ్ముల బెద్దల నొవ్వబల్కుక మనసు కెక్కునట్లు గొలిచి యాదరించి పరిచర్యల జేసినవారు పతులతోడి సంగమకాలంబునందక్క మేలంబు లాడనివారు, వీరుభర్తకు ముందరిగింపరు, పెనిమిటి నిద్రించిన వెనుక నిద్రించి భర్తకుముందె లేచువారు. కోపమును విసుగును లేక భర్తకు పరిచర్యచేసినారు కల్గినకొలది సింగారంబు గావించికొనక పెనిమిటి యెదుటికిరారు. తనస్త్రిలు భర్తావద్దపలుకరు. దమనడువడికంబట్టి మగల కసూయత కలుగనీరు. సొమ్ములేదది లేదీదీలేదని భర్తాను ఆయానపట్టరు. భర్తపర దేశమేగెళని యతనిరాకగోరుచుండు. అలంకారముచేసికొనరు. అతడు వచ్చెనన్నవాతా దినగనే సంతోషముతో నెదురేగి తోడితెచ్చి వీటునేసి పదంబులుగడిగి కుశలప్రశ్నంబుగావించి యలతదీర్చి వేగిరమునంట జేసి స్నానంబాడించి మధురపదార్థంబు లివ్వంబులుగనట్లు భుజింపంబెట్టి తాంబూలంబిచ్చి పక్కనవరించి యతడు శయనించిన పిమ్మటం బదంబులొత్తి, భర్తాసేవజేసిన వనితలువీరు. మగని సంతోషమే తమకు సంతోషముగను మగనిదుఃఖమే తమకు దుఃఖముగను వర్తిల్లినవారువీరు. వీరలు తమమగల సఖులబూజ్యులనియాదరించిన వారునుమీ, పురుషుడా చరించినప్రేమములే యుత్తమప్రేమములని నమ్మితింపిన వారువీరు. అతనిపలుకులు నేదాక్షరములని చరియించు చెలులువీరు. భర్తాగోపించినప్పుడు తామునలుగిక భర్తామంచంబునొద్ద క్రిందబగుండి పెనిమిటి కగుణించి విలిచినపుడు పరిజేరిన సారసముఖులువీరు, బూతుమతియైన నాలవనాడు స్నానమాడి చలువవలువగట్టి మగనిమొగము గనక మునుపు పరులజూడని మగువలువీరు. మగడు పరశ్రీన క్తుండైనను ఆస్త్రియంబులువలుకకి, యెప్పటియట్లు వర్తిం

పుచు, సుండువారువీరు వీరలు, కార్యముల మంత్రిమండలము, గీరణంబు దానీయవలెను, భోజనముల బెట్టుటలో, దలులవలెను, శియనముల రంధ్రముల బోలి భిక్షులయెడ పతింపించినవారు. వీరలు గౌరవప్రీతిములు లక్ష్మీప్రీతిములు, సరస్వతీ ప్రీతిములు లోకములలో సర్వములను సర్వములు వీరలు శివాలయముల నూడిచి యలికి పలుకునును ముగ్గులు పెట్టి యలంకరించినవారు. వీరలు సర్వ మంగళా ప్రీతియుండువారే సమయ మంగళహారములిచ్చి మంగళములు పాడినపుడు గానము అని యిట్లు పత్రిన శివుని స్త్రీంజూపి యచ్చట వాసిపూర్వము కలిగి యచ్చట సననీయ సనర్ష ప్రభాచక్రకృతికాంతి సంతాన సంతురది గొత్తములు తిరివి క్రమా పతాకుండును విష్ణు నయిభవమును విష్ణువలయును సకల కళాసంపూర్ణములు బ్రహ్మములు బానిసమును సూర్యుని పరంబుంజూపి యచ్చట విహరించు పుణ్యస్థలం జూపి వీరలు జ్ఞానులు మరణ కాలమున మోహబంధనలందెగిరి మోహనదేహములు ధరియించి సవరన్న కీలతి సర్వాభరణ ధారులు సీతాబధి పథానులయి సుగంధంబులందిని జూగిదీప్తులు దివిల వెలుంగి మహాత్మాహులయి దుందుభి ముఖర వాద్యములు చొంగి సమానాహులయి వ్యోమ పదములపచ్చినపుడు సిద్ధ విద్యాధరాదదేవ తాస్త్రీలెదుర్కొనుచు నూడిగంబులొసర్చి నానందింపుచు నిమ్మహాగోపురము సొచ్చి పచ్చుచు నిచ్చట విశాల రక్ష మయప్రాసాదముల భోగములనుభవింపుచు దేవతా సనితలతో గ్రీడింపుచు సుఖంతురని సానందుడు విస్మయ ప్రమోదములు గలిగి వీరలెవరెట్టి పుణ్యములొసర్చిన వారు చెప్పమనిన శమచుండ్లియై. అరుణోదయము కేకమునుపే నిద్రలేచి త్రీమూర్తులం దలంచి భగవద్భక్తుల బేర్కొని పుణ్యతీర్థములను బుణ్యక్షేత్రములను సంస్మరించి సీతా ప్రముఖ పతిప్రీతి వినుతించి భాస్కరాదుల గొనియాడి పహిత కర్మల నుష్టించి పాతముల పాపములం గొఱివోలిన వారు వీరలు. వీరు కారీక మాఘమాసముల బ్రాత స్నానం బానరించినవారు. వారు చంద్రాయణ కృత్వాది ప్రశంబులు

చరించిన వారు పేరు సదోపవాసవ్రతనియతులు వారు పెద్దలయిన తలి
దండ్రులకు భక్తితో శుశ్రూష చేసినవారు. వీరు సత్య వ్రతపరాయణులు
వారు సుకేలంబుగలవారు వీరు స్త్రీలకు మర్మమియ్యనివారు. వీరలు దై
వబలంబుగలుగు వారు వీరలు భాగీరథి గుంకినవారు, వారు గౌతమి
లోను, వీరు కేతకిలోను వారలు యమునలోను వీరు యాగలోను వారు కా
వేరిలోను, వారు సర్వదయండుగ్రహణంబుల సంక్రాంతి నందును బ్రతిదినంబ
రులో నయంబును స్నానంబాడినవారు వారు వీరలే కాదశీ వ్రతపరులు
వారు సోమవారవ్రాతలు, వీరు కృష్ణాష్టమీ వ్రతాశక్తులు. వీరు వ్రతిది
నము చినకరునకు బండ్రుండు సమస్కారంబు లాచరించువారు. ఒకరు
చేయు ధర్మమునకు సంతోషించు పుణ్యాత్ముడైతిండు. వీరల విషడ్వర్గం
బుండుండిన ధీమంతులు వీరలు శివకేశవులయాలయంబులకుంజని
మృత్యువును పుణ్యలు, వీరలు భాగ్యమస్థిరమని తెలిసి కలిగినకొలది ర
హస్యంబును దానమిచ్చిన ఘనులు, వీరలు హాహులనభేదబుద్ధింగొలు
చుభీరులు. ఇంటబిరిడినంటలు దేవపితృకార్యేతరదినములందు నండిరేని
పరులకు బెట్టక డననివారువారు. పుస్తకములుగట్టి పుణ్యపురాణములు
వ్రాసి శిష్టులకు దానమిచ్చిన పుణ్యాత్ములు వీరు. ఉంగరములు పట్టచీరె
లు వరాణు, గురువులకిచ్చినవారువారు. వీరలు పుణ్యస్థలంబులారాచరిం
చిముగించి యుద్ధావసరంబునవారు. వీరు పక్షులు, వారు పరులమే
లోర్చినవారు. వీరు పకారులు, నాథుపూజకులువారు. వారపకారులకుప
కారులు, వీరు మంత్రజపితలు, వీరు పరుషంబులు పలుకనివారు. వీరలుకు
తుపకాలంబున సతిపులకై వేచివుచ్చిన యతిభువందోష్కానివచ్చి యర్ఘ్య
పాద్యాదివిధులంబూనించి భజంపబ్రోసినవారు. అనియిట్లు యముండుసా
నందుని కిందనపట్టణంబునకుం గల పూర్వశ్చిమోర్తరవ్వారంబులను నచ
టనున్న పుణ్యాత్ములను జూపివారు వారు చేసిన పుణ్యంబు లెరిగించి మ
తియు నిట్లనియె.

మహాత్మా దక్షిణపువాకిలి యొక్కటియున్నది. అది చూడనగ
దు. అక్కడ మహాపాపులుండరు వారు మదాజననుననించి ఘోరపరకం

బుల వేయంబడి సరకఫలబహుభవింపుచుండును. అదిహస్తరము. దు
 ఘటము, ఉగ్గము, సంతాకరము. దుస్ప్రభము, దుర్భ
 రము, దుస్సహము, కావున గనరాదు. వినరాదు, తలపరాదు, కావున
 జనదగదు. అందుబ్రహ్మహంతలు, శిశుహంతలు, పశుహంతలు, స్త్రీ
 హంతలు, గర్భహంతలు, మిత్రద్రోహులు, కృతఘ్నులు, మొదలగు
 వాసును గూర్చిత్తులును, నిగమద్వేషులును, హాహరిద్వేషులు, వి
 శ్వాసఘాతకులు సకలఘాతకులు, న్యాయద్రోహులు మొదలుగాగలదు
 మ్మర్ములు, తృటికామానిమేషమాలిక్యకాల్పజన విరామంబు లేక పడ
 నిపాట్లంబడి దుష్ఖదహనదందహ్యమానమానసులయి కేదనలంబూరలు
 చున్నవారు. మహాసరకద్వారంబు మిమ్మువంటిమహానుభావులు స్వోన్మ
 మండై నభావింపభావ్యంబుగాదు. మరలుండనిన సానందుండు మండస్మి
 తంబుపేసి యిట్లనియె. 'ఓయముడా నాకడనేలలేనిపోని దుశ్శంకలు క
 ల్పించెడు. నేనన్నియుంజూడక కానిమరిలను సీమాటవలనం బ్రయోజ
 నంబులేదు. మేలునుగీడును సమానుగా దలంపవనుజుడు మనుజుడుగా
 డు. మొదలనకల్పించిన కార్యముందుదిముట్టించలేనివాడు మానవుడేకీ
 డైనమేలైన సంత్యముగిననలె. ఆరంభించి కార్యంబుసాగింపలేనివాడు అనా
 మకుడనందగు. కావున నావాకిలింజూపుమురమ్మన్న సతిండ్లిబె. అయ్యా
 యవ్వాకిలిమీరుచూచినపిమ్మట సనహృతికలిగికోపంబుగలుగునని వెర
 చితి నిరితియెగాని యెఁదిబియ్యలేదు. మీసంటిదిన్యపురుషుల వ్వాకిలిం
 జూడగాదని తలచియట్లంటి. మీకుమనంబున నానారకులను వారను
 భవించు సరకములను జూడవేడుకయ్యెనేని విచ్చేయుడు చూపించెదనని
 సానందుం దోడ్కొని మహాంధకార బంధురంబగు దక్షిణద్వారంబు
 చెంతకుండనియె. అచట సీదేహులు భయంకరాకారులునగు యమ
 కింకరులు, తలుపులుదెఱచిరి. అదోటనున్న నారకుల యార్తారవంబా
 లించి సానందుండు కాళ్లుదడబడుచుండ మార్తాండతనయందీక్షించి
 యయ్యావీంజూడ మీకు గుఱూహలంబయ్యెనే, రండు గనుండు, వి
 నుండు, నారకులయాతనాదములు, శుభాత్మా యమహావక్రంబయో

మాయంబు చతుర్భుజయోజనవిస్తీర్ణంబు. ఇందు శారవాడిఘోరనర
కకూపంబులుగలవు. భువింబాసాత్మ్యతిఘోర మహాఘోరపాపంబులాచ
రించి మరణంబునొంది కర్మశరీరంబులు విడిచి ప్రేతకళేబరంబులు విడిచి
యాతనాశరీరంబులంది మదీయకింకరులు వెంటనంటిరామార్గంబునం బె
క్కిడుమలంబడుచు నైతరణినదిం దరిసి దానిదాట శిష్యులుగాక మును
గుచు, జేలుచు. నీదుచు, గొంతగాలంబయిన వానిని మదీయభటులీడ్చి
శెత్తురు. అట్టివారకులను మదీయకింకరులలో నేనానాయకులుచూచి చి
త్రగుప్తుండుచెప్పిన యాయాసరకములందు వారంగదోగ్రిచి యమకింక
రులంగావలియుంతురు. వారకులు సరికములంబడి మన్వంటుచే నల
యింపంబడుచు మిగులశోకింపుచుందురు. ఇట్లు వచ్చుచున్నచేతనేతం
గని భటులుత్సాహంబునందమతమనేర్పులు మెఱయంజూపుచు కొంద
ఱంబాపులపదంబులం ద్రాళ్ళుగట్టి యసిఁత్రాణులంబెట్టి యిరుప్పక్క
ద్రీప్పెదరు. వారకుల, మెదడు, మాంసంబు ఖండంబులు నేలంబడుచుండు
ను. కొందఱంగుదియలతో మోచుదురు. కొందఱుగాలినరొప్పై నుదుకు
దురు. కొందఱంధతంబులూడగొట్టువరు కొందఱంబదనై న బెడిసెలతో
బదములు నఱకుదురు. కొందఱినిబల్లెములతో గుమ్ముదురు, కొందఱను
వారసములతో మేనులుచ్చి పోగుచ్చుదురు. కొందఱను తోళ్ళతోబెట్టి
యినుపకోకళ్ళతో దంపుదురు. కొందఱింగత్తులంబట్టి నాలుకలు కోయు
దురు. కొందఱిం కఱకురంపంబులతో దనువులుదఱుగుదురు. కొందఱిని
గాలినగాలాలగుచ్చి లాగుదురు. కొందఱనుక్కు కొఱ్ఱులపై నెక్కిం
చి నుక్కింతురు. కొందఱంగలగానుగులంబెట్టి యాదీంతురు. కొందఱం
గోరుగండ్లతోగన్న వెఱికినిమ్మగండ్లుగుచ్చిచెట్లకంటగట్టి సింగాణికోలలం
జెందుదురు. కొందఱంబట్టి పులులకప్పగింతురు. కొందఱనలుగులతోబా
డుతురు. కొందరపయి దున్నలదోలింతురు. కొందఱిని శూలంబులందగి
లింతు కొందఱ సర్వాంగంబులంగాల సర్పములంగఱపింతురు, కొందఱ
నేలంజూచిచి తోమరంబులతో నొప్పింతురు, కొందఱికండలుకోయుదు
రు. కొందఱిప్రేవులుదెతురు. కొందఱిమెముకలు విరుతురు. కొందఱ

మర్మములు వీడగొట్టుదురు. కొందఱునినుష్ఠముక్కులకాకులు వొడిచిమాంసంబూడదీయను. గండుతుమ్మెదలు ఋష్యమూగి. శిరీరమ్ములు దొలుచును. శాకినీ ధాకినీ ముఖ్యపిశాచములు కొందఱి రక్తముపీల్చును. కుక్కలు బలమగు కోటలతో కొందఱునిదొడలుపట్టిపీకును. కొందఱును మదపుటేనుగునెక్కి త్రొక్కును. కొందఱును కొండముచ్చులువచ్చి పీకికటచి చీకాకుపఱచును. కొందఱిందేళ్ళపాళిశరలందోయిదురు. కొందఱిశిరీరంబులు గుల్లులుతిత్తులపుండ్లుబెఱ్ఱింతురు. కొందఱుకంటకపాషాణప్రదేశంబులబడినీడ్చి శిరీరంబు పుండ్లువడిసంబుండ్లువెలికి యుష్వంగారముగూరుదురు. ఆకోతలావేతలాకరకరి. యాయాతియాయాతీతి, యాకొట్లు, ఆకట్లు పడి నారకులు డిసిని దూకుతులయి యాబధలెప్పుడుదస్వను. ఇంకేమిబాములుపడుదుమోయనుచు దమలోనిట్లనుకొనిరి. నిటలాక్షుంగోష్వమైతిమి. దేవతలకు మొక్కికమ్మైతిమి. శంబుమంత్రునిజపింపమైతిమి. విశ్వేశువిసమైతిమి. శైవచరితలు విసమైతిమి. శూలియాలయంబున కేగి మొక్కికమ్మైతిమి. పురారింబూజింపమైతిమి. నుదుటవిభూతింబూయమైతిమి, రుద్రాక్షపేరులు దాప్పమైతిమి. కాశికి బోమైతిమి. శివునికథలు విసమింజేసి చెవులలో నినుపశూలములు గుచ్చించుండిరి. తొల్లిదాసమీనిచేతుల బాడిసెలందఱగుచున్నారు. తీర్థయాత్రలుచేయ నిపాధములు రంపములగోయించుండిరి. సజ్జనులతోడంబ్రియంబుగ మాటలాడమికి నాలుకలగోసిరి. సజ్జనసహవాసంబుజేయమింజేసి ఫణ్యలేశంబుగలుగదయ్యె. వాపఫలంబమితంబయియుండె. హిమాదంబయ్యె. సుఖంబెట్లుకలుగుననునమయంబునం ధర్మరాజుకింకరులు కన్నలెఱ్ఱజేయచు భీషణభాషణంబుల నదల్చి యిట్లనిరి. 'ఓహోయిల్లు గూలగ బావిత్రివ్వెన్లున్నది. మీమాటలుచూడగా మారాజుచూచెనని మాకుమాటవచ్చు. పావులారా యూరికనోరుమూసికొని యుండుచు. అనికింకరులు శంకలేక నారకులందఱయు బిడిగుద్దులుగుద్దుచు, సింహనాదంబులునేయచు, కూర్రాత్రములంగొట్టుచు, నారాచంబులనొందుచుండంగని సానంహంబు సమవతికిట్లనియె. ఓయము

దుఃఖితత్వమే శౌచము. కనుగొననివ్వబుంచి మొలుగుచుండుదువీడు
 ఖలులబలుదేహగులపిరుతించి పాశుపతులనిందించినవారిలోనుత్తముండు
 వీడు సత్యమెట్టిదో యెరుగడు. శాశ్వత మెన్నడు లేదు; శౌచమునున్న.
 వాడు విధినిషేధంబులెరుగడు. దుష్ట స్త్రీల పొంద గోరెను వీడు. వాడు
 పెద్దలం గానిపెట్టె. వీడుకానుకయిన నీతిమాలును మోముతామర నవ్వు
 చందనము. హృదయము గల్గెరె వింటిదియు గలవీడు ఘాతాఁ గె
 నరుడు వాడు పెద్దలం గని దండము పెట్టుడు బ్రాహ్మణ ధనావహర
 మునకు వాడు కను దీయడు వీడింట నల్లరి పెట్టును వాడు నబ్బరల్లా
 డును మరియు విసుముప్పాఁగిసీంసకులు ఎరననితానక్తులు శునకసూనీ;
 ర విడాలాది వధానక్తులు నిజలాగిమ కేగీయ మానయ తరతూభద్ర
 రుద్రాక్ష భూషణులును నుడరపోషణాధా నానావికారి నీచవేషభాష
 ణులును నర్వ కాల తయిలాధ్యంజరంజనులును గురు పాత్యాగులు
 కుటీలజోధులు విషప్రయోగులు ద్యూతనినోడులు నకల జనవివాదులు
 బాలవృద్ధాతుకులకంటె ముందు భుజించు వారిలునునంగర పరాజ్ఞులు
 లును మొదలు గాగిల దుర్మాగులకేర్వంగు ముసి నల్లత్వాతికంబు
 లొకకొన్ని మెప్పియదోక్షువాసి యవ్యహాను భాషాదోక్షుని శా
 ద్ధదేవుడు పురోభాగంబున కరగినదవ అకు పాచిన పాకర్యుల కంటె
 నినుమడి ముమ్మడి నినుమల బడు చున్న వాం జూచి సాగంధండు వి
 స్మయ మాన మానసుండము యుండె. అట్టిసవయంబున యమకింకరు
 లు భయంక రాకాయాయి సీచమతులం గొండలం బట్టి నట్టింది గాలిష
 తూలంబుల లోహాఢ్యంభముల నాలింగనం బాసర్వమయ్య గోదర్శి
 ప్పుల గుంకంబులం ద్రోగ్బియ, గొండరిందయుల భుజంబుల నుడికిరపు
 చును, గొండలచుట్టా-పాళింబుల బాలురచుచు, గొండల పంజరెత్తి
 కాల్పుచు, గొండలమంటలలోజెట్టి కమల్పుచు, గొండటి చరణాగు
 లుల నేరండ్లెల్లెలన్త నస్త్రుఖింశంబులంబట్టి దీపియలుమాట్టించియ,
 గొండలదస్త్రవాలు కారాసులమీద పాకలిండియ గొండలబ్బాన పనిప
 క్యమాగ్నపామాణమండలంబుల నెరియజేయించియ, గొండలదండవి

దు పతిత్వమే శౌచము. కనుగొననిప్పులుంచి మొలంగుచుండురువీడు
ఖలులబలుదెజగులవిరుతించి పాశుపతునిందించినవారిలోనుత్తముండు
వీడు సత్యమెట్టిదో యెరుగదు. శార్దూల మెన్నడు లేదు; శౌచమునున్న.
వాడు విధినిపేధంబులెరుగదు. దుష్ట స్త్రీల పొంద గోరెను వీడు. వాడు
పెద్దలం గాసిపెట్టె. వీడు కానుకయిన నీతిమాలును మోముతామర నవ్వే
చందనము. హృదయము గల్గె. ర వంటిదియు గలవీడు ధూతా శ్రీ
నరుడు వాడు పెద్దలం గని దండము పెట్టుడు బ్రాహ్మణ ధనావహర
మునకు వాడు కెను దీయడు వీడింట పల్లరి పెట్టును వాడు నబ్బరలా.
డును మరియు వినుముప్రాణిహింసకులు పరవనితానక్తులు శునకసూత;
ర బిడాలాది వధానక్తులు నిఖిలాగమ కేగీయ మానయ తరతూభద్ర
రుద్రాక్ష భూషణులును సుదరపోషణార్థ నానావికార నీచవేషభాష
ణులును సర్వ కాల తయిలాభ్యంజనంజనులును గును పాత్యాగులు
కుటిలబోధులు విషప్రయోగులు ద్యూతవివోదులు సకల జనవివాదులు
బాలవృద్ధాతులకంఠె ముందు భుజిందు వారలునుసంగర పరాజ్ఞులు
లును మొదలు గాగిల దుర్మాగులపేర్వేగం జూపి తత్తత్పాతకంబు
లొకకొన్ని మెప్పియచ్చోటువాసి యమృతాను భావునోడ్కొని శ్రీ
ద్ధదేవుడు పురోభాగంబున కరుగనిదివ అకు జూచిన పాపకర్ముల కంటె
నినుమడి ముమ్మడి నిడుమల బడు చున్న వాం జూచి సానంధండు వి
స్మయ మానమాననుండయి యుండె. అట్టిసమయంబున యమకింకరు
లు భయంకరాకారులయి నీచమతులం గొండకం బట్టి నట్టించి గాలిన
శూలంబుల లోహాస్థంభముల నాలింగనం బాసర్పమునయు గోదధర్మ
స్వల గుంకంబుల దోర్బీయ, గొండరిండయిల భుటంబుల నుడికింపు
చును, గొండకనుల్కా-పాతంబుల బాలుపరచుచు, గొండకంబులెత్తి
కాల్చుచు, గొండకమంటలోబెట్టి కమల్చుచు, గొండటి చరణాంగు
ళుల నేరండలై లసి క్త వస్తుఖండంబులంజుట్టి దివియలుమ్మట్టించియు,
గొండకదస్తవాలు కారాసులమీద బారలించియుగొండకజ్వాల వలన
కృష్ణార్ణవపాషాణమండలంబుల నేరయవిరియించియు, చుట్టకండలవి

లించి యాచిచ్చున మండిపోవ గొందఱమెడబట్టి నూకుచును, అఖండ
 గండోపలంబుల గొందఱగొట్టుచును, గొందఱబి చండంబులుమండిపడ
 నీనంబుగాచి పోయుచు, గొందఱమంట పర్వతంబుల నెక్కింపుచు గొం
 దఱ కిమికిటకనివిడ దుర్గంధదుష్కాశంబుల ద్రోయచు, దద్యేదనల
 కు సహింపలేక దలలెత్తిచూచి రాలురువ్వుచు, నిట్టులనేకవిధంబులబా
 ధలుపెట్టుచున్నం జెట్టుల్కినేలంబడువారును, మూర్ఖులమునుగువారు
 ను, దోదనంబు సేయవారును, హాహాకారంబు సేయవారును, బాట్ట
 నప్రేక్ష్య గఱచికొని భటులయదుగుల పయిబడువారును, గట్టల్కబట్ట
 వచ్చినం దప్పించుకొని యెండొరులమఱుగుసాచ్చువారును, గట్టడికట్ట
 కొని యిట్లాడ్చిన నీడిగిలంబడి లేవలేనివారును, త్సుధావేదనలార్థక చ
 దికిలబడి మోదుకొనువారును, గటాబుద్ధిలేక పాదరక్షతో విహపా
 త్సునివాసంబు ద్రొక్కితిమి, తత్పదంబులం నిశితకృకచంబుల ద్రో
 యనామె, ననిపలవించువారును, గిర్వంబున, శిర్వనిలయంబున నంజ
 జయానలతో గంధర్వవినోదంబు లాచరించితిమి. తత్ఫలంబునకై యి
 నుపహారగలంబుల సర్వాంగంబుల వేషంజొచ్చి యనువారును, శైవ
 బీర్మాల్యంబాహ్రూణింపమైతిమి, నిశాతపేతివ్రాతంబుల ముక్కులుగో
 యంబడుచుంటిమి, శివప్రాజా కుసుమంబు లపహరించితిమి, శిరంబులధ
 రించితిమి, కానమస్తకంబు లుక్కునారసంబులజెక్కల చేయబడితిమి,
 పరస్త్రీల యధరామృతపానం బాసర్చినందులకు దంతములుడుల్చి విషం
 బువోయంబడితిమి, యన్యస్త్రీల గామంబునంజూచితిమని గోరుగండ్లంగ
 న్నులు వ్రక్కలించిరనియు, బర్దలన కుచంబుల నఖంబులుంచితరిగాన
 గాలినడబ్బనం బులివెయని గ్రుచ్చిరి. యితరతన్వంగులంగూడియనంగ
 సంగరసుఖం బనుభవించితిరని కత్తులచే నండనహిత గుహ్యంగంబుల
 ఖండిరపబడితిమి. పెద్దలంగని యాసనంబులవిడిచి లేవమికిననలశ్చి
 చ్చన్నాయస్తరంగంబుల నెక్కితిమైనం బ్రాణంబులువోవు మొండిపా
 ణము లెట్లుంబోవు, వంటయిలుసాచ్చినకుండే లెందుబోవు, వానపాము
 నకాశించి గాలంబునకుంజిక్కిన మీసంబుకఠణి తుచ్చసుఖంబునకుం

బాల్పడిన మనకు జత్వాపంబు సహస్రవిధంబుల ననుభవించనయ్యెడు, వెక్కనంబగు బాధలకు దాళలేక వెక్కివెక్కి యేడ్చువారును, నై నారకులకాల దూతలంజూచి, యోపుణ్యాత్ములార మేమికోతలకు రోతలకు, నీకాల్పులకు నీయవస్థకు, నోపుదుమే, మీవిష్ణుము, మాకీ పుడు దిక్కుమీరె, రక్షింపుడు, ఒకకత్తివేటున జెగవేయడు. ఒక మారగ్నింగాల్చి కడతేర్చుడు, ఒకమాటను శూలములతో చించవేయు చు. ఒకమాటు తైలపక్వంబున నంత మొందింపుడు పలువిధముల పలు తడవలు బాధలబడలేము మీశరీరములనంటి శరీరములు మావిగావు. కావున నికనైనమమ్ము మీకోనగాలందన్ని పిడుపుడనిరి. మఱియు ధ ర్మరాజుంజూచి దేవా యాపాపంబులుమేమెల్ల ననుభవించంజాలము నీ పాదంబులం జూడంగంటిమి. యికమాకీబాధల మాన్పవేయనివేడిరి. రా జ్యములక్కఱలేదు, భోగములక్కఱలేదు, మాటలక్కఱలేదు, ఇక నె న్నడు పాపంబునరింపబోము, పుణ్యంబులె చేయదుము. మమ్ముంగా వుము, పుణ్యాత్ములంబ్రోచుట పుణ్యంబుగాదు. మమ్ముబోని కృపణు లంబ్రోచుటే ధర్మంబు అనినారకులు సానందుంగిని మ్రొక్కి యోయ య్యలార్చి యాత్ములార మీరిలీ నరకమను ఘోరవ్యాధి మాన్ప నచ్చిన సిద్ధులూ, మీపాదసందర్శన మాత్రంబునన మాకు సౌఖ్యం బుకలిగె. నిక్కంబు మీరేనిపరేత రాజుతోజెప్పరే. యతడానతిచ్చిన నీ దూతల బాధకొంతమాకుదగ్గును, బ్రతుకగలుగుదుము. అని యిట్లాడు చు బహుమఃఖింబులంబారలుచున్న నారకుంజూచి భటులొహో మీశ్రి లాగున నటనసేగునె, మాకు రాజ్యమక్కఱలేదు, భోగమక్కఱలేదు. వదిలితిరేని పాపంబులంజేయము. పుణ్యంబులొనతుమని విరక్తివచనం బులాడితిరి. ముక్కులొనికురుపు మానినమీదట దానరయ్యపూజమా టయన్నట్టులున్నది. నెమిలి కన్నీరువెట్టినను వేటకానికి జాలికలుగదు. మీరెంతబలిమాలినను, గాసినొందినను మాకుగనికరముపుట్టదు. మం దుకై నను మాయొద్దదయలేదు తలగొట్టుమనగా జెవికిమందడిగిస్తట్లున్నది. మీమాటలాడుట ఈచిల్లరనరకములకే యోర్వలేమనుచున్నార

శ్రీ సా నం దో పా ఖ్యా న ము.

పుడె యేమామె. ఓహో సూచీముఖాదినరకము లాచంద్రార్కమును భవించినను దీఅవు. మనవిడెప్పబోయి పెద్దగొడవజెచ్చుకొంటి. అని మహాగ్రహంబున శిమనశింకరులు శరకస్థు బాధింపందొడంగిన నీశ్వరాయని సానందండు దయాఘయడయి యమునింజూచి వీరలేయేపాపములొనర్చి చెప్పమనియె. అనిన నంతకుండిట్లనియె.

యోగపుంగవ పీఠపాపంబులు నోటరుడువ శక్యంబుగాద. ఎఱిగినట్లు కొన్నిటిదెప్పెద శ్రీనిపుము రాజులేనచోట వీడుపనాగియై బ్రాహ్మణుంజంపె. కొండెముచెప్పట కుంహాని పరహాని, కొండెమువినగానే కోపమునచ్చును. గొండెమువినువాడు, గోపముగలవాడు మమ్మదప్పించుకొనిపోలేడు. కొండెమువినువాడు కుండగోళకులనిపెట్టలుచెప్పదును. రాజుకొండెగాండ్రిను జేర్చెనేని పైకింబరాజ్యంబువోవును, కావున రాజదీక్షనిగి రాజ్యముచేసేనని బాగుపడితిమి. రాజ్యమేలను, ధర్మమువదిలి దుర్మంత్రులొంకూడి పుష్కలగువారింబూజింపకంబిదాయంబులు వదిలిదుష్కగుండలు రాజ్యంబుచేసేనేని యారాజురాజ్యభ్రష్టుండగు, సంస్కరంబున సరకంబునందు చుష్కగు రాజులకు గితులుండునె. అట్టివారలకు పరికంబులె సిద్ధంబు. పుష్కలగు శ్రీశంకుముఖ్యభూపాలురకు స్వర్గంబుదొరకె. ఈరాజు బ్రాహ్మణస్త్రీలందెచ్చి భోగించెం గావున దీఅనినరకంబులంబడె. అవిదస్సహనూయియుండు. రణభీతులయి శినిరములజొచ్చినవాని భయంబునంబరిపరచినవాని కోచబారినవారిని, కైదువులువదలికవాని, నొందిననీకబహులిడువారి, ని, భయపడికొండలెక్కినవాని, నడుగుబడినవారిని, బ్రతుకానచేచెట్లకుబ్రాగినవారిని, మరుగుబొచ్చినవారిని, ఏమనినవారిని, రక్షింపక యుద్ధభూమియందు వెతకివెదకిపట్టించిన రాజాధములువీరు. మహాపాపులు చూచితే పాపాత్ములకు వీడుమణిమయాధరణములిచ్చును. వీడుదుర్వ్యాపారమునకై విలవిలగొట్టకొనును. ఆగవ్యగాములు, మద్యపులు, ధర్మంబుదప్పజెప్పినవారు, బంగరుదొంగిలింపినవారు, ముఖ్యులపయనింపమోపినవారు, పుణ్యమన్నికొన్నవారు, గృహదాహకు

లు, అన్నములో విషముబెట్టువారు, దేవతావిగ్రహంబులు కరిగించిన వారు, శైవాధరణంబులుముచ్చిలిపొట్టబోసికొనినవారు వారు. వీడు పశువధంబు సేసె వీడునశమహాపాతకుడు. వాడులేశమాత్రంబు దాక్షిణ్యంబులేనివాడు, వీడుశిశుహంత వీడుపాపభీతిలేక గజదానములుపట్టిన వాడు వాడురజకింబొందినవాడు. తండ్రిచచ్చినపుడు, తల్లివృద్ధియూర కుండకపట్టి చిచ్చునందోరినవాడు, వీడుభార్యతోకలహాపడి యూశ్మ హత్యగావించికొనియె. వీడు స్త్రీలునిదింప రాత్రులయందు మానభంగంబు నొనపబూనినవాడు, వీడుశివాలయంబున నున్నవంబులందఱిగొట్టి నవాడు వాడు శైవనిలయంబులరాలుడెచ్చి యిండ్లగడపలుగబెట్ట వీడు స్త్రీమూటలునమ్మి కులంబువయి నలిగివెలిబడియె. ఇతడు ననీతటాకాది శీతలజలంబుల స్నానంబాడ శారీరబలంబుకలిగియు సుకుమారయై యుష్మజలస్నానంబాడువాడు వాడు. శిష్టానుమతంబే, దేవయోగ్యంబేని గాని కూడుగుడిచినవాడు. వీడుతాడివినవిద్యయేరులకుంజప్పని నోచ్చిన కుక్క. అనియితైరుంగునం బుపులఘోరికర్పంబులు కొన్నిచెప్పినపని సానందుండాశ్చర్యంబునొంద, ఛత్వాత్మానమిహిడగటంజేసి సీసేమిచేసి నవలదని వాక్కునంబ్రహ్మాదులకుందరింబుగాద. ఈజీవులుపడుదరపథల నీశ్వరుండెఱుంగు. సుందయటండెనిమ్ము. ఇంకోకసందియంబు దెందంబు నం బాడముచున్నది. ఎయ్యవంటేని ఏనిన, తోచిన ముక్కలుగోసిన ను, నలగగొట్టినను, చీలినను, నారికులు చూడరు గారణమేమని మరి యు వీరిశరీరంబులు భూమింగొప్పబడియె. వీరికిదేహబంధంబులెల్లుగలిగె నీవుత్రికాలపేదని. సర్వజంతుకొట్లమర్మకర్మంబులు నీచేతజక్కియన్నవి నీజెఱుంగని రహస్యంబుండదు. జీవదేహినంబంధంబెల్లు ప్రవర్తించు జీవస్వరూపంబెయ్యది. దేహస్వభావంబెల్లు. పిండోత్పత్తియెట్లు. దానికి శరీరబంధమోక్షంబులెల్లుఇట్టిరహస్యములికనుగలవని నాకెఱుంగజెప్పు ము.అనిన యముండెట్లనియె.

విశ్వంభరుండు పరంజ్యోతిస్స్వరూపుండు, శుద్ధసత్త్వండు, జగత్సృష్టిస్థితిసంహరకాకరుడు, చిదాకారుడు, అదమధ్యాంతరహితుడు.

మంగళదాయకుడు, అప్రమేయుడు, అభవుడు, అష్టమూర్తియు నగు శంభునియంగంబుల భూతప్రపంచంబు పూర్ణంబయియుండు, చరాచర జీవనం ఘండులుండు జీవాత్మమై. పరమాత్మయగు రెంటికి భేదంబులేదు. పటవీజన్యాయంబునను వహ్నియందు పున్నులింగంబులు పాడమినవడువున జీవులు మహాదేవునంశములని యెరుగుము. రజ్జువునందు వర్వభ్రాంతికలిగినట్లు నిరుపాధిక పరబ్రహ్మంబునందు నూయాసంబంధంబునంజేసి జీవన్వభావము ప్రసిద్ధంబయ్యె. అట్టిజీవుండొట్టివిశ్వంబున శాంభవీమాయామోహితుండయి యనాదికర్మవాసనావశముసంభ్రాంభంబునను నరించి చరాచరశరీరధారియై సుఖదుఃఖంబులు జీవాత్మకులే కున్నడనను మహాదహంకారభూతంబులైన యక్షపక్ష్యంబునం బ్రేమత్తుంటై వృథాకృతంబగు సుఖదుఃఖయాదోషంబాత్మకులేదు. విద్వాంసుండయిన భూసురోత్తముండు సురాపానంబునేసి యొడలెరుంగని చందంబున దుర్దయంబగు మూర్ఖకృతివలనగొలుగు భ్రాంతింజేబిజీవకోల్లు యజ్ఞాదిపుణ్యనిశేషంబులస్వర్గంబును బ్రహ్మహత్యాదిపాపంబులనరకంబులు ననుభవింతురు. ఇట్టిసర్వప్రపంచంబు ముఖ్యయని యెఱింగి పండితులు జరాయుజాండజోద్భిజములు, జంగమంబులలో బహుశ్రీమృగాది తిర్యగ్గంతువుల కభివ్యక్తిలేకుండుటంజేసి యవిపుణ్యపాపంబులంబొందవు. చతుర్విధజన్మంబులలోన జరాయుజాబముఖ్యంబందు మానుషదేహంబు ముఖ్యమని చెప్పబడు. అదిదుర్బలంబు తదుత్పత్తిక్రమము జెప్పెద నాకర్ణింపుము. సతిముతుమతియై చతుర్థదినంబునం గానంబాడి మగని మొగము గనుటతగవు. ఇతరులజూచేనేని యట్టిపుత్రుండుదయించు పదియాటదినములు బుతుకాలము అందుబేసిరాత్రులనంగమించిన నింతిపుట్టును. సమరాత్రులయినం గొమరుండు కలుగును. సంధ్యాసమయంబులనపుంసకుండుగలుగు పదియాటవనాడు సంగమించేనేని రాజుపుట్టును. పురుషునివీర్యంబధికమయ్యేనేని పురుషుండుపుట్టు. స్త్రీరక్తంబధికంబైన స్త్రీకలుగును. రెండుసమమైన నపుంసకుడగు పిండంబుకుడిపికన్నున్న బురుషుండగు ఎడమపికన్నున్న స్త్రీయగు న

దుమనున్న సపుంసకుండగు. స్త్రీకి మనంబున గార్యభావంబుగలిగిన ఋతు
 ఘండు జనించు, లజ్జాభయంబులు దోచిన నింతిపుట్టు. కెండుంగలిసిన
 పండుండుకలుగు. కారణములేక క్కార్యముకలుగదు. అట్లెపుడుఘని వీ
 ర్యంబు స్త్రీగర్భంబునంబడి స్త్రీరక్తముతోఁజేరి పేరుకొనును. అదిసూక్ష్మ
 చర్మమునంబడుంగావున గర్భంబేర్పడును. మొదటి నెల జేవుండు పదను
 గను బుద్ధునముగను, కంఠవనెం పింఠహాసముగనుండును. నాలుగవ
 నెలనవయవములేర్పడును. అప్పుడు గొంతివిచారబుద్ధియుదయించును.
 గర్భవాసమున జీవుండు పేదనంబుగదను. ఐదవనెం మాంసస్పృబులపడును.
 మూంసము, రక్తము, సరములు, ఎముకలు, నభిములు, రోమములు
 నాఱవనెల నేర్పడును. ఏడవనెలయందుబలము పెక్కిమునెర్పడి పూర్వ
 జ్ఞానంబుదయించు గర్భసరికంబునకు దుఃఖించును. తిల్లి జరరాన్ని వేడిచే
 దనువుపెప్పి ప్రక్కయెముకలు రంఘముంబోలి తాకగానోలుచు జేము
 నెత్తుద్రావుచుసూక్ష్మంబుగిక్రిముంబేనుగనుపనోరలుచు, మలమూ
 త్రేష్ట్యంబులంబడి పోరలుచు, ఉలికిపడుచు జేతులబెప్పులమూసికొనిపద
 ముంసండులగేలు చోయిముడునుకొని యుండును. అప్పుడు దనపూ
 ర్వజన్మకర్మలొల్పినలంబు దుఃఖించు ముగనుగలుగుచుగిత్తుంకుఁజెడుచు
 పూర్వకర్మవాసనోగింపిండు. ఓడికఁజెంపులేదనియెగచు. ఇదియె పాత్ర
 బ్దానుభవంబునెత్తలచు. అనిశోకింపుచు దైవమా గర్భస్థదుఃఖంబులెట్లు
 మాను. ఇకమీన జన్మంబుగలుగని మార్గంబుగనుటయుత్తమంబు
 అని వివేకంబుకల్గి మోక్షమార్గంబలోచింపుచుండు. అష్టమమా
 నంబున దేజంబుదయించు రక్తంబుపానంబునైయును. అదియె సంజీవనం
 బై మాతృగర్భంబునం జలనంబుగలిగించు అష్టశంఖంబులంగదలిం
 పలేక మావిచేజుట్టుబడితల్లిభక్షించు నన్నరసంబు హృదయవాడీముఖం
 బునంజారి నాభింజేరు దానంబ్రతికిబలముజెండు. అంత నవమమానంబు
 సంబ్రసూతినయంబునం గుక్కివిపరంబు వెల్వడి యథోముఖుండయి
 యోనిద్వారంబున మలమేథోరుధిరసిక్తాంగుండయి జంత్రీవుసూత్రీము.
 పలవ దప్పిజానిన బొమ్మవిధమున భూమిపయింబడు. అప్పుడు శరమను

తైదుసవాయువులు దశవాయువులందు ప్రాణవాయువు ముఖ్యంబు. అదికంతగోళమునకు గ్రిందునాభికిమీదను సంచరింపుచు, నాసికారంధ్రములను, సాభీకుహరమున, హృత్స్వచ్ఛమున వ్యాపించియుండు, అదియె భాషాశక్తికి మూలకారణము. అపానవాయువు, గుదస్థానమున, మేఢ్రమున, గటిస్థానమున, జంఘాయుగ్మమున, జతరంబున వృషణముల నూరుల విహించును. అదిమలమూత్రవీర్య విసర్జనములకు మూలము వ్యాసంబువృక్కోణ కర్ణరంధ్రములమెలగి ప్రాణాపానవ్యాపారములం గూడియుండు ఆమూడువాయువులందేక భావముగానమాన వాయువు జతరాగ్ని సహచరత్వముగైకొని యన్నపానాదిరసమును దేహమందు నమముగా బంచిపెట్టును. సర్వనాడీమోగింబుల దిరుగాడును దానవా యువు కరచరణాద్యవయనముల జరియింపజేయును తృషాక్షుధావ్యధలంబుట్టించును. ఉపరివాయువులు చర్మరోమరక్తమాంసమేదోస్థిమజ్జాదినస్తథాతువులారు విహించియుండును. తేజస్సువలన, రూపంబు దీపనశక్తి, ప్రకాశము, సౌర్యము, బుద్ధిసూక్ష్మము, కోపముపుట్టును. జలములవలన జిహ్వయు, శైత్యము, శరీరద్రవము, గలుగును. స్పృశ్యవలన ప్రాణాబుగంఠము ధైర్యములుదయించు, తత్త్వంబులతో భూమిప్రధానము. అదినస్యంబుల కాలయంబు భూమింబుట్టినవస్తువులుజీవులకు జీవనాధారంబగు, కావున పృథ్వీభూతంబు ప్రధానంబని పెద్దల్లు చెప్పుదురు. జానవ్యగాదిధాతువు లుత్పన్నంబులయ్యె. జంతువులుదిన్న వస్తువులు జతరాగ్నివలనం బక్వంబగు. అవియె యన్నమనంబడు అదభక్షజేయను ధాతువువలనం బుత్పైగాన నన్నమనబడును. అయన్నమున నంత్యభాగము పురీషమగు అదియె యన్నములోనిపిప్పి. అన్నసారంబు మధ్యమాంశమై మాంసమగు సూక్ష్మాంశముమననయ్యె. కావున మన మన్నమయంబనంబరగె. ఉదకాహారంబు మూత్రమగు అందుమధ్య మాంశంబురక్తంబు. సూక్ష్మాంశంబు ప్రాణంబు కావున, ప్రాణావాహిని యనివేదంబులు వచియించు. అగ్నికనివృషమగు నంశమున శల్యములుమధ్యమాంశమున మజ్జసూక్ష్మాంశమున వాక్సురణ కావున దేజంబులు

లోకములకు నభిన్నాత్మకంబు శోణితంబునలన, మాంసము దానమేదన్ను గలిగె. దానంగీకరములుగల్గె. అందుమజ్జ దానశుక్లంబు దానవాతాదీ ధాతువులుండి తత్సారంబున నరఘులుగలిగె. మత్తియు శరీరము, పది దోసిల్లి జుము, తొమ్మిదిదోసిల్లరసము, ప్పనిమిదిదోసిల్లర క్షము, ఏడుదోసిల్ల పురీషము, ఆఱుదోసిల్ల శ్లేష్మము, అయిదుదోసిల్లి పైత్తము, నాలుగుదోసిల్ల మూత్రము, మూడుదోసిల్ల మజ్జయు రెండుదోసిల్లి మేదఃకంబును, అరదోసిల్లి శుక్లంబునుగలదు. తద్వీర్యంబుగదా దేహమునకు మూలము, అదియును గాని జుము దుచికరము, తగుణంబు, సవకంబున జత్వోధములై పృష్ఠి శతత్రీయ శ్శ్యాములు గలిగియుండునని బుధులు చెప్పుదురు. అస్థినంధులు నన్నుటఁ దగలవు. అవిరారవంబులు, పౌనవంబులు, నేచవంబులు, నులూఖఖంఠములు, సముగ్ధములు, మండలములు, శంఖములు, ఘాతములు, వాయుసత్తువమునం దేహకొన్న కీకసంబులంగూడి కాయబిష్ట విధాఫిసంధులు జెన్నొందు. సర్వాంగములమీద మూడుకోట్ల దేహుదిష్టంబు హామకూషములుగలవు. లోకంబుల నీశరీరంబుకం బెసారంబైన పదార్థంబులేన, దేహభిమానంబునంబట్టువడి సాహంకారపులై పాలుమాలిక్షివులు మహాసాతకోప వాతకములక్షేయచున్నవారు. ఇట్టిదేహలక్షణంబు మోక్షాపేక్షగిరిగిన మాన్యులకుగాని యన్యులకు జెర్పలుపన్యసింపంబోరు. మహాత్మా నీకతంబున నిష్కాహనీయరహస్యంబు ప్రకాశంబుయ్యె నింక జీవన్వహుంబు చెప్పరవినుము. నిరహంకారుడు, జిన్మయుడు, నిర్వాణదాయకుడు, మహాత్మజస్వి, మహాయోగి సమస్తచరాచర పరిపూర్ణుడు, ఆనందరూపుడు, సూర్యచంద్రాగ్నినేత్రుడు జగత్కల్యాణుడుగు శివుడు, లోకమునాడించును లోకముదానై యుండు. ఇవియతనికి లీలలని యాద్యులు వచియింతురు. సమస్తజగములకు శివుడే కారణంబు బీజంబు అతడయ్యతుడు, శక్తిమయుడు, ఆద్యంతరహితుడు, అఖలలోకనాయకుడు. అతనిమాయదాటుట మానవునకు శక్యంబుగాదు. ఎవ్వని ననుగ్రహించు వానిచే బుద్ధ్యా కార్యంబులుచేయించు ఎవ్వయెక బీరితిగ్గడు వానిచే బాతకములు

చేయించు, సంశయాత్మునకు మోక్షంబులేదు. కావున సంశయమా సాధిమానములు వదలివేదాంత వాసనగలిగి మోక్షమార్గంబు సజ్జనుండు వెదుకందగు, వానికిమోక్షంబు సిద్ధంబు. అట్టివాడు మనీయలు లాయసుంటి కారణంబువైనందు వేదాంతవిద్యాభ్యాసకులు పాపంబులం బోదోలి ముక్తికాంతంజై కొని సహజులగుదురు. తత్త్వోచారముకీంచి న్మాత్రమునం లేనిచేని యెట్టిపాతకంబులైనంబోవును. దూదిరాకిలో నిప్పువేసి సశింపజే తూలరాశి. వర్షాంబునం బ్రతిబింబంబుదోలినట్లు సమస్తజగంబు లీశ్వరమాయంగలుగు. ఆశ్లేషమాయ బ్రహ్మశిష్యులు గడువలేరు. యోగులీవిశ్వంబు శివమయంబని తెలుతురు. అట్టి యోగులయెడ దయకలిగి కరుణించు ధర్మవిష్ణున వైరాగ్యభక్తులంబు ట్టించు కావున వృథాశ్రమలూపొందక జరుగుచున్నదం బూహించగను. శంభుదాస్యంబులేక సంసారబంధమునోదు. శివభ్యాసంబులేక తాప త్రమములగుగవు. ఈశ్వరభక్తిచేగాని దేహభిమానముపాదు. మూలి కీతనవలనగాని సంశయములుపడవు, కావున దనిపేరనిని మానలంద గులుకొక, యద్వైతభావం బుపొందించి యానందంబును నుంచినయె ట్టివాడు పుణ్యాత్ముడగు దాసుము లక్కరలేడు, ధర్మములు, జీవము, జ పము లక్కఱలేదు. ఏమియు నక్కఱలేదు. కాయక్షేపమువలన ఫల ములేదు. శంకరునందు భక్తికలిగిన నన్నియుగలవు. ఎన్నదోషములు న్నను దాతృత్వమండనేని వానినెల్లహరించు, అట్లుభవభక్తిగలిగిన భవబంధంబులువీడును. పాపము లొనరించినను శివసంసర నిజములభ క్తి గలిగెనేనివాడు చిదంబర మొందును, కోటిజన్మములకుగాని యీశ్వ రపదభక్తి గలుగదు. కావున శివభక్తులకు భవంబులంపవు. సంసార ము దుఃఖహేతుకగును. అయినచు శివభక్తులంజూచిచేని మత్స్యంకరు లు భయమంది వారున్నచోటికింబసరు. కావున సమశ్చివాయ, సమ స్సాంబాయయని నుడివినవారికి కైవల్యంబుదొరకును. శివుడానందస్వ రూపుండు దేహములందుజీవస్వరూపుండై యుండు అదివివరింతుమినుము శ్రీమహాదేవుండు జీవస్వరూపుడై సర్వజగముల వ్యాపించియున్నవాడు

అతడు పరంజ్యోతి, బ్రహ్మాదుల కెఱుంగరాదు సకలధర్మ సాక్షియై యుండు. అతడు వేదాంతవేద్యుడు విశ్వమయుడు విషయాతీతుడు నిత్యుడు అనంతుడు నిర్మలుడు నిర్గుణుడు అతని వణింపదరముగాదు. అతని దెలిసినవాడు మోహవిముక్తుడై యుండు, కావున శివభక్తివలయును, సర్వముమాయయే. ఒకటియు నిత్యముగాదు. సర్వము స్వప్నమువంటిదే. కలలోఁబోచిన నస్తువులు మేలుకొన్నపుడుండునె అట్లమి ధ్యాసప్రపంచంబు నిలువను. దెలిసినవాడు తానెబ్రహ్మంబై వెలుగొండు. విశ్వేంద్రుడు స్వనియుండుని భావించును. పరమాత్మకు శరీరములు భిన్నములు, న్యాయమున నానావిధజీవత్వము వహించియుండు జ్ఞానేంద్రియపంచకంబును, అంతఃకరణచతుష్టయమునుగూడి యేకోనవింశతీతత్వమును లింగశరీరమయ్యె. శబ్దలింగశరీరమునగు బ్రహ్మతీకలిత చైతన్యంబు సౌత్తిమియించుటం జేసి వ్యవహారమున జీవుడనంబడియె. అతఁడు నకుక్షేత్రస్థ పురుషనావములు, ఇహపరసుఖములు జాగ్రత్స్వప్నావస్థ వస్థలుగల పెట్టెంటేని ముకురుమాంత్రియైన ముగియు మాలిన్యంబుండు నట్లు మనోబద్ధ్యపాకాని చిత్తంబుంబొగింప దోషములు జీవాత్ముడా లోకిండు. దుష్టస్వనంబంధమున జీవాత్ముల కంతఃకరణంబునకు మాలిన్యదోషసంప్రాప్తియయ్యె. తదభిమానంబునందేకీ భావంబైన దేహదులకు బరుండగు జీవాత్ముండు సుఖదుఃఖములబొందు మధ్యందిన మార్తాండకిరణము మరుభూమిం జరించినేని మూఢాత్ములకు జలంబై తోచుకై నడిని, గ్రహింపబడని సూర్యుడుగ్గిస్తుండై నట్లు జీవాత్మునిర్దేహప్రభావుండయ్యను, సుఖదుఃఖములొనగు తెఱగునదోచుటది యవిద్యాదోషమని తెలియనలయు పిండాండమున నఖిశిఖర్యంతము వ్యాపించి జీవాత్మ భూమధ్యంబున దేజరిల్లు.

పురమను నభిధానముగల మాంసపిండము నాభికుహరమునకు బాడపుకంఠనాళమునకు క్రిందుమధ్యాస్థిహృదయంబు గావున తన్నాళమునం గూడుకొని సారనకోశముతీటు ననధోముఖంబయిన దాని సూక్ష్మద్వారమునందత్ప్రకాశమని చెప్పబడు దన్మహనీయప్రదేశమున వా

లాగశతతమభాగంబయి జీవుఁడొప్పు అట్టిసూక్ష్మహృపుండగు ప్రత్యగా
త్మ యవ్యయుడు, కదంబపుష్ప కేసరంబుల రీతిని హృత్పద్మంబుననుండి
నానాముఖంబుల దేజుల్లు, అనేక శరీరంబుల ధరించువాడు. శరీరరహితము
లు. నాడులు డెబ్బదిరెండు వేలుగలనని యోగులు సక్కానింతురు. ము
ఖ్యనాడులే తోత్ర శతము. అవిదశేంద్రియాబులం బ్రవేశించి తద్విష
యంబులకభిముఖంబులయి యనాది కర్మహేతువుంజేసి స్వస్వాదీనచభో
గంబులనుభవించు కొఱకు మహానదులు తీర్థంబులనుభవించు అందొ
క్కనాడి యూర్ధ్వగతంబయి యంతంబులేక సుషుమ్నాఖ్యబ్రసిద్ధంబ
యియుండు, అనాడియందు జీవంబువిడిచినవాడు పుణ్యాత్ముడు. ముక్తి
స్థానంబుజేరును. యోగులువానిం జన్మయుగా భ్యానింతురు. రాహువ
ద్యశ్యుండయ్య రవిమండలంబునం దోచుకెఱుంగున జీవుండు లింగదే
హంబున నణగి కానరాక వ్యాపకుండయియుండె ఘటమొకచోటికి గొ
నిపోబడునపుడందలి యాకాశంబును గదలును. ఘటభిన్నంబయిన గగన
మునల్లె యాకాశమండకలియును. లింగదేహంబుననున్న జీవుండు. పూ
ణుండయియుండు. కాయంబువిడుచుట యారోహణమౌత్రింబెకాని ధ
ర్మముగాదు. సూర్యుడన్నిలోకంబుల వెలుంగునట్లు జీవుడు జ్ఞానంబుపే
ర్చిగర్భానుబంధప్రాప్తంబులగు భోగంబులనుభవించుకొఱకు గోచరంబు
ధరియించె. లింగశరీరంబుచెడదు. సుఖదుఃఖహృష్యకర్మరహితుడయినపు
డు జీవుండు మోక్షంబునొందు. ఘటమునాకాశమునని ఘటాకాశమని
పేరు గలిగినట్లు లింగదేహంబుంబట్టి జీవుడనంబరగె. లింగశరీరమున
శించెనేని జీవుండు నిర్లేపుండయి యానందస్వరూపంబునొందు కావు
న వాసనాస్థితింబట్టి జీవేశ్వరభేదంబు భ్రాంతియెకాని వేరుకాదు. విను
ము విజ్ఞానంబున స్థూలసూక్ష్మకారణశరీరములు నిర్మూలములయిన జీ
వాత్మస్వయంజ్యోతిర్మయుండగు సూర్యుడొక్కరుడు సర్వభూతములం
దు నెట్లు ప్రేరకుడయి విహరించునట్టి చందంబున దేహేంద్రియాదులకు
బరుండగు పురుషుడివ్వధమున జననమరణదుఃఖములు కలిగి మెలిగినట్లు
జగద్రూపంబంధంబునం బరిభ్రమించునట్టిది స్వస్వతుల్యంబని భావింపం

దగు దేహేంద్రియంబుల నాత్మబయలయ్యు మోహమాత్రంబునంగల
 సినట్లుదోచు. స్వస్వరూపజ్ఞానేంద్రియంబయ్యెనేని స్వయంప్రకాశుండ
 యి వెలుగు సత్యంతైత్తెఱంగున నాచేతంజెప్పంబడిన పరమరహస్యం
 బు తొల్లి దండకారణ్యంబున రాఘవునకు విశ్వరూపకుండయిన శివుండా
 సతిచ్చెనిది, వేదాంతసారంబు, మహనీయంబు. ఎవ్వరేనియు వినిసంబ
 ఠియించినంబున కంబున లిఖియించిన నాత్మజ్ఞానంబుకరతలామలకంబై
 యుండు, దీనినిసంధేహించిన నరుండెన్ని మార్గంబులదలచినం బవిత్రుం
 డుగానేరడు. అనివేదశాస్త్రంబులు ధ్వోషించుం గావున సహజంబై యొ
 ప్పమీరెఱుంగని బ్రహ్మవిద్యావిశేషంజెద్దియేనియుంగలదె బాలునిము
 గ్ధవాక్యంబులు తలదండ్రులు వినగోరినట్లు మీరునన్నడిగితిరి. అత్యంత
 సంతోషంబయ్యె. ఇక నెయ్యదికతవ్యంబున సానండుడత్మగతంబున
 ఇతనివాక్యములు సత్యములు. జగదుపనగాదులు భగవదీలలు, నా
 రకుల ఘోరవేదనలు చూడగనే వినగనే నామనోధైర్యంబుచెడియె.
 కావున గార్యాదైవ్యతము భావింపనివానింబశువందురు. భావాద్వైత
 ము ముఖ్యము. కార్యము, భావమును సమమని తలపడగడు. ఒకడు
 బాధపడుచుండెనేని యా బాధశివుడు పెట్టుచున్నాడని తలచువాడు మ
 నుజాధముడగు అనికొంతతడవాలోచించి యమునికిట్లనియె. నీలకులు
 సత్యంబులు నీవతఃసము శుభము. నిర్వాణప్రదంబు. నీవుపుణ్యకరం
 బగు నుపాఖ్యానంబుచెప్పితివి. నీచరిత్రమాచంద్రస్థాయియై నెగడుగాక
 ఇట్టి గుహ్యతమంబగు విషయంబు చెప్పితివి గావున నానందితుండనైతి
 నిన్నొక్కరహస్యంబువేడెద. దాచక చెప్పుము. ఈసావులుమహాఘోర
 నరకంబులంబడి కుళ్ళి బాధనొందవలసినదె. ఎన్నడయిన ముక్తిగల
 దా. అనిసంజిఱున వ్యేలయ జలజాప్తమతుడిట్లనియె. ఇంద్రబ్రహ్మవిష్ణు
 వులు మొఱలాలింపలోకోపకారంబుగా దాల్చిన గాలకూటముభారమని
 విడిచిన నాడుశివుండు మముంజూచు, నపుడువీడికి ముక్తికలుగు. గరుడ
 కిన్నరగంధర్వోరగాదులుకన్నయరడెచ్చి వినాయకునికింబెండ్లియొనర్చిన
 నాడువీడికి సుఖంబుగలుగు. సూర్యుండపరాదీనుడయించి పూర్వగీన

స్తమించిననాడు వీరలకు ముక్తిగలుగును, అన్ని జల్లనయిననాడు లవణసముద్రండు మధురత్వమొందిననాడు, వీరకిదేహబంధంబువీడు. అనిచెప్పి యూరకున్న సానందండు మండస్త్రితంబునై తనలోనిట్లయెంచె. ఇతనికిశైవవేదాంత వాసనలేదగబోలు నున్న నిట్లనడుకేవలాద్వైతభావనగలవానికి కర్మకాండంబేల పదులకు బుద్ధులుచెప్పగల పెద్దలకు నీచములగు గుణములందొక్కటియుండు ఇదిగాక యితఁడెల్ల పుడు పాపాత్ముల దోడ్తెచ్చి కొంచెమైనం గనికరములేక నరకములందోచి బాధింపుచుండె. శైవాగమ శైవ మంత్రంబులనత్తయితనికేమి తెలియును. శైవ మంత్రంబుల సశింపని పాతకములున్నవా, శతకోటి మహాపాతకంబులను పర్వతంబులకు శంభు మంత్రము వదలియు. అజ్ఞానాంధకారమునకు సూర్యకిరణంబు శంభుమంత్రము. అక్షరంపరామేషుములకు జంఝానిలము శంభుమంత్రము. అఖిలేదాంతమధ్య ప్రకాశమాననాయకమంత్రము శంభుమంత్రము సప్తకోటి మహామంత్రములకు రాజుపంచాక్షరీ. అట్టిపంచాక్షరీమంత్రంబున్న బంధించిన జనులకు నరకముండునె. సంసారబంధముండునె. పంచాక్షరీమంత్ర మూలమున రుద్రాధ్యాయంబు ప్రసిద్ధికెక్కె. అందుంబట్టి సప్తకాండంబగు యజుస్సవేదంబులమధ్యం బ్రసిద్ధంబయ్యె. పంచాక్షరీ మాహాత్యంబున వేదంబులకు జీవంబుగలిగె. అదియగన్త్యుడును రాముడును పాపించిరి. సర్వ పాపహరమగు పంచాక్షరీమంత్ర మహిమయముడెఱుగడు, కేటకటాయమునికి దిక్పాలకత్వ మెట్లువచ్చునో తెలియదు. అపంచాక్షరీమంత్రమీనారకుల పాపంబులు వోగొట్టి వీరల సరికంబునొండి యుద్ధరింపలేదె. అనిమతియు శమనునకిట్లనియె. శివుంబూజించువారల జెప్పనేల, యెవండేని శివలింగమునకుం చెంబెమనీశ్వతో నభిషేకించి కొంచెముపత్తిబెట్టిపూజించెనేని యట్టివాని పంశ్యులందఱు శివసాలోక్య మందురు. శివుంబూజింపంగొంచిన కుసుమమైనలేదా. బాలచంద్రు ధరియించిన హరునర్చింపదూర్వయైనదొరకదాపత్తితోనై సంబూలతోనై ననుమానాధుబూజించి రేనినీపగిచూడరు. శ్రీధనైసశ్రీధనైసశివునింబూజిం

శివవారు నీలోకముంజొరరు వీరలకాపాటి భాగ్యంబునులేదె. భాగ్యం
 చెమంత విభూతియైనలేదె. దానంబోదె నరకోపద్రీవంబు. భాగ్యమహి
 మంబు కాలాగ్నిరుద్రోపనిషదంబున వివరింపబడియె. ఈవిభూతికాలా
 గ్నిరుద్రుని వీర్యమని చెప్పుదురు. అతిధర్మియవాడు వీర్యవంతుడగు
 మఱియు విభూతి ధరియించెనేని మద్యపాన, గురుభార్యా గమనాదిమ
 హాపాతకములు పటాపంచలగును. గోరెడు భస్మమైన వీరికిగలుగదే
 రుద్రాక్షధరుండు రెండవరుద్రుండుని చెప్పుదురు. కోటిబ్రహ్మహత్యలు
 కోటియగమ్యాగ మహాపాతకములు ఒకసారి మహాదేవాయన్న నడగు
 మనుజుని నూతేండ్లలో నొకమాటయినననడె. అదియెచాలును ఒకశి
 వరాత్రినాడు జాగరము చేసెనేని వానిపుణ్యంబునకు మేరలేదు. అట్టి
 సుగుణసంబంధము వీరిలో నొక్కరియందు నుండదె, సోమవారవృతం
 బు నొనర్చినవానికి శివుండు వశ్యుడై యుండు అట్టిపుణ్యంబు వీరియందు
 లేదె ప్రదోషపూజాపరులులేరె. అరుణాచల మరుణాచల మరుణాచల
 మన్న వానికి శివలోకంబుగలుగు వీరిలో నన్న వారులేరె. శ్రీచిదంబరస్వా
 మినిజూచిరేని శింభునన్నిధితేగ గలుగును. గోకణము, కాశ్మీర్యాత్ర
 లుచేసినను, శ్రీశైలశిఖరముచూచినను జనులు ముక్తులు సత్యంబుగ న
 గుదురు. నూతుకోట్లవశువులు, తురంగములైదుకోట్లు, మేరువంతబం
 గారును, న్నాలుగుకోట్లు, కలభములును శాత్రులగువిప్రులకిచ్చిన ఫలం
 బు, ఒకసారి శివనామముచ్చంప గలుగును. అట్టిపుణ్యంబు వీరిదగ్గట
 నించుకై నలేదె. అనినదంత ధరుండిట్లనియె. యోగివర్యానీమాటలమో
 ఘములు, ధర్మశాస్త్రనిరూఢములైయన్నవి, ఎవ్వరంబుననేని వీరికి శివ
 స్మరణాదులచొక్కిటియేని గల్గెనేని యిట్లులుందురె. వెట్టివాడా నా
 మాటలుబోలు. తొల్లిశ్వేతుడను విప్రుండు జూరికాంతకై పూవులుగో
 యుచు, నొకపువ్వునేలంబడి మన్నంటిన శివాస్మరణనియె వానికిగొప్ప
 పదవిగలిగె మిరడిగినప్రేక్షంబుల కుత్తరంబుగా నీతిహాసంబుగలదు వి
 నుపింతువనుము. అనిననిన తనయుంజెప్పుమని సాగించుడడిగె నతడిట్ల
 నియె. కాంబిల్వపురమున యజ్ఞగర్భకుడను ద్విజుడొకడుగలడు. ఆతడుప

శ్రీ సా నం తో పా ఖ్యా నము.

విశ్వాను నిర్మలచరిత్రుడు యజ్ఞదీప్తితుండు విద్యానిధి. అతడుమహా
 శాంతముగ బ్రహ్మవంశమునకు గిరీటంబుంబోలెనొప్పు, మహానుకు
 మూల సుందరశరీరుడు. అతనిభార్య నీతాసతికెనయగు విమలవిమల నా
 బ్రదిందనరె. అతనికి నొక్కకుమారుండు గలంపతనికి దండ్రియునన
 ముగ్ధబానర్చి గురువునొద్ద విద్యాభ్యాసమునకై యొప్పించె. ఆబాల
 కుండు వేదశాస్త్రములు చదువడు. ప్రాతస్నానంబుసేయడు గాయత్రి
 జపింపడు. ఎపుడును దురాచారుండై విటులంఘార్తులంగూడి మాన్మధ
 శాస్త్రనిచారణాదత్తుండై, వారాంగనామందిరంబులందూరి ధూర్తులం
 జెరి జూదంబుగోరి యాడుచుండు. తిండివేళకు నింటికివచ్చు వచ్చితల్లి
 తో నచ్చికబుచ్చికలాడి తిండితినిబోవుచుండు. కలుగక కలుగక కలి
 గినకొడుకు గనుక నతనిచెడునడకలు జననిజనకునికి జెలియనియదయ్యె.
 ఇట్టిగారాబుబిడ్డడు దినదినమింటగలుగు ధనముసాములు దొంగిలివేశ్య
 లకు జెట్టుచుండు. తల్లియెఱింగియు బ్రేమరాగంబున నేమియుననదు. భ
 యడిగిన నిపుడె యన్నముదిని చదువబోయెననును. ఇట్లుప్రతిదిన
 ము జరుగుచుండె. ఇట్లుండనొకనాడు తల్లికుమారుం జేరదీసి తండ్రిమీ
 తండ్రి మహాకోపియని యెఱుంగుదువుకదా సాధురేగినదభ పాలమున
 నిలువదనువిధమున సీమర్వతకనమతండు వినెనేని భీకును నాకున్న
 ణంబులకువచ్చు. రాజునకు జెలిసెనేని మాన్యక్షేత్రములు లాగికొనును
 నీవంశంబునకు గీతినశియించు. కావున దుర్మార్గుల సంహారంబు ని
 గ్రహించి మంకుతనంబుమాని యింటంగల పెదార్థంబులువ్యర్థంబు సేయ
 కబుద్ధిగలిగి యుండుము. నీకులేమి గలిగిననొక పూటకైన నీకన్నదా
 హంబిచ్చు వారుగలరె. అనిన నక్కుమారుండు వినినట్లయిండి భోజ
 నంబుసేసి శీఘ్రంబయెందేని చనియె. నాడుసామయాజినడికింజని స్నా
 నంబాడి నిత్యానుష్ఠానంబానర్చి భౌతవస్త్రంబులు వుదలదాలించి సమి
 త్కుశాదులు సంపాదించుకొని వచ్చునపుడు ఒకవిటనిచేతనున్న యం
 గరంబు జూచి కుండలములు గదల దలయూచి యిదివీనికెట్లు వచ్చె దీని
 నాకు రాజుదానమిచ్చె. రాజేరిగినేని మోసమగును. ఈపనరీపుటంగ

రము వీనికెల్లు వచ్చె. నిదానింపక కానిస్థిరవర్ష రాదని యావిటుండేర
 చిలిచి నీకీయుంగరమెక్కడిది చెప్పము. చెప్పవేని, రాజుతో జెప్పిదండ
 నము చేయింతు. అనిన వాడు వెంపునొందియిట్లనియె. దండమయ్యా
 నాకు దండనయేల నీకుమారుడు విటశేఖరుంధయి జూదములాడుచున్నా
 డు అతడు నాతో జూదమాడినాడు. ఈయుంగరమతడు పండెములో బె
 ట్టినాడు నేను గెలిచినాను. మీసుతుని నదపాజ్ఞలలో నుంచక యెవరిని
 బెదరించెదవు. ఎవరి సొమ్ము పుచ్చుకోవలెననుకొంటివి చాలును చాలు
 నని యవ్విటుండరిగె. అంత నాపారుండచ్చో నిల్వగా లూదలేక మిక్కిలి
 కోపంబుగలిగి గొణుగు కొనుచు భార్యవయి నలుక గలుగ నింటికి వచ్చి
 పాదప్రక్షాళ సంపాదించి భార్యచిలిచి యేమో మాటాడువు. రా
 వేమే నాయుంగరము జెచ్చి పెట్టుము. అదిపెట్టుకోక గాని భగవదారా
 ధన చేయను. అనిన నాపె యిట్లనియె. విభూతి పెట్టుకొమ్ము పొడిబట్ట
 లు కట్టకొమ్ము హోమంబు గానిమ్ము పూజగానిమ్ము భోజనమయిన
 పిమ్మట చరింకారమ్ము కావచ్చు నపుడిచ్చెద కుతువేళయయినది. అ
 భార్యగతులువచ్చియున్నవాడు మీకు కోపమునకు సమయము గాడు.
 చిన్నవాడు అహంసవచ్చును, భోజనము గానిండు వేగము అనిన సోమ
 యాజిభార్య కిట్లనియె. చాలును లేసీటక్కరి తనమంతయు దెలిసినది.
 ఇదియొక యాటస్వీనావా నీవునీకమారుడు గూడియిల్లు పాడుచేసినారు
 కట కటా నేనే నాటినుండియో సంపాదించిన వస్తువులన్నియు నేమ
 యిపోయెనో నీవు స్త్రీవా కావు రాక్షసివి భార్యవా వీడు పుత్రుడా శ
 త్రువు మీరీ క్షణంబ లేచి పొందు పోలేని చంపెద. మీపొత్తుచాలు
 ను. చాలును. అని యిల్లు గలయవెదకిన మున్నుదా సంపాదించిన ధన
 ములు నగలు ఫత్రములు గానరావయ్యె అంతనయ్యవ నీజేవుండయ్యె
 యయ్యభాగ్యుని మూలమున నేనుగుదిన్న వెలగకాయ విధంబుననయ్యె.
 నాయిల్లు సర్వ శూన్యం బయ్యెనని ధేర్యంబు నిలుపలేక యిలపయి
 జదికిలబడి పెద్దయం బొద్దునకు లేచి వేడి నిట్టూర్పు లడరంగ నలిపడి
 యొక్క దండంబు కేలనిడికొని యిల్లాలినిల్లు వెడలదరియె. అప్పుడప్పుడ

తి మిడిమిడి యెండలో గాళ్ళుగోల దల్లడింపుచు బుట్టింటికిం జనియె.
 యడ్జదత్తుని కొమరుండా వృత్తాంతము విని శోకంబు గలిగి కట కటా
 దలువనూ యెట్లుచేసితివి, ఇంక నెట్లుంటికి బోదునని పగలెల్ల నొక్క
 చోడగి రాత్రి తిరిగి తెల్లవారిన పిమ్మట నాయూరు విడిచి యయ్య
 యో పరదేశినియితి నేచేత, జెల్లని కానయిన లేదు. నాకు విద్యయేమి
 యురాదు. విద్యరానివానికి విభజమెట్లుబ్బను విద్వాంసుని సర్వజనులు
 బూజుతురు. విద్వాంసుండు రాజాస్థానం బూజుతుండగు నాకు విద్య
 రాకున్నను దల్లి దయగలిగి పోచు సమస్త వేద శాస్త్రంబులందు దల్లి
 యే కదా మొదటి వేల్చి జెప్పబడియె దల్లిలేనివాని బ్రతుకేల తనకే
 దికావలసినను దల్లిని గదా యడుగువలయు మనుష్యులకు దల్లియే యం
 డవలయు నేనెట్లు బ్రతుకుదు వోరుడని తెలిసెనేని రాజు దండించునని
 యాయూరు వాసి చనిచని మధ్యాహ్నంబగు సంతక రెండొమ్మడ నడచి
 యొక్క యరణ్యంబున నెండువేడిమికి దాళలేక యొక్కమహావట తరు
 చ్చాయంజేరి యిట్లనితలచె తల్లిప్రీతిదినము పెండలికడం బ్రేమతోడం
 జెరుగు వంటక మప్పడాలు పచ్చళ్లు కూరలు పిండివంటలు పెట్టుచుండె.
 అట్టిపుడెవ్వరు పెట్టెదరు. నేనాకలికోర్వజాలనని చింతింపుచుండె. ఇంత
 ట సూర్యాస్తమయంబయ్యె. అంతంగొంతవడికి శివార్చకులుదెచ్చునై
 వేద్యగంధం బాఘ్రూణించి విమలాకుమారుండు సంతసింపుచు వారివెం
 టనంటిచని శివాలయద్వారంబుచేరి, వారితో గొన్నిప్రాకారంబులుదా
 టిచని యమ్మంజుల సరసపదార్థసంపన్నంబయిన యన్నంబు నాకెట్లుదొ
 రకునోయని విచారించి యొక్కచక్కినివసించియుండె. ఆదినమున మ
 హాశివరాత్రిగావున భక్తులుపవసించి శివనన్నిధిం జాగరణం బొనరింప
 నెంచి పుణ్యతీర్థంబుల మునింగి భౌతవస్త్రంబులు ధరియించి భస్మరు
 ద్రాక్షమాలికాధరులై శైవసంచాక్షరీజంబుగావించి ప్రీదక్షిణ సమ
 స్కారంబులుగావించి మహాభక్తియక్తులై నిర్మలచిత్తులై గర్భగృహం
 బుజొచ్చిన యనాఁడు జంబులకానడంబు గలుగంగందర్పదర్ప హోరిం
 భ్యించిరప్పుడు శుభాంగము సకలదేవతా హృదయాబ్జభృంగమును,

కృపాద్ధితరంగమును, భక్తరక్షణోపాయరస ప్రసంగము, శివాతనుసంగమునగు లింగముంజూచి పూజాద్రవ్యంబులుగట్టి వేదవాదంబులు చెలగబహిర్ద్వారంబున భేరిమృదంగకాహళ నిఖిలవాద్యవిశేషములు ఘోషింపం బరమోత్సాహంబున, శివునికి నభిషేకంబానరించి దిగంబరనకంబరంబిడి, గంధసింధు రదనుజస్వంసికిగంధమిడి, ఫాలాక్షునకక్షతలిడి సుమాత్రుశత్రునకు గునుమములువెట్టి జగద్దీపమునకు దీపంబువెట్టిధూప మర్పించి వేదవేద్యునకు నై వేద్యమిచ్చి యిట్లు వివిధోపచారములదృష్టిం బొందించి నిలలన్యస్తహస్తులయి భజింపునుండి. శ్రీకంఠామహేశ్వరాక్షేమంకర భీమా, భగ్గా, గౌరీకాంతా, రుద్రావిద్యాకల్పముసేంద్రిరక్షకాయ మహాదేవా విశ్వరూపాయని నమస్కరింపుచు స్తుతింపుచుండి. ఇట్లనేక విధములం గాభీవిధునింగై వారములు సేయవారును, ఫాలాక్షునకు బ్రదక్షిణంబులుగావించువారునునిందుధరునకు సాష్టాంగపదంబులు సమర్పించువారును సందికేశ్వరు పిఱుందనిలిచినృత్యంబు నలుపువారును, పంచాక్షరీమంత్రీరాజము జపించువారును బంశముఖహృత్పద్మంబున ధ్యానించువారును. బ్రతియామంబునం బరమేశ్వరుమృణ్మయలింగంబుల్లావాహనంబునెసి నిష్కలతార్చనాది పోషకోపచారములం బూజించువాడును. శివనామాంకిత గద్యపద్యముల బాడువారును, బావనశై వపురాణములనుపాఠువాడును, దత్తసంగమ్ములంబ్రాద్ధవుచ్చువారును, శైవరసాధ్యపహిసూతిశయములదలచి యోచించువారునై బ్రహ్మక్షత్రజైవ్యహృద్యుని నెటిరాత్రివేగునంతకు జాగరణంబునెసి కొందఱు మాటలాడును దన్విగ్భుల్లాడువారును, గొందఱొండొరుల మీదంబడి శరీరంబులమించువారును గొందఱు నక్షత్రంబులు చూచి వచ్చి కూర్చుండువారును గొందఱాపులించుచు చూలిపడి యిట్లుతిరుగువారును గొందఱిట్లుకునికెపాట్లుపడుటకా యిక్కడికివచ్చినారన్ననులికిపడి యిక్కడినుంచి లేచిపోవువారును. అట్టివోటనింకొకడువచ్చి విశ్రమించువాడును. గొందఱితవర్యంతంబు మేల్కొనియుండి కొంచము శేవులో దెల్లవాఱును నింతమాత్రములో ప్రతభంగంబేలచేసికొందుర

న్న మీరుతూగిపోలేదా యనువారును, మఱియు నానాప్రకారములం బ్రజలు చొక్కి సోలి నిద్రాపరవశులయి యున్నంతయాజ్ఞదత్తి యిది సమయమని. తలచియడుగుల చప్పుడు విసబడకుండ మెల్లన నడిచి గ ర్భగృహంబులంజొచ్చి, దీపమూర్తిపోవుటకు సిద్ధముగానున్నజూచి తన పంచెకొంగు చప్పునజించి వత్తిచేసివేసి నెయ్యివోసి దీపంబు బలపర్చి పానవట్టంబు దగ్గఱనున్న బంగరుగిన్నె యపహరించి పాత్రపోవుచుండగ తొందరచే నొక్కనిదొక్కి. వాడు వెంటనే లేచి దొంగదొంగ యడి గో బంగరుగిన్నె. యెత్తికొనిపాత్రపోవుచున్నాడని కేకలువేసె. అంతం జలవరులు నలుప్రక్కచుట్టికొని బెత్తములతో నాబ్రాహ్మణుంబట్టికొ ట్టిరి. అంతనయ్యాజ్ఞదత్తి మృతుండయ్యె. అపుడుమరీయశికేకరులు దూ రదూరముననె నిర్విభయభక్తి సంభ్రమంబులం బ్రాణమిల్లి శైవశివకుల లకిట్లరిరి. ఓ మహామహులారా, శైవశివకులారా, యీపాపాత్ముని కడకేలవచ్చినారు. వీడువర్ణాశ్రమధర్మపీషానుడు. పిచ్చిద్యేషి, చోరుడు శైవనిర్మాల్యాపహరి, జూదరి, పరస్త్రిస్సంగుడు, వీడుయమలోకాహుడు మీరుకొంచెము నిదానింపుడు, వీనిమీదిదయ యమునెందు బూడద గును. రాజులుస్వతంత్రులు గనుకధర్మముం జూడరు. వీడుపంచాక్షరిజ పియించెనా, శివునిపాదపంకజములు మరణసమయంబున స్మరణకుడెచ్చె నాశివపూజలుచేసెనా, ధర్మసూక్ష్మత్వమేదయినగలదా, మీదాసాను దానులమగు మాకీవిషయంబుజెలుపుడన్నం బ్రమథులిట్లనిరి. శైవధర్మ సూక్ష్మతం జెలియుట సామాన్యంబె. తన్మహిమబ్రహ్మసింఘువానుకిగురు సురేంద్రులకైన నశక్త్యంబు జెలిసినట్లయిండును జెలియదు. శైలియబ డనిడైనను తర్వాతజెలియును. వినుమ. వీడన్నంబుదొరకనందున శివ రాత్రినాడుపమించుటగలిగె. శివపూజతాజేయింపు నొరులుచేయుచుం డం జూడగలిగె. అన్నముకొటకు సమయమెప్పుడగునని తెల్లవాఱువఱ కు జాగరముచేసె. అన్నపాత్రోకనువడుటకై శివనన్నిధిదీపంబుబాగుచే సె. శివలింగములదర్శించె. తత్కథలువినియె. శివాలయంబున మహాల యంబునొండె. ఇంతకంటె సుకృతంబులెవ్వి, కావున నీమహానుభావుం

డు, శివభక్తాగ్రేనకుడు. యమునినరకలోకము జూడదగదు. శివకైంకర్యంబుంజేయదగినవాడని వానిని దివ్యశరీరము బ్రవేశపెట్టిరి. మఱియు నోయమకింకరులారా, యింకమీను వచ్చినదానింబట్టిపొందు మీమాటలిచ్చటజెల్లవు. ఈశరీక్షణ్నియు మీకేలయని యావిపురివిమానంబున నెక్కించుకొని కైలాసమునకువీసికొనిపోయిరి యమకింకరులు విస్మయావిష్ట చేతస్కంధంబున ర్వేణమాహాశ్యంబుగొనియాడిబలిబళియుట్టి పాపాత్మునకు స్థిరంబునానందంబునగు కైవల్యంబుదొరకననిది. ఈకథ విన్నవారలు మోక్షముపొందగలరు. కావున నీయపాఖ్యానంబు పఠమపావనంబు. మఱియు నిన్ముహుశివరాత్రి ప్రభావంబునంబెంచువాడొకండు మోక్షులునొందె. ఆకథంజెప్పదనినుము. శాకలదేశమున మందకీలుడను కిరాతనేతగలఁడు. వాడుమహాకూర్మగుడు, నిఖిలమృగక్షత్రిప్రాణాహారి. వాడొకనాటిప్రాస్తట సడనికిబోయి వేటాడు శునకములం దొడ్కొనిచని వెలులులు మున్నగు సావనంబులంపన్ని కాచియు యున్న నొక్కమృగంబేని పక్షియేని వానికిదొరకదాయె. ఇట్లుచినమంతయు వాడెంతయునియశ్నంబునసేసెను గప్తంబుఫలింపదయ్యె. రాత్రివచ్చె. అపుడొన్నిపానుండు మహావిపాదంబునొంది యిట్లనివితర్కించెదరిదుగ్గు లోభివానిని వేడంబోయినట్లయ్యెనేడు. నేనెన్నడువేటరానె. మృగ్గాదలు దొంగకవై నాబుముచాలుదా, సాధనములమోఘములయ్యెనా, యయ్యయో, యేనెట్టివేశయిలువెవలితినో, యొకయెలుకయైన దొంగకదా పందివలకు దగిలి పాటిపోయె, జింకయుఁకియు దప్పించుకొనిపోయె, చీకటిబొంతుగుచున్నది. మిమ్ముగురుబురువులుబయలు వెడలె పాములు బుస్సుమచుచుం బుట్టలనుండినెడలె. భూతప్రేతపిశాచనాదంబులును సంచారములును భయంబుగొల్పుచున్నవి. ఇట్టిరాత్రినేసేమి చేయుదు. ఆకలియెక్కువయ్యె దప్పి హెచ్చుచుండె. ఇంటనాలుబిడ్డలేమయి గొ, నాకైయెట్లు పరితపింపుచుండిరో, నేనింటికిబోతినేని పిల్లలేమితెచ్చితివని యడుగుదురు. ఆలు పిట్టలేని మెకాలేని, యేమాంసముదెచ్చినావని యడుగుదురేమి చెప్పవలసని తలంచుచు సన్నటనుడి కొంపొకచో

టికితేరి యచ్చటవిమలనలిలరమణీయంబగు నొక్కకొలనింగాంచి దాని
 యొడ్డుననొక్క మారెడుచెట్టుంజూచి యీరాత్రి జలపానార్థంబువచ్చు
 మృగంబు నీచెట్టుమీదనుండి బాణంబువేసి కొట్టవచ్చుననియెంచి యీ
 చెట్టెక్కివెల్లెక్కు వెట్టి దిశలాలోకింపుచుండె. అంతకంతరాత్రియైనకొల
 ది మంచుపట్టి వానవలెగురియుచుండె అపుడు నానిదృష్టికి వృక్షముప
 త్రీములడ్డంబయ్యె. అపుడా కిరాతుడు తనకునడ్డంబయినమాకులందుం
 వి క్రిందబాటవైచుచుండె. అవియొకశివలింగంబుపయి బడుచుండె. ఇ
 ట్లుత్తెల్ల వారువరకు బిల్వపత్రములుదుర్చి శివలింగముపయిబడుచుండె.
 ఇట్లు పగలుపవానంబును, రాత్రిజాగరణంబును, బిల్వపూజనంబును జే
 యుటచే కిరాతునకు నామశివరాత్రి గావున శివరాత్రివ్రతఫలంబుసిద్ధిం
 చెను. కొన్నాళ్ళకువాడు మృతినొందెను. వానిని నాభటులు పట్టుకొని
 తేజోయిరి. వారింగొట్టి శివభటులూ కిరాతునికి దివ్యశరీరంబిచ్చి విమా
 నంబెక్కించి తీసికొనిపోవుచుండిరి. అపుడు నాభటులు శైవకింకరులకిట్ల
 నిరి పాపాత్ముడగు నీయెఱుకకే యెఱుకచే గై లానంబుకలిగె. మమ్మేల
 యడ్డుపెట్టెదరు. మీరీతనికొనిపోవలదన్న నీశ్వరకింకరులిట్లనిరి. శివ
 రాత్రిజాగరణంబు కోటిసంవత్సరతపఃఫలంబునతిక్రమించు. శివరాత్రి
 యుపవాసంబు సూర్యుజ్జగంబుల ఫలంబును మించును. శివరాత్రినాడు
 శివుంజూచినేని గంగాన్నానఫలంబగు బిల్వపత్రములతో శివరాత్రినాడు
 శివుంజూఁచుట. శంఖసంఖ్యయగు సుత్రమ ద్విజులబూజించినట్లగు
 కాబట్టి శివరాత్రిమహిమయిట్టిది. ఈసంగతి మీదొరకుజెప్పడని వార
 లిగిరి. కావున మహాశివరాత్రివ్రతమిట్టిప్రభావముగలది. ఇదియెఱుకయే
 ఱుగకయే చేయగలిగె. కావున నెఱిగి చేసినవారిపుణ్యంబునకు మేరగల
 దె, ఇంకొక యితహాసంబుగలదది మిగులవిచిత్రంబై యుండు వినుడుతో
 ల్లి మహారాష్ట్రదేశమున వేదనాధుడను నొక బ్రాహ్మణుడుండెను. అ
 తడు సన్తాపనీనతఃకుడయి జగత్ప్రసిద్ధుడయియుండె. అతనిభార్యదుశ్శీ
 ల దుశ్శీలయె. ధర్మద్వేషిణి, అధర్మనిరతురాలు, చారణి, ఎప్పుడత
 మామలదిట్టుచుండు. కన్నునన్నల చేసన్నలవన్నెకాండ్రంజేర్చు. నిమి

ప్రముఖోక వేషమువేయించును. భరణనడరగొట్టును. నెప్పుడుజూచినను భూరుగిండ్లనే తిరుగుచుండును. కొన్నాళ్ళకొక్క శూద్రుంగూడి దేశాంతరమునకు లేచిపోయెను. అక్కడతనవిటునియెడ మక్కువలేక యాటక్కులాడి పెక్కవగల నేగలబెట్టుచుబట్టలగట్టుచుగంధముబూయుచు బైటజాటి గుబ్బలుబయలుపడనడించుచు వికపికనగుచు జాగులకు మోహముపుట్ట దేనెబూరుమాటలాడుచు కొంతకాలమచటనుండి యింకొకవిటుని గూడి వేటొకచోటికేగె. వెనుకనెఢనికుడగు శూద్రునిటుడు మొటియిడుచు గటగటా ననువీడుటేయినాయమా నను నేలుకో గదవేమనవతి యనియా కోరికింపంగి రాతివిటు నిగను గీటు అంతవాడు వాడి యమ్ములం బరగించి శూద్రుని దీక్షా నిర్దిశుంజేసె. కిరాతుని తోడ నూడి యాచేడ యొక యరణ్యంబు జొచ్చె.

ఇట్లు నిషాదం గూడి యనంగ సంగరింబునం జొక్కుచు వల్లి భునుల్లంబు పల్లవింపంజేయుచు మానంబులు భజియింపుచు మధ్యము నేవింపుచు నిచ్చానీహరింబుననుండె. ఇట్లు గొంత కాలమగు. ఒకనాడాయడవిలో నాజన్మని తిరుగింబోయి నొక్కయూవనప్రహుడు మందరాంగుడు చూడనయ్యె, వానితోడ నామాయలంబియిట్లనియె. నేను బ్రాహ్మణస్త్రీని నన్ను నిరాతుండిలు నెడలగొల్ప. నినుంజేరీదననియా యిలవేలుపుతో వానియింటికో వానితోస్థిర కేంద్రించు గొన్నియేండ్లండె. ఆపాటుండున్యనో తానకుండలుయండె నని యెఱింగి భక్త్యములవిషంబిడి నానింజంపె. అంతవాస్తవ్యణంబుడిచి వేటొకపురంబుకీరె. అక్కడనిల్లియిడిగి నిధన గలంబుకు నంకుమగలం గూర్చుచుండు. విధవలకు గర్భంబులయనవానికి పిచ్చిత్తియెనర్పించుడు ఇట్లు చెడిపెయెవ్వరుంజేయని మహాపాతకంబులు చేయుచు గొన్నియేండ్లక్కడనుండె. ఒకనాడు మహాశివరాత్రియగుట శ్రీశైలనాథునిస్థింప గొందఁబుజనంబులు శ్రీశైలంబునవశం బయనంబయిరి. వానివెంబడి దుశ్శీలయు దనిలిపాయె. శ్రీశైలశిఖరము పాపాత్ములకు గానరాదు. ఆనూర్ణమధ్యమునందుశ్శీలకు క్షప్తిమధ్యంబైన శ్రీశైలశిఖరముగనుపడదయ్యె.

తైర్దికుతాకులట నేదేనివిధమున మల్లికార్జున దేవునన్నిధి వీధిలోగూ
 త్పొందజెట్టిరి. అకలిదప్పులు బాధింపం బెద్దయెలుగున నటచుచుండె.
 నాడుశివరాత్రిగావున నెవ్వరుభుజింపరు. ఒక్కశివభక్తుండు పూజార్థం
 బు శ్రీదశములును, జలంబులును గొనిపోవుచు దానిచేతనొకదశమును
 బుడిసెడు జలముంబడవేసెను. అవియాహార యోగ్యములు గాని నెఱి
 గి శైవభక్తుందూరుచు బ్రత్యోదకంబులం బాటంజమ్మె. అవియచ్చట
 నున్న సనాతనపావన శివలింగముపైబడియును. కావున శివరాత్రియు
 పవాసమును, జాగరణమును, శివపూజయు లభించెను శ్రీశైలమునకు
 వచ్చుటయు దటస్థమయ్యె. కావున శైవకింకరులు మనీయకింకరులం
 బాటందోలియా లలనందవ్యాభరణ భూషితంజేసి విమానముపై నె
 క్కించికొని దేవతాబృందము గంధర్వులుగొలువ శివలోకంబునకుం
 గొంపోయిరి. శివరాత్రి ప్రభావంబున నాయంతి మహాపాపములువల
 నము కయై గౌతమాది మహర్షులకు నందరాని శివసాయుజ్యబాసం
 దె. శైవధర్మరహస్యము లీకరణిప్రకాశమానములై వెలుగొందు.
 ఇంకనొక్క యితహాసముచెప్పెద నాకర్ణింపుము. కళింగదేశమునం
 గళింగనాథుడని యొకరాజుగలడు. అతడుదారుడగు మహావిభము
 గలవాడు. అతనిపట్టపుదేవి సౌందర్యవతి పసువర్ధనియను పేరిట
 నొప్పు, అగిమిగుల గామంబుగలదై పరిపురుషులకొఱకయి జతనంబు
 చేయుచుండ. ఒకనాడు పౌరోహితుడు రాజగృహమునకు వచ్చెను.
 రాజుంటలేడు. ఇట్లాపురోహితుగూడుచు రాజభార్య యిష్టవినోదంబు
 ననుండె. ఒకనాడు కిరాతులు గొందఱు వన్యంబులు గోనుకదెచ్చి రా
 జుంబాడగాంచి యర్పించి రాజునువేటకు వేంచేయుమని విన్నవించి నిలి
 చియుండిరి. అపుడాప్యధివీశుకాంత యాయెఱుకంజూచి కనుసైగచే
 లోనికిలిచె, విలిచినవాడు నలుకక యాచిలుకలకొలికి కడకరిగె. అది
 యు వానింజేరలిచి యోగిరమువెట్టించి వానిలో బహువిధబంధంబు
 లగూడు మనోజనుఖ మహార్ణవమగ్నయయి పరవశయైయండె. ఇట్లున్న
 భార్యంజూచి రాజాగ్రహగ్రస్తుండై యొకలోనిఖిష్టబుడిసి చేడనం

కించి మఱల బశ్చత్తాపంబుగలిగి శ్రీహత్యయనిజంకి వారల నిద్దఱం
బురంబు వెడలంబంపి తారాద్యంబేలుచుండె. ఆరాజభార్య బోయం
గూడి వనంబున విహరింపుచు గొన్నాళ్ళకు గర్భిణియయ్యె. అనిమిదు
నెడబాయక మధ్యంబుగ్రోలుచు మాంసంబుదినుచు నుల్లాసంబునంజ్రా
ద్దుపుచ్చుచుండె. రాజభార్య సుయ్యం బూర్విజన్మకృత దుష్కృత
వశంబున నీచవతకానకలదయ్యె. ఇట్లుండి యొకనాడఁ జూరిణియొక్కన
రోవరమునకు నీర్పాడనేగె. అక్కడనుండర సుకుమార శరీరుండును న
వయోవసుండునునగు నొక్కవిప్రుమారుడు తటస్థపడియె. వానింజూ
చి మరులుగొని వానింనగిలి వానింగూడుమని నేడికొనియె. వాడును
దానిరూపునకాశించి సంభోగించె. పూర్ణగర్భవతిగావున దద్దోపంబున
వాడాక్షణంబ మృతుడయ్యె. అట్లుమృతుడై స బ్రాహ్మణకుమారుంజూ
చి యామెలయలుకిపడియె. కొంతనేపటికి దానికినొప్పులెత్తి యొక్క
బిడ్డంగని యాబిడ్డ నొక్కచెట్టుకిందంబెట్టి యింటికింజనియె. బ్రాహ్మ
ణకుమారుని సోదరివిధవ తనతమ్ముడు రాడాయెనేయని తత్తరపడి య
దుగులజాడంబడి యక్కడికేలెంచి చచ్చిపడియున్న వానింగని మొత్తుకొ
ని నేడిచి ద్దక్షకుదాన యుశెమించుకొని కట్టెలుపేర్చి యందుండమ్ము
నింబెట్టి చిచ్చిడివానిని నహించి స్నానంబాడివచ్చుచు గావుకావనియే
డ్డుగొన్న బాలుంజూచి తలయూచి విస్మయంబంది యింటికిండెచ్చి జల
కంబాల్చి యిమ్మహారణ్యంబుననున్న వీచుదిక్కులేకున్నవాడు మేచ్చకు
లసంభవుండుగాడు. సంకరజాతుండుగాన శంకరుండనిపేడి పెంచు
చుండె. వసువర్ధనియు గిరాతుండు, నిర్ధనుడు దుర్బలుడు నయ్యెననివిడి
చి ద్వీపంబులు చూడవేమకగలిగి యోడపయనంబయి కొందఱు కోడ
గాండ్లంగూడి చనుచుండె. సంద్రమునగొంత దూరమరుగనొక్క తు
పానుగొట్టి దోనమునిగె. అందుండచ్చినవారిని మద్భటులేగి దాడుణ
వారుణ పాశబద్ధులండేసి తోడ్డేర, నీశ్వరకింకరులు దివ్యనిమానము
క్కటిపట్టుకొని యంబరతలంబుననిల్చి మేముపట్టుకొన్న వసువర్ధనింబట్టు
కొని తమనిమానమునం గూర్చుండబెట్టుకొని బోవుచుండిరి. ఈపాపాత్ము

రాల్వీకై గైలాసమియదగునా, యేవుణ్యమొనర్చినది, చెవుడనిన శంకరశంకరులు కొంకకమందహాసమునేసి యిట్లనిరి. శంకరశంకరాయని శివనామస్మరణ చేసినవారికి శివుడు ముక్తినిచ్చు. శంకరుని గన్నతల్లికిముక్తి యిచ్చుట యబ్బరమే. ఈసతికొడుకునకు శంకరుడను పేరుగలదు. కావున దీనినిదోడితెచ్చుని మాతేవంపెనది. మీతేనికింజెప్పుడు పొందనిరి. కాబట్టి శివనామోచ్చారణ మాహాత్మ్యబ్రహ్మకొని యాడగలగింకొక యితహాసము చెప్పెననిను. యమునానదీతీరమునం గాంచనాకరమున నొక్కచక్కని పట్టణముగలదు. అట్టికళింగదేశమున సుధాముడను నొకరాజుగలడు. అతడు కీర్తిమంతుడు ధర్మాత్ముడు మహాశూరుడు శత్రుంగంబు నిచ్చుటకంటెగ రాజ్యమేలుచుండె.

ఆరాజునుమారుడు ననమకాననవిలాసియై మహావిటగ్రామంబయి విహరింపుచుండు, వీరివ్యాపారంబులంబూచి జనులు వీడురాజుకేళిరుడుగాడు, విటకేళిరుడని పిల్చుచుండిరి. నీడెప్పుడుచూచిన వేశ్యలంగూడియు భుజంగుగూడియు విహరింపుచుండు. ఒకనాడికుమారుడు కస్తురివాసన ఘుమ్ముఘుమ్మున నెరయగోణాము మొలనుగట్టి సిగవేసియెట్లుని పట్టుబొందు దానిపైనిజట్టి పక్షులమున గండమలందిచ్చెనే నీడువ్వలువయొల్లెవాటునేసికొని విటులుపరిహాసకులు నటులు జూదరులు వెంటనడువ, సిగ్గును పెంపునులేక వేశ్యావాటికకు వచ్చుచుండు ఆవేశ్యాభృందమునం బద్ధముఖయును యశావనవతియునకు నొకపూపాజీవ యందముగలదె పల్లవిక హృదయపద్మములం గరంచుచు సునందయును నామంబున విహరింపుచుండు. ఈరాజుకేళిరుడా రాజముఖుడనివి కృత్రిమపర్వతములంగృతక నదులం గందర్పకేళిలోలుండై విహరించు. ఇట్లుండ నొకనాడు రాజుకేళిరుడా మందయానతో బాలయొక్క పెట్టికొని యింటికివచ్చియుండె. తనపీఠియురాలికై యెదురుచూచుచు నెవునువచ్చునో భుటనుండివచ్చునో నామచ్చకంటి కటకటా ననునిడిచితే నేనెట్లొర్తునెట్లుబ్రతుకుదు నీయధరమివే, నీకొగిలిబట్టనియ్యవే, యనివియోగవేదన కోవలెకయుండె. ఇంతటరవిక్రంక. చంద్రుడుదయించె. అంశంగో

తాకాంతాకుమారుండు మఱిత చింతనొంది చంద్రుడిట్టి మందగం
 ధవహుండురి మారునాడియారాత్రి వేగివేగిన సుకందలంచుచుదా
 నియింటికై రాజమాగకంబునం జనుచుండె. అపుడు శరీరమునంజెల్ల
 నివీబూదిరాచి కంఠమున రుద్రాక్షలుధరియించి ఫాలంబునం దిర్యక్ష్వం
 డ్రంబువెట్టి స్ఫటికాక్షమాలకేలంబట్టి యొక్కేలగమంపలువు ధరించి
 వ్యాఘ్రాసును నామములుచ్చింపుచు రెండవ సదాశివుండని జనులుగ్రహ
 మింప నొక్కసిద్ధుడెమరయ్యె, వానింజూచి రాజశేఖరుడు సభక్తికం
 బుగ సాష్టాంగవంఢనం బొనగించి యిట్లనియె. ఎంమంజివచ్చెదకెన్న
 టికి విచ్చేసెనను నామమెయ్యదియనిన సిద్ధుడిట్లనియె. అరుణగినుండి
 వచ్చెద. హిమవన్నగమున కరిగెద. నావేరున్వచ్చుండుడు నిన్నుంజూడ
 నీవృత్తాంతమంతయుడెలిసె. వినుము నీకొక్కమేలు చేయుదు. ఒకచె
 లియనుమోహించితివి. అదినిను బిలువకున్న తపాతపా పదుచంటివి.
 భయపడుకుము నీకొకభస్మఘడికనిచ్చెద. అదినివోలిన నెలతలకు నొడ
 శృంఖలు జల్లితివేని వానిని వశ్యులవుదురు. అనితన కక్షపాలునున్న య
 మూ్యానంపుటస్థిత భసిరఘుటికంకిని యశనికిచ్చి యెందేనియుం జని
 యె. రాజశేఖరుడా సిద్ధుంబున్పులింపుచు నింటికింజని ప్రహృష్టమానసు
 డై మృష్టాన్నములమెక్కి, పిచిత్రగంధమాల్యాంబర భూషితుండై వే
 శ్యాగృహంబున కొక్కరుంప పోవుచుండ, వేశ్యాగృహంబు దరిజేరు
 డు నొక్కకాలాహి కాలు బట్టికఱచె. అట్లయినను ప్రియురాలిం జూచు
 వేడ్కయు భోగింపవలెనను కొతుకంబును ద్వరపెట్ట పాముకాటును బా
 టింపక దానియింటికింజని సిద్ధుడిచ్చిన భస్మంబిద్దలు నుదుటదాల్చిరి. త
 న్మహిమంజేసి యాసుండుకారాజశేఖరునందుం దగులుమిగిలె. అట్టిద
 ఱనోన్య ప్రేమభరంబునంగు సుమాత్రుకీడారతిం జొక్కియుండిరి. స
 ర్పవిషంబు విటనివీర్యంబునందడి కామినికిం దలకెక్కి యిద్దలు నొక్క
 క్షణంబునం గాలధర్మంబునొందిరి. అపుడు యమభటులను దర్వాత
 కై వధటులునువచ్చిరి. కైవభస్మాను లేపనదేహులై యుంపంజూచి
 యామృతాటుచేర భయమొందిరి. దరింజేరరైరి కై వకింకరులాదంప

తుల దివ్యవిమానమున నెక్కించుకొని శివలోకంబుంజేర్చిఁ కావున సా
నందాధస్మ మహత్వంబిట్టిదనుమీ, ఇంకొక్క యితిహాసంబు నెవ్వెద
వించుమని యముడిట్లనియె. తొల్లిశివభక్తు డొక్కఁడును వలువచెంగున
రుద్రాక్షంగట్టి విష్ణుమఱచి రూపస్రమము జాకికి నుదుకపేసె. ఆరజ
కుడా బట్టయుదుకుచు నందలి నుడివిప్పి యందున్న రుద్రాక్షందీసి తన
పాగచెఱగునంగట్టి చుట్టుకొనియె. వాడుకట్టెలు దేర నడవికేగి కుతార
మునం బెద్దమానోకటి నఱుకుచున్ననది వానిపై గూఱె. దానవాడుమ
డినె. అంతవానిని శమనకింకరులు పట్టంబోయిన శైవభటులదలించివా
నింజేకొని రపుడు మాధటలీలోభికి నపుణ్యంబున భవునిలోకంబుకలి
గెం బెప్పుడనిరి. వానిట్లనిరి వీడురజగుడుగాడు పావనుడు వీనితలగుడ్డ
యందొక రుద్రాక్షగలదు దానంజేసి శివసాలోక్య మాలోకింపం బా
త్తుండయ్యెనని వానిని దివ్యవిమానాహూఘం జేసికొనిపోయిరి. మఱి
యు వినుడు. తొల్లిపులిందదేశమున మూకుడును కిరాతపతి యొక్కడు
గలడు. వాడొకనాడు రుణోదయమున మేలుకాంచి చల్లిదని ధనుర్భా
ణంబులుపూని యరణ్యమునకరిగి వేటాడుచుండె. అయిన నొక్కమృ
గంబుదొరకడు. నలంబడదు. ఉరింబడదు పక్షికిదగిలియు దొరికదు జా
గిలంబు లూరకయెవచ్చు. ఇట్లుండంగిరాతుం దుస్సురనుచు నాకసంబు
నం బొటుచున్న యొక్కహంసంబుంజూచి నిశ్శాతశాయకం బ్రకటివిడి
చె. తద్బాణపాతవేగంబున రాజహంస పద్మనంబునంబడియె. దానినో
టనున్న హేమపద్మంబుజలంబుతోడ నొక్కశివలింగంబు పయింబడియె.
అంతంగాలాంతకుండు కరుణారసభరితాంతఃకరుణుండయి యమ్మహాలిం
గ మధ్యముననుండి బ్రహ్మాదిదేవతలు స్తుతియింప ఋషులు రుద్రా
సూక్తంబు పఠియింప. వృషభవాహనాహూఘంజే కానుపించి యిట్ల
నియె. కిరాతనాథా నిన్ను మెచ్చితి.

నీకీర్తనంబగు వరంబడుగుము. ఎంత కాలమునుండియో యిక్కడనుంటి.
ఎవ్వరుపూజింపరయిరి. ఇన్నాళ్ళకు జలాభిషేకంబును బూజయు నీవల
నగలిగె. శిశిరనలిలము శిరమునబడియె. ఒకలుచల్లనయ్యె. ఉల్లముపల్ల

విం చె. బహుయుగములనుండి యిట్లుంటి నీ ప్రమద్యక్తులతో నుత్తముడవు. వరంబువేడుమన్న నెఱుకకుదత్తస్త్రిధానవిశేషమున నెఱుకకలిగిన డవడవడకుచు నిట్లనిమిసెడిచె. జయకై లాసవాసా, జయవాసవాదినుర లోకవంద్య, జయమానసియశోవిశాలా, డయనీయభక్తహృదయనివా స, జయహీరపటీరతుమారచారుతరాకారా జయవైదివీర వారభీకర, హిమమునీంద్రరక్షావ్రతా, యని చాగిలబడి మొక్కి పలుమలుబ్రస్తుతు లొనర్చె. మఱియు స్వామీ సన్న మన్నింపుము. హంసంబుంగరుణిం పుము. మీకుజలంబుండెచ్చిన యంచనుబాట్టనింపుటకై చంపితి నావల నదయగలిగితో. భాగ్యముకలిగె. అనినఁచి గిరీశుండు కిరాతునాత్మశు ద్ధికి మెచ్చిహంసంజూచి చేతులనిమిరి యిట్లనియె. మరాళరాజమానీపు ష్పంబు నుదకంబు మానిరింబునంబడియె. నీకసంతమహిమగలిగె. ఉత్త మలోకంబులుకలిగె. నీకిష్టమగువరముకోకొమ్మనుడు హంసముకై వ నేవాపరాయణత్వము గలిగి యిట్లనియె, గంగోత్తమాంగా. కరుణాం తరంగా, వామదేవా, శివా, భవ, సోమ, భీమ, సోమకోటీర, శర్వ, భర్గ, శింబర, చిన్మద్రీ, భద్రీ యోగనిద్రా, రుద్రీ, భవహర, భు వనవరేణ్య, బుధ్ధజనగణ్యా, మోక్షిదా, సాలేక్షణ, యనినుతించి మహాత్మాకిరాతునికి ముక్తిభుక్తులనిమ్మా. వాడుకోసవరములిమ్ము జ లమును జలజమును నీకోటకు దేరలేదు. నాప్లిల మేతకుడెచ్చు చుంటి. పుణ్యాత్మకుడగుకిరాతుండుగొట్టిన విడిచితి. నీలింగంబునంబు డియె. ధన్యంబునైతి కరుణింపుము, నేనువరముకోరదగను. ఎఱుకగోరి నవరములిమ్మనిన నమ్మరాళరాజంబుపలుకుటకలరి హరుడు, కిరాతా ని న్నునుహంసంబును మెచ్చితి. మీకింక జన్మంబులేదు. సాయుజ్యమిచ్చితి. అనివారలంబలికి శివుండంతథానంబునొండె. అనినసానందుండు హ మకపులకాంకితశరీరుడయ్యె. యఘుండు మఱులనత్తనిట్లనియె. ఈపాటి ధర్మసూక్ష్మమైన నీసాపులయందులేదు కావున నీరెల్ల మహాశేవుసాలో క్యంబుకేరగలుగుదురు. అనిముందునడిచి యచట మహారౌరవాదివర కములంబడి దుఃఖంపునున్న యన్నుంబూపించి సుతునిట్లనియె. అడ

కొందఱుకింకరులు మండలాగ్రంబులంగండలుచెక్కుచున్నారు. అంకు శములంబొంకములణచుచున్నారు. కొందఱంగరవప్రింబులంగుచమండలములు దఱుగుచున్నారు. కొందఱంగ్రోవ్వాడిభాడిసెలమాంసంబులు చెక్కుచున్నారు. వేంకకత్తులం గొండఱనాసికాకర్ణదేశములంకోయుచున్నారు. కొందఱంగేశబంధంబులం బాశంబులంగట్టికశలంబెట్టిమోదుచున్నారు. కొందఱసలాకులనుదరప్రిదేశంబులంబెట్టుచున్నారు. కొందఱంజిఱుతసూరికత్తుల వాతెఱలు చీల్చికలుచేయున్నారు. కొందఱిదేహంబులు బండలవయింబెట్టి నడకత్తులతో నఱుకుచున్నారు. కలగానుగులనిడి కొండఱనాడుచున్నారు. శూలంబులంగొండఱీ మదనాలయంబుల జోనువుచున్నారు. వేడిపోఱపులంగొండఱశూడుచున్నారు. సన్నకుండంబులం గొండఱద్రోయుచున్నారు. వైలఘటంబుల గొండఱనుడికింపుచు, భుగభుగపాగలెగయుచుమండెడు నుక్కుస్తంభంబులగొండఱసంట్లగట్టుచు మంగలంబులం గొండఱంగటివేపాకుభంగింగమలునట్లువేపుచుండందశూకములచే గొండఱమర్మస్థానములగఱపింపుచు, వృచ్చికకూషములంగొండఱందోయుచు, మలమూత్రక్రిమికీటకమర్గంధ మహంధకారబంధురనిరయగుహలలో బడనూకుచు. జండకరకిరణసంతప్తసై కత స్థలంబులంబులంగొండఱం బిఱవిఱం బొరిల్లింపుచు నీసంబాగాది కొండఱీముఖగహ్వరంబులంబోయుచు, గూరవిషంబులదాగ్నిగుమని కోడికత్తులనాడింపుచు, గొండఱిదంతంబులింతింతలుగా రాలమొత్తియుంగొండఱికటిప్రదేశములనీడ్చియు, గొండఱివిఱిచికట్టియు, నిట్లనేకభంగులభంజింపంబడి పాపాత్మకలగునబలలుధుఃఖంపుచున్నంగనుంగొని సానందుడాత్మగతంబున యమునినిర్ణయతకురోసి సమవతీ సేవు కృసామూతివి. నారాయణభక్తుండవు. నారీజసంబునెడ లేశమాత్రముదాక్షిణ్యములేదు, కారణమేమి, వీరీదుర్గతినేలపొందిరి చెప్పమన్న శమనుడిట్లనియె. ఈశ్రీలదురితములనేకములనేకవిధములు తత్ఫలంబనేకనరకములమూలమున వమభవింతురు. ఈ లేమతనమగనివిడిచి యన్యపురునిమనమనదలచె. ఇదియత్తమామల, బంధువు, సజ్జను, దూలనాడెను. ఇదిమహాకోపన

తన పెన్నిట్టి యన్యస్త్రీసంసక్తుడయిన నీగాంతమగవినప్రియములువలె
కె. మగడుజంగలకుబెట్టుమన్న వెగటునొందిదాసరులకుబెట్టెనిది. విభం
మగోపించి కొట్టినమఱలంగొట్టంజూచునిది అన్నముబెట్టినపుడువంక్రి
భేదముచేయు నీవలుభీజురాలు, ఇదిరాత్రిషగలు, సైగలచేతను. వగల
చేతను, జాణతనముచేతను, విటులరప్పించి మన్మథకేళిందేలును, మగ
డు, భాగ్యము గలిగి బలముగలిగి యన్నపుడు నీవేమన్మథునివంటివాడ
వనికొల్పినది, భాగ్యము బలముంబోయిన నన్యని మఱిగినది. ఇది దా
నీదాసాదులకువట్టియాసలుపెట్టి యింటిలోనివస్తువులన్నదాచికొను దు
ర్మారురాలు. మగడు మాతాడిన ఫెళఫెళమెటికలువిఱుచుచు, దిట్టుచు
బోట్లుపొడిచిన కలహశీలయీబాల, పురుషుడుచచ్చినంబీడవిఱుగడయ్యె
ననిపరపురుషుంజేరె నీచెనటి, భతకుబెట్టక మునుపెపంచభక్ష్యాన్న
ములు భుజించునీగయాళి. పెనిమిటికి బగవాడగువానితో సరసాలాప
బోవునిది. ఈనీచురాలు పెనిమిటికోపించునని పొరుగిండ్లకుంబోయి డా
గును. మగడేమే యేమేయని నోటబదిమాటలన్నంగోపించి సోపామ్మ
ను, నాధుడు మాన్మథకేళిశిరమ్మన్నంబాటిపోవును. యీసోమ్మకూరలు
వండునపుడందున్న పురుగులనేటి పాటవేయక కలిపివండును. ఇన్ముచ్చె
కంటివంటకట్టియలునున్న కీటకంబులదీయకయె పోయ్యింజెట్టు. ఇదిమ
గనిదగ్గరానీయదు. అదిబాంకులాడి. ఇది కండకొవ్వున మగనినోటికివ
చ్చినట్లు తిట్టును. అదిపెనిమిటిపాలిటిమిత్తి. అదిపెద్దలన్నభయములేనిది.
ఇదిగొడ్డాలు. అదిమృతవంధ్య. ఇదిగోళకులతల్లి. ఇదికుటిలాత్మరాలు
యిది ముట్టయినసింటగలుపును. అదిహృదయేశునికిప్రముగాని పనులుచె
ప్పి నిర్బంధించును. ఈశిఖండినింగనుంగొనుము. ఒక్కమగనినింటిలో
నుంచు. ఒక్కనివాకిలబెట్టు. ఓకనితోనవ్వు ఒకనితోమాట్లాడు. ఓకని
తోనయిగజేయు. ఒకనికిముద్దిచ్చు. ఒకనింగొగిలించుకొనును. ఇకొక్క
నింగూడును. ఇదిఱంకుమగలకు నెదురువెట్టికూడును. పెనిమిటిసంపాద
నగడిగిపెట్టును. పెనిమిటిమర్మంబులు వెలిసేయును. పుత్రులనుబుకొల్పి
తండ్రితోబోదించును. బంధువులతోగలహించును. సురద్రాగునుమాం

సముదీనును. ఈజోటియరుగుపొరుగులవారు కలిమిగలవారలని యోర్వలేమిగలదయ్యె. తనకులేమియె కాన నిత్యము పొరుగువారితో వివాదపడుచురిడు నీపడతిజూడు. అమ్మాబిచ్చమన్నంబీదలంజూడగనే తల్పుగడు పెట్టునీమిటూరి. బంధువులు మిత్రులు వచ్చిరామాటయిననాడదు. పాంధులంజూచి శయనాసనంబులడిగిననీయదీమాయలాడి.

అని యిట్లు శ్రీధర్మంబు లెఱుంగంజెప్పి వెండియుదండధరుండమ్ము నిమండనునకిట్లను, ఈనారకులనుభవింపదగు సరకంబులిరువదియెనిమిది కోట్లుగలవందునే నెఱిగినకోన్నిటివివరించెద వినుము. అతిఘోరము, సుఘోరము, మహాఘోరము, ఘోరము, తరళముభయానకము, కాలరాత్రి, భయోత్కటము, చండము, మహాచండము, చండకోలాహలము, కరాళము, విరాళము, వజ్రము, త్రికోణము, పంచకోణము, షట్కోణము, దీఘము, సప్తభౌవనము, అష్టభౌవనము, దీప్తము, మాయ, మహామాయ, రౌరవము, శీతము, మహాశీతము, తమశు, ఉష్ణము, సుత్తిష్ణము, హస్తసంజీవనము, మహాపద్మము, శితము, అతిలోకము, భీమము, పీడిము, మహావేగము, ప్రకంపనము, సువిక్రమము, కాలసూత్రము, ప్రవ్రస్సనము, సూచీముఖము, నేమి, భాదనము, సుప్రీతికము, కుంభీపాకము, కూపము, అంగారరాశి, భవము, అస్యక్ష్మామవ్రాదము, అనిష్టాలయము, తుండశకుని, సంవత్సరము, మగూసంవత్సరము, పంకలేపము, మూత్రవిష్టాకూపము, పూయకూపము, శాతనము, శిలాశకటాలింగనము, ద్విపాదము, అతిజరంతిమంబు, అతిదుఃఖంబు, మహాదుఃఖము, కశ్మలము, నానాయంత్రీము, సమ్మోహము, అతిభంగము తప్తశూలము, హాలాహలము, అతికూపము, ఏకపాదము, మలము, మలపర్వతము, ప్రపూరణము, తప్తశిలాతలము, మొదలుగాగల మహానిరయములునింకంగలవు. అనిసానందుండు లోపిలనుకొనె. శివపంచాక్షరి నారకులందఱు వినునట్లు బిగ్గరిగబలికెద, అదివీరువినిరేని సమస్త పాపములవలన విముక్తులయి సరకమునుండి తొలగిశివలోకము నొందగలుగుదురు. అనినిశ్చయంబునొంది డహరాకా

శంబున నాకాశకేశునినిల్పి, కనులుమూసి శంకరాభక్తవశంకరా, నీ
యపారకరుణంజేసి యీనారకులు సరకమునుండి విడివడుచుచుగాక, ఆని
శినసాన్నిధ్యము గల్పించుకొని, సమస్త కళ్యాణాభిరామమును, సప్తకోటి
మహామంత్రసార్వభౌమమును, నిఖిలవేదవేదాంత మధ్యనాయకరత్న
మును, నిర్వాణసౌఖ్య సామ్రాజ్యరత్నమును, సకలకలుమారణ్యదావ
సావకమును, సగుప్తీణవసహితపంచాక్షరీమంత్రము, మహామేఘగంభీ
రరవంబున నుచ్చరించె. అంతధర్మప్రసంగాది మహామునులుగూడనమ్మ
హామనురాజమునుచ్చరించిరి. తద్దోషంబులప్రావింశెతిసరిక వాసులకుగర్వం
బులంజొచ్చె. తత్క్షణమయముడు నివ్వెఱడిచూచుచుండ నారకులు
సకలపాపనిర్ముక్తులయి రుద్రీగణాకారములుదాల్చి విమానారూఢులయి
నిజాంగదీప్తులు దిశలవెలుగ భసితాంగరాగులును. భస్మరుద్రాక్షిభా
రులును, జటామండలమండితులును, గంగోత్తమాంగులును, శూలపినా
కోధారులును, గజాక్షివ్యాఘ్రచర్మవేధానులును, లలాటనేత్రులును,
హాలాహలకంఠరులును, భుజంగహారకేయూరులు, పృషభధ్వజులు, స
ర్వజంగులు “శివాత్మరతఁబొనాన్తి.” యనువాక్యముగానేవంకజూచినశం
కరాకారింబయి తేజఃస్థిలం బరమానంద కండభిత హృదయార విం
దుండయి సానంధుండు నారకులందఱుం గయిలానంబునకు రాసనుగ్రీ
హింబు దండధరు సుఖంబుండు మని దీమిచితానును మునిజనములతో
విమానమెక్కి నారకులం దోడ్కొనిపోవుచుండె అపుడుకోటి దశకోటి
శతకోటివిమానములు కైలాసాభిముఖంబుగ బోవుచుండె.

ఈరుద్రీగణ విమానములంజూచి దేవతలు పుష్పవర్షము
గురిసిరి. దేవతాభేదులు మ్రోగెను. అస్పరసలాడిరి. ఇట్లునారకుల వి
మానములతోజని సానంధుండు కైలాసపర్వత పూర్వప్రదేశంబున వి
మానంబులు నిల్పిడిగి, రుద్రీలోకము రుద్రీగణములతోజొచ్చి పోవు
చో నెడనెడగలుగు శివయోగిపుంగవులంగని మ్రొక్కుచు, భవుభవనం
బుకడంజేరి బ్రహ్మాదిదేవతలును, మునిపుంగవులు, విప్రీవరులు. గొల్వ
హిరమణీపీతమున మహాదేవినమేతుడయి మహాదేవుడు గొలుపున్నంగ

న్నులారం గనుంగొని యానందబాష్పవిహితనేత్రుడై సానందుండు సా
ష్టాంగవందనం బాచరించి ఫాలకీలితకరకమలుండై యిట్లనిమిసించె.
మేరుకోడండా, పుండరీకాక్షకాండా, యాతకజన్తాణ, యఖిలకల్యా
ణగుణా, యేణాంకధరా, ధరాధర కుమారికాధరా, కాలకూటాహాగ
గజాసురసంహారా, ముక్తిదాయక, భక్తమందార, దిగంబర, కైలా
సవాసా, యాదిమధ్యాంతశూన్యా, యమరవరేణ్యా, దివ్యలక్ష్మణా, ద
క్షాధ్వరధ్వంసకా, నిటలనేత్ర, తారకబ్రహ్మనామ్, దేవానీషలూగి
నాధుడవు. నీమహిమవణింప నేదంబులుంజాలవు. బహువిధభేదంబు
లగు జీవులయందుండి బ్రహ్మాంబవయి వెలింగెడవు. తేజోమూర్తివ
గు నిన్నును తింప నేనెంతవాడ, నీదయచేతనేకదా యీగురుంతపాపు
లు నరకంబువదిలి నీపదవనజంబులు చేరగలిగిరి. అనికొనియాజిన నగ
జామనోహరుడా సానందుంగొలిగించుకొని తొడపై గూర్చుండబెట్టికొ
ని, కరుణాకటాక్షముల నీక్షింపుచు వత్సానీభక్తికి సంతసించితి. గొప్ప
సాహసకార్యముచేసితివి. ఒరులిట్టికార్యము చేయజాలరు. నీవునాపుత్రు
డవు. ఈనారకులకు నానన్నిధి యిచ్చితి. అందఱిందుండంగు అనియెన
ట యముడును సానందునివలన దనలోకంబు శూన్యంబయి తనకుబని
తేనున్న నలిగియే నిక్కడనేమిచేయుదు. శివునిలోకంబున కేగి యతనిం
జూచి యీవృత్తాంతంబుచెప్పి యమపాశంబును, దండంబు నతనినన్పిం
చివత్తునని మహిషవాహనమెక్కి గృధ్రకేతనముగ్రాల చిత్రగుప్తాదిమి
త్రులును, కవ్యవాహనప్రముఖ పితృదేవగణంబులును, వీరసేనముఖ
కింకరవర్గంబును, మతంగాదిమహర్షులును, బలిసికొలువ బయలుపెడలి
యుత్తరాభిముఖంబుగం జనిచని నిశాలేశ్వరు లోకంబుగాంచి బహిర్భా
రంబు నలులాయంబు డిగినందికేశ్వరనకుం బ్రణమిల్లి, యతనిచేసను
జ్ఞాతుండై చొచ్చిపోయి పురోభాగంబున శస్త్రచామికరకుడ్య ప్రకా
శితంబును, పద్మరాగకుట్టిమ ప్రభావిరాజితమును, దేదీప్యమాన కనకాం
బరవితాన భాసమానమును మరకతమణి కవాటద్వారగేహానీ నిరా
ఘాటకంచుకితంబును, ఇంద్రనీలనిటంక ప్రకీర్ణకంబును, వైశార్యవా

తాయనంబును, విద్యుస్తంభసంభృతంబును, సాంద్రచేంద్రీకాంచనసో
పానవిస్తారంబును, లంబమానప్రసూన దామాభిరఃమంబును సచ్చిదా
నందమయంబునగు మహాదేవుని సభామంటసంబున, జతుష్కంభశతముఖ
శతమఖావరజ ప్రముఖనిఖిల బద్ధిగ్మఖులును, ద్వైమాతురకుమారము
ఖర కుమారులును, భైరవవీరభద్రీకాలాగ్ని రుద్రాదిరుద్రులును, సన
కసనందన సనత్కుమారసనత్సుజాతనారదవిశ్వామిత్రీ వసిష్ఠమార్కం
డేయ, కంభసంభవ ముఖ్యసనాతన యోగింద్రులును, భృంగిమహాకా
లాది ప్రముఖగణంబులును, బరివేష్టించుకొలువ మాణిక్యసింహాసనమ్ము
సం బరమేశ్వరుంశీశ్వరీ సమేతంబుగా నిండుకొలువై యున్నం గిన్నలం
డువుగాదగ్గించి, దండుధనుడు కాలదండు కాలపాత్రంబులు ముందటబెట్టి
సాష్టాంగవందనం బొచటించి, సంభ్రమగునం గిరిసరసిజంబులుమో
డ్చి యిట్లనిస్తుతియించె.

శివా, శివానాయకా, శృంగారగుణాకరా, గంగాసనాధా, స
త్కర్మబోధా, ముక్తిమాగాధారి, భవవిహార, పాపహరా, హరా
మస్తకస్థితచంద్రా, కరష్కరసాంగ, తనకాంతివితచంద్రీ, దర్పకభం
గ, వైరివిరామయని యనేకవిధములంబొగడి దీనాననుడయి యిట్లనియె.
ఓపార్వతీశ్వరాశ్రవ్యామిక నాయుద్యోగ మేరీకై సనిమ్ము. నాపురింబీతా
పన్ను మూలంబునంబాడువడియెనేనేలనేల, నాపురికీ బాపడేతెంచి నార
కులంబరీక్షించి వారిమొఱులాలకించి తనమంత్రప్రభావంబున నందఱు
నారకుల సీలోకమునకుండెచ్చె. చిత్రీగుప్తుడు లెక్కలుజెచ్చినాడు. వీ
రలపాపములువినుము. ఒకనాడై సంబుణ్ణంబుచేసి యెఱుగరు. నీపూజచే
యరు. నీయందుధిక్తిలేదు నీచిన్నెలుధరింపరు. విభూతిపూయరు. కట
కటా యీపాఱుడంతపుణ్యమున కొడిగట్టుకొనియె. మార్కండేయుని
కై నన్ను శిక్షించితివి. నాటనండి నాభటులు శివభక్తులజోల్లికిబోరు. పా
డువడిన రాజ్యంబునేనొల్ల నన్నంబన్నగ భూషణుండునగి యిట్లనియె. ధ
ర్మరాజా సానందుండు మహానుభావుడు కృపాసముద్రుడు పరులబధ
జూషజాలక పంచాక్షరీ మంత్రప్రభావంబునం బాపులపాపంబులు పా

యంజేసి ముక్తుగావించె. ముత్యంబులైన జలంబులు మరలజలంబుల
గునె. నాలోకమునకు వచ్చినవారెల్లు గగిమ్మఱ నీపురికివత్తురు. నీవుపా
మ్ము. నీకుమరల నరకమునకు మర్త్యభూమినుండి పాపులురాగలరు. నె
మ్మడినొంది వారింబాలింపుము. నీకేర్పడిన రాజ్యంబునకు నీవెకతఁపు.
పొమ్మన్నయముండు శివునికి నమస్కరించి యనుజగైకొని తనపరివా
రంబుతో నిజలోకమునకేగెను. అనిసూతుండు శౌనకాదిమహామునుల
కుజెప్పె- ఈచరిత్రనిన వ్రాసిన పదివినవారికి శివానుగ్రహమువలన న
మస్తభాగ్యములు గలుగును. తునను శివసాలోక్యముస్థించు. ఈసానం
దోపాఖ్యానము నెవ్వరేమిఁగోర్కెతో పదివిన వారలకాకోర్కె లీడరు.
సరకాతిఁనొందరు. శ్రీ శ్రీ శ్రీ-

సంపూర్ణము-

ప్రచుర పత్రిక.

కోవిదులారా! ఈక్రింద నీ విన్నవించు విషయములను మీరు గ్రహించి మీ స్నేహితులకు గూడ దెలుప బాధ్యతలు. నేనిచటికెనిమిది మైళ్ళ దూరముననున్న కాకినాడ వాస్తవ్యుడను. గోలకొండవ్యాపారి. నాపేరు మంగు వెంకటరంగనాథరావు. ఆంధ్రవిద్యాభివృద్ధిగోరి నేనీ గ్రంథవ్యాపారమును జేయుచున్నాడను. నాకడ 31 పైసలు మొదలు 4 రూపాయలవరకు విలువగలిగి సమస్త వర్ణములవారికిని. బాలురు యశావనులు వృద్ధులు నగు స్త్రీపురుషులకందఱకు సనుమోదకరంబులగు సంస్కృతాంధ్ర గద్య, పద్య, మిశ్రమాది గ్రంథములు వేయి విధముల గ్రంథములు గలవు. వీనియందచ్చతత్వములుగాని స్ఫుటలోపములుగాని లేక దళసరికాగితములపయి ముద్రింపబడి స్వల్ప మూల్యమునకే యివివిక్రియింపబడుచున్నవి. తెలియనివారు కొందరిది కనార్జనావరతచే వేసినోపేషమనియు నీ గ్రంథములు చెన్నపురి గుజిలీయంగడిలో నమ్ముడు పోనిగుట్టలలో వేలమువేయగా చౌకగాగొని మఱలనీయన యిచ్చట నమ్ముచున్నారనియు నాపై నొకయశవాదమును వేసియున్నాడు. నా గ్రంథములు 1913—1914 సం॥రములలో ముద్రింపబడినవని యునాకడదప్ప మఱియొక్కడను నా గ్రంథముల తరస్థలములందు దొరకవనియు వక్కాణించి చెప్పగలను. గ్రంథములనుజూచినను దేటపడగలదు. గ్రంథములు కథకుడగిన శైలితోడను బాకముతోడను నొప్పుచుండును. స్త్రీలకుపయక్తములయిన హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, శ్రీకృష్ణ భక్త సంవాదము, నలచరిత్ర, శశిరేఖాపరిణయము, సానందోపాఖ్యానము, సింహాచలపద్మనాభ, కాంచీక్షేత్రమహాత్మ్యము, అధ్యాత్మరామా

యజ్ఞము, విశ్వగుణాదగ్గము, పతివ్రతలచరిత్రలు మున్నగుననేక వజ్రన
ప్రబంధములుగలవు. కొనిచదివి చూచినచో వానిప్రాశస్త్యముమీకే.
విశదముకాగలదు. నాగ్రంథములను నేను భాగడుచున్నాడనని యెంచవ
లదు. నాగ్రంథముల పట్టికయందు జెప్పబడినదిగాక యితరగ్రంథములు
కూడగలవు. పలయువారువ్రాసినచోబంపగలము. మాకొకముద్రాక్షర
శాలకూడగలదు. ఆంధ్రగోర్వాణ హూణ గ్రంథము లెవ్వయైన నచ్చొ
త్తింపగోరినవారికి తగిన వెలల కచ్చొత్తించి యియ్యగలము. లేక పు
స్తకముల కాపీరైటు మాకొసంగినచో నచ్చొత్తించి కొన్ని ప్ర
తులువారికిత్తుము. నిష్కయికాదు వ్రాసిన జవాబీయబడును.

గో దా వ రి జి ల్లా.

కా కి నా డ.

ఇల్లువిధేయుడు,

మంగు వెంకటరంగనాథరావు.

ప్రకటన.

మావద్ద ౧౦౦ రకముల పెద్దచుక్కలకములు. ౧౦౦ రకముల
హిందూస్త్రీలపాటలు ౫౦ జాతులకథలు యింకా అనేకవిచిత్రములగు
అంధగీర్వాణ గ్రంథములు తప్పలులేకుండ దశసరి కాగితములపైని
ముద్రించి చివకథరలకు విక్రయించబడుచున్నవి. అర్థణా భేదిలుపరిపితే
కేటలాగు పంపుచున్నాము.

నాదాపర్జిల్లా, కాకినాడ.

శ్రీ కేంకటేశ్వరవివ్యాసాగరపెద్దస్థానము.

మేనేజరు, మంగు వెంకటగిరినాథరావు.

± 001

